

MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

89 ncu Birleşim

7 . 5 . 1969 Çarşamba

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	226:227	rahimoğlu'nun, 2/834 esas sayılı kanun teklifinin, İçtüzüğü'nün 36 ncı maddesi gereğince gündeme alınmasına dair önergesi. (2/834, 4/433)	233:237
2. — GELEN KÂĞITLAR	228	5. — Adana Milletvekili Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, 2/45 esas sayılı kanun teklifinin, İçtüzüğü'nün 36 ncı maddesi gereğince gündeme alınmasına dair önergesi. (2/45, 4/434)	237:241
3. — YOKLAMA	228	6. — Sivas Milletvekili Tefik Koraltan ve 8 arkadaşının, 4325 sayılı Ankara Elektrik ve Havagazı ve Adana Elektrik Müesseseleri idare ve işletmeleri hakkındaki Kanununun 18 ncı maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun teklifini geri aldıklarına dair önergeleri (2/607, 4/437)	241
4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI	228	7. — Genel Kurulun 87 nci birleşiminde Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 172 ncı maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısının birinci maddesinin görüşülmesi sırasında Trabzon Milletvekili Ömer Usta tarafından verilen önerge hakkında Başkanlığın açıklaması	241:242
1. — Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu Başkanlığının, Sosyal Sigortalar Kanununun 123 ncü maddesinin 5 nci fıkrasının kaldırılmasına ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısının, Genel Kurulun 80 nci birleşiminde kurulması kabul edilen Geçici Komisyona havalesine dair tezkeresi (1/586, 3/1149)	228:229	8. — Gündemde bulunan bazı Meclis araştırmaları ve genel görüşme önergeleri,	
2. — Adana Milletvekili Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, 2/467 esas sayılı Kanun teklifinin İçtüzüğü'nün 36 ncı maddesi gereğince gündeme alınmasına dair önergesi. (2/467, 4/432)	229:231		
3. — Adana Milletvekili Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, 2/735 esas sayılı kanun teklifinin İçtüzüğü'nün 36 ncı maddesi gereğince gündeme alınmasına dair önergesi. (2/735, 4/435)	231:233		
4. — Adana Milletvekili Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, 2/834 esas sayılı kanun teklifinin, İçtüzüğü'nün 36 ncı maddesi gereğince gündeme alınmasına dair önergesi. (2/834, 4/433)	233:237		

nin sıralarına bakılmaksızın öncelikle görüşülmeleri hakkındaki müracaatlara dair Başkanlığın açıklaması 242

9. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal ve 9 arkadaşının, Millî Eğitim Bakanının öğretmen ve öğretmen kuruluşlarına karşı tutum ve davranışlarını tesbit etmek, öğretmenler arasındaki huzursuzluğu gidermek amacı ile Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Meclis araştırması açılmasına dair önergesi (10/27) 242:264

5. — SORULAR VE CEVAPLAR 264

A — YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI 264

1. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzuner'in, Trabzon'un Maçka ilçesinde bir orman işletme müdürlüğü kurulmasına dair sorusu ve Tarım Bakanı Bahri Dağdaş'ın yazılı cevabı (7/820) 264:266

2. — Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, Kırklareli'nin Vize ilçesinde dağıtılan tohumluk buğdaya dair sorusu ve Tarım Bakanı Bahri Dağdaş'ın yazılı cevabı (7/936) 266:267

3. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine ödenen tedavi ve ilaç paralarına dair sorusu ve Millet Meclisi Başkanı Ferruh Bozbeyle ve Cumhuriyet Senatosu Başkanı İbrahim Şevki Atasagun'un yazılı cevapları (7/1023) 267

4. — Zonguldak Milletvekili Kâmil Kırkoğlu'nun, Adıyaman Devlet Hastanesi-

nin mütehasşıs hekim ihtiyacına dair sorusu ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Vedat Âli Özkan'ın yazılı cevabı (7/1074) 267:268

5. — Diyarbakır Milletvekili Tarık Ziya Ekinci'nin, Diyarbakır - Muş yolunun tamamlanmasına dair sorusu ve Bayındırlık Bakanı Orhan Alp'in yazılı cevabı (7/1089) 268:269

6. — Ordu Milletvekili Ferda Güley'in, Kars Belediyesine, İller Bankasınca verilecek payların, zamanında gönderilmesine dair sorusu ve İmar ve İskân Bakanı Halidun Menteseoğlu'nun yazılı cevabı (7/1095) 269:270

7. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzuner'in, Trabzon'un Of ilçesi Taşan Pazarı mevkiindeki ve Çaykara ilçesi Dernek Pazarı bucağındaki ortaokulların tedrisata açılmasına dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in yazılı cevabı (7/1096) 270:271

8. — Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, Kırklareli'nin, Lüleburgaz ilçesinin ortaokul ve Babaeski ilçesinin lise ihtiyacına dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in yazılı cevabı (7/1100) 271:272

9. — Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, Kırklareli'nin Lüleburgaz ve Babaeski ilçelerinde yeni Hükümet konağı inşasına dair sorusu ve Maliye Bakanı Cihat Bilgehan'ın yazılı cevabı (7/1112) 272:273

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Vazife ile yurt dışına giden Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'e Devlet Bakanı Seyfi Öztürk'ün vekillik etmesinin uygun görüldüğüne dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Malatya Milletvekili İsmet İnönü ve 7 arkadaşının, Yargıtay Başkanının cenaze töreninde meydana gelen irtica olayının sorumlusu olduğu iddiasıyla, Hükümet hakkında Anayasanın 89 ncu maddesi uyarınca bir gensoru açılması-

na dair önergesinin gündeme alınması, yapılan görüşmelerden sonra, reddolundu.

7 . 5 . 1969 Çarşamba günü saat 15,00 te toplanılmak üzere Birleşime saat 18,40 da son verildi.

Başkan
Ferruh Bozbeyle

Kâtip
Urfa

Ramazan Tekeli

Kâtip
Sakarya
Muslihittin Gürer

SORULAR

Yazılı sorular

1. — Burdur Milletvekili İsmail Boyacıoğlu'nun, Burdur Vakıf Talebe Yurdunun yeniden inşasına ve cami inşası için verilen paranın artırılmasına dair yazılı soru önergesi, Devlet Bakanlığına gönderilmiştir. (7/1164)

2. — Burdur Milletvekili İsmail Hakkı Boyacıoğlu'nun, Burdur'da meyva suyu ve konserve fabrikası kurulmasına dair yazılı soru önergesi, Tarım Bakanlığına gönderilmiştir. (7/1165)

3. — Burdur Milletvekili İsmail Hakkı Boyacıoğlu'nun, Burdur'da besi hayvancılığının geliştirilmesine dair yazılı soru önergesi, Ticaret Bakanlığına gönderilmiştir. (7/1166)

4. — Burdur Milletvekili İsmail Hakkı Boyacıoğlu'nun, Burdur'un Bucak ilçesi Alâettin mahallesindeki bir şahsa, haksız bir muamele yapıp yapılmadığına dair yazılı soru önergesi, Tarım Bakanlığına gönderilmiştir. (7/1167)

5. — Zonguldak Milletvekili Ekmel Çetiner'in, Başbakanın yurt dışı gezilerine katılan heyetlere dair yazılı soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir. (7/1168)

6. — Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş'ın, Karayolları Genel Müdürlüğünün 13 ncü bölgede mevcut şantiyelerine dair yazılı soru önergesi, Bayındırlık Bakanlığına gönderilmiştir. (7/1169)

7. — Afyon Karahisar Milletvekili Şevki Güler'in; Millet Meclisi Başkanlık Divanı üyelerine tahsis edilen haricî telefonlara dair yazılı soru önergesi, Millet Meclisi Başkanlığına gönderilmiştir. (7/1170)

8. — Aydın Milletvekili M. Şükrü Koç'un, Aydın'ın Güllübahçe kasabasına bağlı Kapaklı mahallesi ihtiyaçlarının karşılanmasına dair yazılı soru önergesi, İmar ve İskân Bakanlığına gönderilmiştir. (7/1171)

9. — Aydın Milletvekili M. Şükrü Koç'un, Aydın'ın Karacasu ilçesi Esençay köy muhtarı hakkında yapılan şikâyetlere dair yazılı soru

önergesi, İçişleri Bakanlığına gönderilmiştir. (7/1172)

10. — Aydın Milletvekili M. Şükrü Koç'un, turist pasaportu taşıyan Türk vatandaşlarının, bazı Avrupa ülkelerinde uğradığı kötü işlem ve davranışların önlenmesine dair yazılı soru önergesi, Dışişleri Bakanlığına gönderilmiştir. (7/1173)

11. — Muğla Milletvekili Seyfi Sadi Pencap'ın, Muğla'nın Ula ilçesi Karabörtlen köyü arazisinin su baskınlarından korunmasına dair yazılı soru önergesi, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına gönderilmiştir. (1/1174)

12. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzuner'in, Çayeli Bahkçılar Kooperatifine, istihsalı artırma ve muzır balıklarla mücadele konusunda yardım yapılmasına dair yazılı soru önergesi Tarım, Ticaret ve Millî Savunma bakanlıklarına gönderilmiştir... (7/1175)

13. — Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun, Kulu'nun, Beşkardeş - Zincirlikuyu - Yayla - Tuzkaya yolunun tamamlanmasına dair yazılı soru önergesi, Köy İşleri ve İçişleri bakanlıklarına gönderilmiştir. (7/1176)

14. — Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun, Çumra müftüsünün tutum ve davranışına dair yazılı soru önergesi, Devlet Bakanlığına gönderilmiştir. (7/1177)

15. — Sinop Milletvekili Niyazi Özgüç'ün, muharip sınıf subaylarını mağdur eden tazminat farkının giderilmesine dair yazılı soru önergesi, Millî Savunma . Bakanlığına gönderilmiştir (7/1178)

16. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga'nın, Bursa - Uludağ teleferik tesisinin yedek parça ve revizyon ihtiyacına dair yazılı soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir. (7/1179)

17. — Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş'ın, Burdur'da, DSİ Göller Bölgesi Müdürlüğü kurulmasına dair yazılı soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir. (7/1180)

2. — GELEN KÂĞITLAR

TEKLİFLER

1. — Kayseri Milletvekili Feyyaz Köksal ve 217 arkadaşının, 648 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 8 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi (2/885) (İçişleri, Adalet ve Anayasa komisyonlarına)

2. — Kayseri Milletvekili Feyyaz Köksal ve 45 arkadaşının, 286 sayılı Köy Kanununda değişiklik yapılmasına dair Kanunun 25 nci maddesinin değiştirilmesine, 287 sayılı şehir ve kasabalarda mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri teşkiline dair 4541 sayılı Kanunda değişiklik yapılması ve bazı kanunların kaldırılması hakkında Kanunun 8 nci maddesinin değiştirilmesine, 306 sayılı İdarei Umumiyei Vilâyet Kanununda değişiklikler yapılmasına ve ilgili bazı kanunların kaldırılmasına dair Kanunun 105 nci maddesinin değiştirilmesine ve 307 sayılı Belediye Kanununda değişiklik yapılmasına

dair Kanunun 24 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi (2/886) (İçişleri, Adalet ve Anayasa komisyonlarına)

3. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Mahmut Vural ve 35 arkadaşının, Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa ek kanun teklifi (2/887) (Millî Savunma, Maliye ve Plân komisyonlarına)

TEZKERE

4. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın yasa dokunulmazlığının kaldırılmasına dair Başbakanlık tezkeresi (3/1148) (Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyona)

RAPOR

5. — Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkında kanun tasarısı ve Enerji ve Tabii Kaynaklar ve Plân komisyonları raporları (1/464) (S. Sayısı : 885) (Dağıtma tarihi : 6 . 5 . 1969) (Gündeme)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Nurettin Ok.

KÂTİPLER : Ramazan Tekeli (Urfa), Muslihittin Gürer (Sakarya)

BAŞKAN — Millet Meclisinin 89 ncü birleşimini açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacak. Sayın milletvekilleri lütfen beyaz düğmelere bassınlar. (A. P. sıralarından «İsmen yoklama yapılınsın» sesleri.) Peki efendim, ismen yoklama yapılması

talebediliyor.

(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, çoğunluğumuz vardır, müzakerelere başlıyoruz.

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu Başkanlığının, Sosyal Sigortalar Kanununun 123 ncü maddesinin 5 nci fıkrasının kaldırılma-

sına ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısının, Genel Kurulun 80 ncü birleşiminde kurulması kabul edilen Geçici Ko-

misyonu havalesine dair tezkeresi. (1/586, 3/1149)

BAŞKAN — Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Sosyal Sigortalar Kanununun 123 nci maddesinin 5 nci fıkrasının kaldırılmasına ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair olan kanun tasarısının, Genel Kurulun 8 . 4 . 1969 tarihli ve 76 ncı ve 15 . 4 . 1969 tarih ve 80 nci birleşimlerinde kabul edilen Geçici Komisyona, mezkûr tasarının da aynı mahiyette olması sebebiyle, havalesine delâletlerinizi saygılarımla arz ederim.

Sağlık ve Sosyal Yardım
Komisyonu Başkanı yerine
Sözcü
İzmir
Muzaffer Döşemeci

KAYA ÖZDEMİR (İstanbul) — Sayın Başkan, önerge aleyhinde söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

Muhterem arkadaşlarım, Yüce Meclisi bu konuda aydınlatmak için şunu ifade etmem gerekir: Bu tasarı Sağlık, Çalışma ve Plân komisyonlarına havale edilmiş olup şimdi havale edilmesi istenen Geçici Komisyonun Çalışma ve Plân komisyonlarından kurulması talebedilmiştir.

KAYA ÖZDEMİR (İstanbul) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; havalesi istenilen Geçici Komisyon görevini tamamlamış ve kendisine havale edilen bütün tasarı ve tekliflerle ilgili raporunu hazırlayarak Yüksek Başkanlığa takdim etmiş, Komisyonun mesaisi bitmiş durumdadır. Binaenaleyh, bu önerge ile havalesi istenilen tasarının ancak Genel Kurulda görüşmeler yapılırken bu tasarıya ilâvesi mümkün olabilir, aksi takdirde Komisyonun mesaisi tamamlanmıştır.

Bunu arz etmek için huzurunuzu işgal ettim.

BAŞKAN — Sayın Döşemeci, bir beyanda bulunmak ister misiniz, önergeniz hakkında?

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MUZAFFER DÖŞEMECİ

(İzmir) — Sayın Kaya Özdemir'in beyanına iştirak ediyorum; önergemi geri alıyorum.

BAŞKAN — Peki efendim, o halde muameleden kaldırıyorum.

2. — Adana Milletvekili Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, 2/467 esas sayılı kanun teklifinin İçtüzüğü'nün 36 ncı maddesi gereğince gündeme alınmasına dair önergesi. (2/467, 4/432)

BAŞKAN — Adana Milletvekili Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, 2/467 esas numaralı teklifinin, İçtüzüğü'nün 36 ncı maddesi gereğince, gündeme alınmasına dair önergesi var, okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıda arz edeceğim mucip sebepler gereğince 3491 sayılı Toprak Mahsulleri Ofisi Kanununun 2 nci maddesinin (A/2) hükmünün değiştirilmesine ve hububat fiyatlarının 15 Mayıs'ta ilânına dair kanun teklifinin İçtüzüğü'nün 36 ncı maddesi gereğince doğrudan doğruya Millet Meclisi Genel Kurulu gündemine alınmasını arz ve teklif ederim.

Adana
Kemal Sarıbrahimoğlu

Gerekçe :

Mer'i 3491 sayılı Toprak Mahsulleri Ofisi Kanununun 2 nci maddesinin (A/2) hükmüne göre buğday fiyatları Bakanlar Kurulu kararıyla Haziran ayının ilk onbeşinci günü içinde tâyin edilir.

Bu tarih Orta ve Kuzey - Anadolu mahsulleri için normal idrak zamanını karşılamakta ise de iklimi daha sıcak ve mahsulleri daha erken yetişen Güney - Anadolu hububat mahsulleri için epeyce soraya raslamak suretiyle müstahsılın mağduriyetini mucibolmaktadır.

Güney - Anadolu'da Mayısın onbeşinden itibaren mahsul elde edilmeye başlanmakta ve Mayıs sonlarına doğru buğday mahsulünün büyük kısmı piyasaya sürülmektedir. Ofis fiyatlarının daha geç tarihlerde belli edilmesi bilhassa küçük ve orta müstahsıl mutazarrır etmektedir.

Zira ihtiyaç içindeki küçük ve orta müstahsıl ve hattâ diğer mahsullerini yetiştirmek için acele paraya ihtiyacı olan büyük müstahsıl harmandan ve tarladan doğrudan doğruya pazara sevk etmektedir. Bu durumu ve müstahsılın ih-

tiyaç içinde kıvrandığını bilen bir kısım zahire tüccarları, buğdayları normal fiyatının on, yirmi kuruş gibi büyük rakamlara varan fiyat kırmalariyle satınalmaktadır.

Bir kısmı kıştan alivre satışları dolayısıyla fırsatçı birtakım tüccarın kurbanı olan müstahsılın kanuni ve zorunluluk yüzünden mahsulünü Ofis fiyatının altında satmak zorunda bırakılışı köylüyü perişan etmektedir.

Mahsulünü pahalı zirai alet, zirai gübre ve ilaç kullanma yüzünden dünya piyasalarının üzerinde bir meblâğa mal eden çiftçi bu yüzden büyük zararlara uğramakta ve hattâ bazan ihtiyacın zoruyla maliyetinin altında da satış yapmaktadır.

Teklifimiz bu mahzurları ortadan kaldırmaya hizmet edecektir. Senelerdir komisyon tarafından tezekkür ve teemmül edilmek suretiyle Genel Kurula sevk edilmemiştir.

Sayın Parlömanterlerin bu hayırlı ve uğurlu teklifi doğrudan doğruya gündeme alarak ve sair maddelere takdimen ve tercihan görüşüp kanunlaştıracaklarına inanmak isterim.

BAŞKAN — Bu hususla ilgili komisyon başkan veya sözcüsü beyanda bulunacak mı efendim.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Sariibrahimoğlu. Esasen gerekçenizi belirtmişsiniz, tekrar etmeye lüzum var mı efendim?

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — Muhterem arkadaşlarım, on binlerce, hattâ milyonlarca Türk köylüsünü ilgilendiren bu teklifimiz, maalesef ilgili komisyon tarafından bugüne kadar tezekkür ve teemmül edilerek Yüce Meclise sevk edilmemiştir, bu suretle kanunlaşma imkânı da olmamıştır.

Toprak Mahsulleri Ofisi Kanununun bir maddesinin bir fıkrasını tadil suretiyle, hepinizin ve ziraatten anlıyan herkesin haklı bulacağı bu teklifin süratle kanunlaşması mümkündür ve bu suretle çiftçinin, birtakım açık göz fırsatçının yemi olmaktan kurtarılması mümkün olacaktır.

15 Mayıs'ta Cenubi Anadolu'da hasat başlayacaktır. Ofis Kanununa göre, ancak 1 Haziran'dan sonra ve mutad vechile 15 inde ofis fiyatları ilân edilecektir, edilmektedir. Zaten buğ-

day mahsulü 8 - 10 gün gibi kısa bir müddet içinde tamamı idrak edilen bir mahsuldür, bilhassa biçer - döver ve makinalı ziraat başlandığından beri. Yani, şu demek oluyor ki, Ofis Kanununun çiftçiyi himayeye mâtuf ve ofisin teşkilini öngören mucip sebeplerle Cenubi Anadolu çiftçileri himayeden mahrum bırakılmaktadır, fiilen bu kanun Cenup'ta işlememektedir. Âdeta, Cenubi Anadolu bölgesi dışındaki mıntakalar için işletilmektedir. Bu, büyük bir adaletsizliktir ve kanunlarda umumiyet vasfı esas olmak gerekir. Bugünkü fennî ziraat üsulleri muvacehesinde kanunun bu vasfı ortadan kalkmıştır. Yüce Meclisten, bu kanunu gündeme alarak öncelikle kanunlaştırmasını ve bu suretle Hükümete de böyle bir yetkiyi ve emri vermesini istirham ediyorum.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Komisyon adına, buyurun Sayın Sungun.

PLÂN KOMİSYONU SÖZCÜSÜ KEMAL DOĞAN SUNGUN (Zonguldak) Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım;

Sayın Kemal Sariibrahimoğlu'nun, 3491 sayılı ve 24 . 6 . 1938 tarihli Toprak Mahsulleri Ofisi Kanununun 2 nci maddesinin (a/2) bendinin tadiline dair kanun teklifinin Mecliste görüşülmesi yolundaki beyanlarını dinlemiş bulunuyoruz.

Bu kanun teklifi Bütçe ve Plân Komisyonuna 1 . 4 . 1968 tarihinde gelmiştir. Hepinizin de gayet iyi bildiği üzere, Bütçe ve Plân Komisyonu, geçen gün sayın komisyon başkanının da ifade ettiği gibi, en mahmul bir komisyondur. Çünkü, aşağı - yukarı Meclise intikal eden kanun teklifleri ve tasarılarının % 80 i netice itibariyle bu komisyondan geçer.

1968 yılının bahar mevsiminde intikal eden bu teklif, gayet tabii ki, önünde çok daha başka ve epey sayıda teklifin, tasarıların bulunması hasebiyle o sene görüşülmemiş ve Meclis yaz tatiline girmiştir. 1969 senesi çalışma devresinde ise, hepinizin bildiği üzere komisyonların seçimi, vazife taksimi ve bilhassa 1969 yılı Bütçesinin komisyonda görülmesi, Meclislerde takibi nihayet bizi 1969 yılının Martına kadar getirmiş bulunmaktadır.

Bütçe ve Plân Komisyonu, mümkün mertebe daha fazla sayıda toplantı yapmak suretiyle,

her toplantıda 5 - 10 tane tasarı ve teklifi çıkartmak yolundadır. Bugün yapmış olduğumuz bir toplantımızda 10 tane tasarı ve teklif çıkartmış bulunuyoruz. Bu durumda halen elimizde 200 ü müteceviz tasarı ve teklif vardır. Bunun yanında da Bütçe ve Plân Komisyonundan geçmiş olup Meclis gündemine girmiş bulunan 100 e yakın tasarı ve teklif bulunmaktadır. Esasen buraya dahi intikal etmiş olsa, Mecliste dahi bunun görüşülmesi, devrenin sonuna gelmiş olmamız hasebiyle, hakikaten güçleşecektir.

Biz, Bütçe ve Plân Komisyonu olarak, tatile girmeden evvel Sayın Sarıbrahimoğlu'nun, gayet tabii ki çok haklı olarak, 1968 yılında bize intikal etmiş, hattâ 1967 yılında verilmiş, ama biraz evvel arz ettiğim sebeplerden ötürü, yüzlerce tasarı ve teklifin mevcudolması sebebiyle bu âna kadar görüşülememiştir. Öyle ümidediyorum ki, Mayıs sonuna kadar Meclisler faaliyette olacağına göre, Sayın Sarıbrahimoğlu'nun bu teklifini komisyonumuzda görüşmek mümkün olabilecektir kanaatini taşıtmaktayım.

Saygılarımı arz ederim.

BAŞKAN — Önerge sahibi önergesini izah etti, komisyon buna karşılık beyanda bulundu.

İçtüzüğün 36 ncı maddesi gereğince, 45 gün zarfında komisyondan Genel Kurula bu kanun teklifi indirilemediği cihetle, gündeme alınabilmesi ancak Meclis kararı ile mümkün olabilecektir. Bu bakımdan Sayın Kemal Sarıbrahimoğlu'nun kanun teklifinin, doğrudan doğruya Meclis gündemine alınması hususunu Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3. — *Adana Milletvekili Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, 2/735 esas sayılı Kanun teklifinin İçtüzüğün 36 ncı maddesi gereğince gündeme alınmasına dair önergesi. (2/735, 4/435)*

BAŞKAN — Sayın Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, yine içtüzüğün 36 ncı maddesine istinaden, daha önce vermiş olduğu bir kanun teklifinin, doğrudan doğruya gündeme alınmasıyle ilgili bir önergesi var, okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki mucip sebepler gereğince, «İlk, orta, lise ve muadili okullar öğretmenlerine taz-

minat verilmesine dair kanun teklifi» min içtüzüğün 36 ncı maddesi gereğince doğrudan doğruya Millet Meclisi Genel Kurul gündemine alınarak öncelikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Saygılarımla.

Adana Milletvekili
Kemal Sarıbrahimoğlu

Gereke

İlk, orta, lise ve muadileri okulları öğretmenleri yarım asra yakın bir zamandan beri Cumhuriyeti ve Atatürk inkilâplarının bekçisi ve Türkiye yarınlarının yılmaz ve ehliyetli mimarları olarak binbir maddi ve mânevi güçlük içinde şerefli bir görevi alın açıklığı ile yürütmektedir.

Köylerdeki ilkokul öğretmenleri bir taraftan kökü asırlar ötesine dayanan, ihmal ve cehaletin sebeb olduğu kara taassupla, diğer taraftan maddi güçlükler ile bir mücadele vermektedir.

Orta, lise ve muadili okullar öğretmenleri ise pek azı müstesna aynı olumsuz şartlar içinde ulvî bir vazifenin heyecanı ve idalizmi içinde görevlerini başarma gayreti içindedirler. Nisbeten dünya nimetlerinden faydalanmak ve bilgi ve kültür ihtiyaçlarını tatmin etmek imkânına sahip bulunan büyük vilâyet merkezlerindeki öğretmenler ise aynı maddi sıkıntının ve çeşitli mânevi ıstırapların cenderesinden kendilerini kurtaramamaktadırlar.

Bu koşullar altında öğretmenlerin maddi durumlarının bir ölçüde ıslahı dahi meselelerini temelinden halletmek imkânını vermiyecektir. Bozuk düzenin mümessilleri ile birlikte tez günler içinde temelinden değiştirilmesine zaruret vardır. Sosyal Devlet ve sosyal adalet ilkesine uygun bir düzen değişikliği ıstırapları kökünden halletmeye kâfi gelmiyecektir.

Ne var ki, zaman yürüyor ve zamanın akışı içinde evlâdı ayal yemek, içmek, yaşamak istiyor. Bu teklifim maddi bakımdan ideal bir statü getirmemektedir. Ortanın solunda adaleti bir Devlet düzeni kuruluncaya kadar, öğretmen camiasını hiç değilse maddi yüklerin altında ezilmekten kurtarmak ve ayakta tutabilmek mümkün olabilecektir. İstenen düzen diğer bilcümle Devlet memurlarına şâmil personel reformu ve sosyal ve iktisadi reformlar

mecmuası ortanın solu ilkelerinin ışığı altında tanzim edilmek suretiyle kurulabilecektir.

BAŞKAN — Komisyon adına Sayın Ahmet Nihat Akay buyurunuz efendim.

MİLLÎ EĞİTİM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET NİHA'T AKAY (Çanakale) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar, Adana Milletvekili Sayın Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, takririnde pansettiği kanun teklifi Millî Eğitim Komisyonunda üç defa gündeme alınmış ve komisyon kararı ile, bilhassa gerekçesi üzerine, teklif sahibinin tekrar görüşlerini tesbit etmek üzere üç defa kendilerine davetiye yazılmış, fakat bütün bunlara rağmen, Sayın Kemal Sarıbrahimoğlu komisyonumuza teşrif etmemişlerdir. Nihayet geçen hafta gündemde bulunan bu mevzu Millî Eğitim Komisyonunda karara bağlanmış ve raporu tanzim edilmiştir. Bugün diğer ilgili komisyona havale edilecektir.

Saygı ile arz olunur.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Kemal Sarıbrahimoğlu.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — Muhterem arkadaşlarım, Sayın Komisyon Başkanının kanun teklifimizin karara bağlandığına dair haberini bir müjde olarak kabul etmek isterim. Çünkü Atatürk nesli Türk öğretmenlerinin içinde bulunduğu maddi sıkıntı ve zor koşullar, teklifimin mutlaka kanunlaştırılmasını, kabulünü âmirdir.

BAŞKAN — Sayın Sarıbrahimoğlu, zatiâliniz bu önergenizi verirken, zannediyorum, İçtüzüğün 36 ncı maddesini çok dikkatle okumuş olmanız gerekir. Bu, bir usul meselesidir ve milletvekillerinin, 45 gün zarfında aidolduğu komisyonda teklifi görüşülüp karara bağlanmazsa, Meclisi hâkem telâkki etmek suretiyle bu işin halli cihetine mâtuftur. Bu sebeple arkadaşımız, komisyon sözcüsü olarak, burada beyanda bulundu, «Millî Eğitim Komisyonu olarak biz bu meseleyi karara bağladık» dedi. Binaenaleyh, önergeniz üzerinde yapabileceğim bir işlem bir husus var mı, yok mu, onu belirtin. Eğer işlem yapılmayı gerektiren bir husus yoksa, konuşmanız zait ve boşuna olmuş olacaktır. Çünkü, arkadaşımız Başkanlık olarak bizden talebettiğiniz şeyi yerine getirdiğini beyan etmiştir. Mesele mahlûl hale gelmiştir.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla) — Sayın Başkan, ben de arkadaşına teşekkür ediyorum. Yani, şu Mecliste hep birbirimize acı sözler söyliyerek mi konuşma fırsatı bulalım. Atatürk çocuğudur arkadaşım, komisyon Başkanındır, komisyonu teşkil edenler Atatürkçü insanlardır, öyle biliyorum.

MEVLÛT YILMAZ (Balıkesir) — Bırak istismarı, istismar etme.

BAŞKAN — Sayın Mevlût Yılmaz, hatip konuşurken müdahale etmeyiniz, rica ederim. Sayın Yılmaz, rica ederim.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla) — Canım Atatürk isminden bu kadar gocunmanız için bir sebep olmalı.

BAŞKAN — Sayın Sarıbrahimoğlu, rica ederim, bana itibar ediniz.

Mesele halledilmiştir. Artık bunun üzerinde konuşmayı gerektiren bir hal yoktur. Çünkü, önergeniz üzerinde muamele yapmıyacağım.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla) Sayın Başkan, ben de teşekkür etmek için çıktım şuraya.

BAŞKAN — Teşekkür için, usulde bir ayrı hüküm yok efendim.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla) Ayrı hüküm yok, ama benim söz almam için hüküm var. Hücüm etmem için olduğu gibi, teşekkür etmem için de hakkım var. Teşekkür ederim. Her halde müspet olduğunu zannediyorum. Her halde Sayın Mevlût Yılmaz'ın arzusu istikametinde olmadığını zannedirim.

MEVLÛT YILMAZ (Balıkesir) — Mevlût Yılmaz adına abdest almadan ağzına alamazsın.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla) — Atatürk'ten bu kadar korkma.

BAŞKAN — Sayın Mevlût Yılmaz, lûtfen, bilhassa Başkanla hatip konuşurken araya girmeyiniz. Size, usulen bir ihtar cezası veriyorum. Bunu takibeden bütün hareketinizi içtüzük bakımından müeyyidelendiririm. Rica ediyorum, istirham ediyorum.

MEVLÛT YILMAZ (Balıkesir) — İhtara itiraz ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — İhtara itiraz yok efendim, usule göre. Yalnız şu bakımdan ihtar kaldırılabiliyorum, kendinizi tebriye etmek istiyorsanız ben cezayı geri alırım.

MEVLÜT YILMAZ (Balıkesir) — Söz istiyorum, öyleyse.

BAŞKAN — Sözle değil efendim, ycrinizden. Yaptığınız hareketten dolayı özür diliyoruz, öylemi efendim?

MEVLÜT YILMAZ (Balıkesir) — Hayır dilemem.

BAŞKAN — Öyleyse mesele yok, ihtar kalıyor. Usul böyle, içtüzük böyle.

Şimdi, bunun üzerinde muamele yapmıyorum Sayın Sarıbrahimoğlu, bir itirazınız yok. Zaten muhatap olarak Millî Eğitim Komisyonunu almıştınız. Millî Eğitim Komisyonu önergenizi görüşüp karara bağladığını burada bildirdi. Bu bakımdan, Meclisin ayrıca karar almasını gerektiren bir hal bahis konusu değildir.

4. — *Adana Milletvekili Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, 2/834 esas sayılı kanun teklifinin, İçtüzüğün 36 ncı maddesi gereğince gündeme alınmasına dair önergesi. (2/834, 4/433)*

BAŞKAN — Başka bir teklif var, onu okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıda arz edeceğim gerekçelerle «Türkiye İşçi Sigortaları Kurumu ve Türk İşçileri Türk Anonim Ortaklığı (Sosyal - Bank) kanun teklifinin» içtüzüğün 36 ncı maddesi gereğince doğrudan doğruya gündeme alınması için gereğini rica ederim.

Saygıyla. 3 . 5 . 1969

Adana Milletvekili
Kemal Sarıbrahimoğlu

Batının kalkınmış ülkelerinde işçi topluma sağlanan refahta, işçilerin kendi öz malı olan sosyal kuruluşların büyük rolü olmuştur. Gaye Türk işçisini de bu nevi kuruluşlara sahip kılarak kendi sorunlarını çözümlenmeye yetecek maddi güce sahip bir duruma getirmektedir.

Türk işçisinin sosyal hayatının garantisi olan Sosyal Sigortalar Kurumu işçilerin emeğinin mahsulü olan ücretlerinden ödedikleri aidatlarından büyük meblağlara ulaşan gelirler elde etmektedir. Kurumun yıllık ortalama geliri 1,5 milyar lirayı aşmaktadır. İşçi primlerinden elde edilen bu büyük gelirin rasyonel bir şe-

kilde kullanılmasının ne gibi olumlu neticeler ortaya çıkacağı bir gerçektir.

Ancak, tatbikat hemen hemen bu düşünüşün aksi istikâmetindedir. Bugüne kadar olan tatbikatta kurum elinde mevcut nakit varlığı büyük ölçüde gayrimenkül mübayaaları yapılması ve bunların işletilmesi yolu ile harcanmaktadır.

Konu iktisadî açıdan incelendiğinde, gelirlerin gayrimenkullere yatırılmak yoluyla işletilmesinin iktisadilik prensiplerinden uzaklaşıldığı görülmektedir. Nitekim teklif gerekçesinde de belirtildiği gibi;

a) Bugünkü şartlarda bu nevi yatırımlar rantabl ve iktisadi değildir.

b) Âzami senevi % 10 gelir getiren gayrimenkule bağlanan para, gayrimenkulün idare ve diğer masrafları çıktıktan sonra % 5-6 net gelir getirir.

c) Gayrimenkule bağlanmış olan para, kurum yönünden yaratıcı ve işyapıcı gücünü kaybeder.

Gereğinden anlaşılmalıdır ki, Sosyal Sigortalar Kurumu ölü yatırımlara büyük para harcamaktadır. İşçi primlerinden tasarruf edilen ve cansız yatırımlar için tahsis olunan bu paraların kullanılma şekli böyle devam ederse; Türkiye, bina yol, baraj ve köprü bakımından bir cennete benzeyecek fakat bu cenneti koruyup savunacak olan insan unsuru olabildiğine zayıflıyacaktır. İşçiler ve hattâ bir kısım aydınlar bu tutumun bir neticesi olarak gayrimenkul konusunda büyük ilgi gösterir olmuş ve her ne şartla olursa olsun bir konut sahibi olmayı başlıca prensip edinmiştir. Bu durumda işçi gereğince karnını doyuramamakta, giyimden, eğitimden ve kültürden yoksun yaşamaya devam etmektedir. Konut bakımından tatmin edilirse dahi, sağlığının bozulmasını önleyemekte ve sağlık sorunu büyümektedir.

Sosyal Sigortalar Kurumunun parasını işletme hususunda izlediği diğer bir yol, bankalara belirli vadelerle ve %6,5 faizle mevduat yatırmasıdır.

Görülüyor ki, paranın her iki kullanmak yolu da, rantabl bir netice hâsıl etmekten uzaktır. Oysa ki, Türkiye'de işçi toplumu hızlı nüfus artışına paralel olarak her gün biraz daha artmakta işgücü arzı büyük ölçüde genişlemekte ve buna paralel olarak Sosyal Sigortalar

Kurumunun sorumlulukları alabildiğine genişlemektedir. Daha çok sigortalı işçi, daha çok hizmet ve daha çok masraf anlamı taşır. Bu masrafları kurumun öz varlıklarına zarar vermeksizin yapabilmek bir başka deyimle, işçiye gerektiği anda gereken hizmeti yapmaya imkân verecek maddi güce sahip olabilmek için, Sosyal Sigortalar Kurumu çok daha yüksek gelir getiren kaynaklara parasını yatırmak mecburiyetindedir. Bugün için, kurum yetkilileri tarafından görülemiyen bu gerçek, yakın bir gelecekte kendisini hissettirecektir.

Gelişmiş ülkelerde sermaye ile ilgili temel prensip, onu en iyi şekilde kullanmak ve en çok kârı getirecek alana yatırmaktır. Şayet kurum yatırımlarında bu noktadan hareket etse idi, bugüne kadar tatbikatta büyük gelir sağlıyacığı muhakkaktı. Kurumun maddi varlığını endüstriyel alanlara yatırması sadece daha fazla gelir sağlanması anlamını taşımamaktadır. Hepimizce malûmdur ki, daha çok işyeri, daha çok işçi ve daha yüksek milli gelir demektir. Demek oluyor ki, işçi primlerinin verimli alanlara kullanılması çift yönlü kâr sağlamaktadır.

İşte Sosyal - Bank bütün bu izah ettiğimiz ölü yatırımların olumsuz etkilerini ortadan kaldıracak, işçinin öz malı olan ve kalkınmamızda büyük rol oynayacak eğitim, sosyal hizmet ve endüstri kuruluşlarının ortaya çıkmasını sağlayacaktır.

Kurulması öngörülen Sosyal - Bankın amaçları şunlar olacaktır:

1. İşçi sendikalarının kuracağı kooperatiflerle ilişki kurulması ve bunun kredi ihtiyacının bu bankadan karşılanması zaruridir.

2. Ziraat Bankası ve ona bağlı Tarım Satış Kooperatifleri ile ilişki kurulmalı veya işçi sendikalarına bağlı tüketim kooperatifleri yanında tarımsal üretimi değerlendirme ile iştigal eden kooperatifleri Sosyal - Bank finanse etmelidir.

3. Sosyal - Bank, işçilerin çocuklarına öğrenim olanağı sağlayacak sabit tesislerin kurulmasına behemehal öncülük etmelidir. Yahut bu işe önyak olacak sendikalara kredi sağlanmalıdır.

4. Yabancı sermaye ile ortaklık kurmaksızın ülkede yetişen tarımsal ürünleri değerlendir-

direcek bir endüstrinin kurulmasına ve geliştirilmesine öncülük etmelidir.

5. Ülkenin sanayileşmesini sağlayacak yabancı sermayeden arınmış yatırımları desteklemelidir.

Teklifte kurulacak Sosyal - Bankın büyük hisselerinden birisi işçi kuruluşlarına tahsis edilerek, bu kuruluşların bankanın yönetiminde söz hakkına sahibolması sağlanmıştır. Bu yolla bankanın işçi sınıfına en faydalı şekilde görev yapması ve ayrıca işçi kuruluşlarının yakın denetimi altında bulunması temin edilmek istenmiştir.

Sosyal - Bank fertlerin veya belirli bir azınlığın çıkarları için tesis ettirilmesi öngörülen bir müessese değildir. Dolayısıyla banka tarafından yürütülecek her türlü faaliyet toplum çıkarları açısından değerlendirilecektir.

Bankaların kredi verme müessesesi yoluyla büyük gelirler sağladıkları ve bu işin tefecilik olarak nitelenebilecek bir duruma getirdikleri bir gerçektir. Kredi dağıtımında, keredi alınmasına gerekçe teşkil eden konular, yeterince incelenmediğinden, çoğu zaman özel teşebbüs eline geçirdiği büyük kredileri ölü yatırımlarda kullanmakta ve yapılan çalışmaların yurdumuzun her hangi bir yönden kalkınmasına hiçbir katkısı olmamaktadır. Bu durumda, düşük gelirli çalışan sınıfın güçlüğüle tasarruf ettiği küçük meblâğların birikiminden ibaret olan banka mevduatları özel teşebbüsün eline geçmekte; tüketim maddeleri fiyatlarının yüksek oluşu nedeniyle gelirlerin büyük bir bölümünü özel teşebbüse ödiyen işçi sınıfı, tasarruflarını da özel teşebbüse kptırarak ona çift yönlü hizmet etmektedir.

İşte Sosyal - Bank bu durumu ortadan kaldırarak, bankacılığın bir tefecilik müessesesi olmadığını ortaya koyacak ve kredi verme işinde tarım sektöründe kooperatifleşmeyi sağlayacak, sanayi sektöründe istihsal hacminin ve dolayısıyla istihdam kapasitesinin yükseltilmesini temin edecek yatırımlara öncelik tanıyarak, ölü yatırımların kesinlikle karşısında olacaktır. Bu tür bir bankacılık hizmeti, fertlerin çıkarlarını gözetmekten öte, topyekûn milli ekonomimizin kalkınması hedefini güdecek, ülkemizin öncelikle ihtiyaç duyduğu zirai makinalaşmayı ve sanayiin geliştirilmesi ile gi-

da konusunu kapsıyan kooperatifçiliğe destek olmayı ve bunun yanında işçilerin konut sorununu çözümlmeyi amaç edinecektir.

BAŞKAN — Komisyon adına Sayın İbrahim Aytaç, buyurunuz efendim.

Teklif, Ticaret Komisyonundadır, arkadaşlarımız izahat verecektir.

TİCARET KOMİSYONU BAŞKANI İBRAHİM AYTAÇ (Balıkesir) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Adana Milletvekili Sayın Sarıbrahimoğlu'nun önergesini dinledikten sonra hayrete düştüm. Bizim Sayın Sarıbrahimoğlu'nun bir za'fı da burada ispat edilmiş oldu. Sayın Sarıbrahimoğlu komisyona giden her kanun teklifinin otomatikman gündeme alınarak konuşulmasını arzu eder. Bu, kendilerinin bir za'fidir Sayın Sarıbrahimoğlu'nun kanun tekliflerini konuşursanız o zaman sizi teşçi eder, tebrik eder, çalışmalarınızı takdir eder.

Ticaret Komisyonunun nasıl çalıştığını Millet Meclisi sayın üyeleri bilmektedirler ve zaman zaman gerek plân müzakeresinde, gerek gündem dışı konuşmalarda ifade edildiği gibi, yine geçen gün bir önerge vesilesiyle bir bağımsız milletvekili arkadaşımız komisyonun çalışmalarını takdirle anarak zabıtlara tesçil ettirmiştir.

Meclisin haricinde Sayın Sarıbrahimoğlu Ticaret Komisyonunu daima takdirle yadeder. Vicahen de bunları söylemekten hiçbir zaman tevakki etmemiştir. Ama görüyorum ki, daha 14 Şubatta komisyonumuza gelen bu kanun teklifinin hemen konuşulmasını arzu etmektedir.

Sayın arkadaşlarım, her hafta muntazaman toplanan, tatil günleri müstesna, hiçbir zaman ekseriyetinin olmadığı vâkı olmayan Ticaret Komisyonundan bu şekilde teklifini alarak Umumi Heyete indirmek bir milletvekilinin hakkıdır, ama biraz da insaf ölçülerinin dışına çıkmaktır.

Sıraya girmişti, 45 günlük zaman da geçmiştir, kabul ederim, ama Meclisin tatiline yakın bir zamanda Sayın Sarıbrahimoğlu arkadaşım bunu, seçmene selâm mahiyetinde, bu kürsüden ifade etmek istiyorsa takdir Yüce Heyetinizindir.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın Sarıbrahimoğlu.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — Muhterem arkadaşlarım;

Şahsına daima hürmet ettiğim ve iyi niyetinden de hiçbir zaman şüphe etmediğim saygı değer komisyon reisi arkadaşım, İctüzüğün milletvekiline verdiği bir hakkın kullanılmasından bu derece tedirgin olmamalı idi. Komisyonları mahmul imiş, çalışmamış, mümkün. Parti prensipleri yönünden veya şahsi hisleri ve kanaatleri itibariyle komisyonları bu teklife allerji duymuş, görüşmemiş. Bu da mümkün. Hakikaten Sosyal - Bank 1966 nihayeti itibariyle 4 milyar 841 milyon nakde hükmeden - ki, Bakanlığın bana verdiği rakam - bugünkü tetkiklerime göre 10 milyarı aşan bir varlığa sahip, aslında son derece muhteşem, muazzam ve çok da büyük geleceği olan bir Sosyal Sigortalar Kurumu ve işçi kuruluşlarının büyük imkânlarını özel sektörle birlikte memleketin ekonomisi hizmetine verecek olumlu ve derin tesirleri olacak bilhassa sosyal devlet ve sosyal adaletin kurulması noktasından derin tesirleri olacak bir teklif. Adalet Partisinin bilinen prensipleri veya zihniyetiyle bağdaşmıyabilir. Bu sebeple de görüşmiyebilirler. Bunların hepsi ihtimal dâhilinde olan şeyler, Ama, bir hakkın kullanılması hoş görülmemelidir, haklı görülmemelidir ve bundan tedirgin olmanın da hiçbir sebebi ve mânası yoktur.

Muhterem arkadaşlarım,

«Sene sonu gelmiştir, seçmene selâmdır» deniyor. Komisyona verileli üç ay olmuş, insaf edin.

Seçim yaklaşmış, tatil geliyor, sizin derdiniz de o halde, ortalığı allak bullak ediyorsunuz TRT Kanunu, tasvibetmediğiniz Anayasa Koruma Kanunu tasarıları ve teşebbüsleriyle?

İşte buyurun, memleket hizmeti size. Bugün 10 milyar, 20 sene sonra asgarî 200 milyara hükmedecek sermaye piyasasını hakikaten namuslu şekilde kuracak, tefeciliği ortadan kaldıracak, piyasaya ahlâk getirecek ve Türkiye iktisadına, Türkiye sanayiine ve Türkiye işçilerine, emeklilerine sayılamıyacak fayda getirecek büyük bir memleket hizmeti, fırsatı veriyoy-

ruz, bize teşekkür edin. Elbirliği edelim çıkaralım. Bunun seçmene selâm neresinde?

İnsaf ile mütalâa edin arkadaşlar. Bugün siz de kabul edersiniz ki, sigortalıların alınterinin karşılığı olan milyarlar, maalesef hiç te iyi kullanılmamaktadır ve sigortalıların faydasına olmıyan istikametlerde bugün - tâbir caiz ise mazur görün - çarçur edilmektedir.

Bir parlömanterin vazifesi, Meclisin son günü, tatil günü de olsa, bu teklifi hazırladığı anda Meclise getirmek, Meclisin ve milletin takdirine arz etmektir.

Arkadaşlar, Meclis on gün sonra tatil yapmaya mecbur mudur? 12 Ekime kadar dahi devam edebilir ve millet için hayırlı kanunları çıkarabilir. Biz, bu Meclislerde gece sabahlara kadar komisyonların çalıştığını, milletvekillerinin gece yataklarından kaldırılıp getirildiğini, her hangi bir parlömanterin kapıdışı edilmesi için müzakereler yapıldığını bilen insanlarız.

AHMET TAHTAKILIÇ (İstanbul) — Bravo Sarıbrahimoğlu.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla) — Onun için arkadaşlarım, bu, seçmene salâm değildir. Eğer bundan evvel bu önermeleri verse idim, «Acelen ne, daha Meclisin tatiline vakit var, teşekkür ve teemmül edeceğiz, Meclisi işgal ediyorsunuz» diyecektiniz. Sabrımı sonuna kadar kullandım, tahammül ettim, belki iyi niyet hâkim olur, kanun tekliflerimi getirirler, diye. 12 - 13 tane, hepsi birbirinden daha faydalı kanun teklifim komisyonlarda beklemektedir ve maalesef iltifatınıza mazhar olamamaktadır.

Muhterem arkadaşlarım, parlömanterin vazifesi, memlekete faydalı teklifleri bu kürsülere getirmektir. Partilerin, idarecilerin ve bilhassa iktidarın vazifesi bunları engellemek değildir. Bunları kabul etmek, tatbik etmek ve hayırlı neticelerinden memleketi faydalandırmaktır.

Bu itibarla, Yüce Meclisin, bu teklifimi gündeme almak suretiyle ve öncelikle - memleketi huzursuz kılacak birtakım tekliflerin, tasarıların görüşülmesinden çok daha evvel - ve evleviyetle kanunlaştırılmasını saygı ile istirham etmekteyim.

TİCARET KOMİSYONU BAŞKANI İBRAHİM AYTAÇ (Balıkesir) — Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Nedir efendim? Şimdi zatiâliniz Komisyon Başkanı olarak beyanda bulununuz. Önerge sahibi de önergesini izah etti.

TİCARET KOMİSYONU BAŞKANI İBRAHİM AYTAÇ (Balıkesir) — Sayın Sarıbrahimoğlu, hakkımızda «particilik düşüncesi hâkimdir» dediler, bu hususu tavzih etmek isterim.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

TİCARET KOMİSYONU BAŞKANI İBRAHİM AYTAÇ (Balıkesir) — Muhterem milletvekilleri, değerli Başkanım;

Sayın Sarıbrahimoğlu, «Komisyonda parti düşüncesiyle, belki particilik fikriyle teşekkür etmiyorlar, müzakeresine gitmiyorlar» dedi, böyle ifade etti. Veyahut sözlerinin tahtında müstetir olan manâ bu idi.

Bir defa, Ticaret Komisyonu adına bunu şiddetle reddederim. Ticaret Komisyonunda, her komisyonda olduğu gibi, parti düşüncesiyle hareket etmek, parti fikriyatıyla veyahut partizan bir görüşle hareket etmek, buradaki bulunan parlömanterlere bühtan etmekten başka bir şey değildir.

Ben kendisine «siz bu fikirle melûfsunuz, bu fikirle mâlûlsünüz, siz böyle yaparsınız Komisyon Başkanı olsanız» demek istemiyorum. Sureti katiyede kendilerini de tenzih ederim. Ama, Ticaret Komisyonunu, muhakkak ki, Ticaret Komisyonunun çalışmalarını bilen arkadaşlarım, bu gibi ithamlardan da Komisyonumuzu tenzih ederler.

Sayın arkadaşlarım, ben kanun teklifinin aleyhinde konuşmadım, «Bu kanun teklifi iyi bir teklif değildir» demedim. Ben, 12 Şubatta gelen kanun teklifini, Ticaret Komisyonunun her hafta muntazaman çalışmasına rağmen, çok mahmul olduğundan, konuşamadık, dedim. Ne kanun teklifinin aleyhinde bulundum, ne «kanun teklifi yersizdir» dedim, de şunu dedim, ne bunu dedim; dikkat buyurdunuz tabii. Her halde Sayın Kemal Sarıbrahimoğlu, kuvve-i vahimesini çalıştırarak karihasında bâzi iftiraları kemale erdirdi.

Ben kanun teklifinin aleyhinde değilim. Konuşamadığımızı, niçin konuşamadığımızı izah ettim ve takdiri de Yüce Heyete bıraktım.

Saygular sunarım.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — Sayın Reis, söz istiyorum.

BAŞKAN — Sayın Kemal Sarıbrahimoğlu tarafından verilmiş bulunan Türkiye İşçi Sigortaları Kurumu ve Türk İşçileri Türk Anonim Ortaklığı «Sosyal - Bank» kanun teklifinin gündeme alınıp alınmaması hususu, Yüce Meclisin kararı ile mümkün olacaktır.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — Sayın Reis, bana söz vermek durumundasınız.

BAŞKAN — Kanun teklifinin gündeme alınmasını oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — Sayın Reis, bana satışta oldu, iftira ettiğinden bahsedildi.

BAŞKAN — Hayır, böyle bir şey olmadı, bu kanaatte değilim.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — Ben direniyorum. Kimseye iftira edecek bir şahıs değilim. (C.H.P. sıralarından, «satışta yapıldı» sesleri)

BAŞKAN — Efendim?

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Satışta, sarahatle zabıtlarda vardır.

BAŞKAN — Sayın Sarıbrahimoğlu, kendisine iftira edildiğinden bahsediyor. Riyaset, böyle bir durumu tesbit etmiş değildir. Kendisi direnmektedir. Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

5. — Adana Milletvekili Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, 2/45 esas sayılı kanun teklifinin, İctüzüğün 36 ncı maddesi gereğince gündeme alınmasına dair önergesi. (2/45, 4/434)

BAŞKAN — Diğer önergeyi okutuyorum.

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Ziraat âlet ve makinaları ile kimyevi gübre ve ilaçların ithalât, istihsal ve memlekette satışının munhasıran Devlet eliyle yapılmasına dair kanun teklifimizin aşağıda arz edeceğim sebeplerle İctüzüğün 36 ncı maddesi gereğince Millet Meclisi gündemine doğrudan doğruya alınmasını arz ve teklif ederim.

Saygıyla.

2 . 5 . 1969

Adana Milletvekili
Kemal Sarıbrahimoğlu

Gerekeçe

İthal mallarına karşı memleketimizde daima fazla talebolduğu, döviz imkânlarının darlığı sebebiyle bu taleplerin tamamının karşılanamadığı, dolayısıyla fazla alıcısı olan biçer - döver, traktör, kimyevi gübre ve zirai ilaçların ya yüksek fiyatlarla fazla kâr alınmak suretiyle veya karaborsaya intikal ettirilerek satıldığı bir vakiadır.

Büyük çiftçi kütesine hitabeden bu gibi emtianın pahalı satılması hem çiftçilerimizi mutazarrır etmekte, hem de ziraat mahsullerinin maliyetini yükselterek ihraç imkânlarını azaltmaktadır. Bu gerçekleri bâzı misallerle ifade etmek yerinde olur.

Serbest piyasada 50 - 60 bin liraya rahatlıkla müşteri bulmakta olan lâstik tekerlekli traktörlerin maliyetinin çok üstünde bir fiyatla satılmakta olduğu herkesçe bilinen bir gerçektir. Keza biçer - döverlerin aynı şekilde yüzde yüzün üzerinde bir kârla satılmakta olduğu acı bir gerçektir. Türk çiftçisinin nedret dolayısıyla aylarca ve hattâ senelerce traktör ve biçer - döverin satış sırasını beklediği ve bu arada binlerce lirasını bu uğurda âtil vaziyette beklettiği bir vakiadır.

Halen mevcut traktörümüzün ihtiyacımızın çok altında olduğu, biçer - döverlerimizin ise ihtivacı karşılamaktan çok uzaklarda bulunduğu meydandadır. Mevcut traktörlerin asgari % 50 si mezarlık malı olmuştur. Yedek parça derdi ayrı bir faciadır.

Ekonomisini bizim gibi ziraate değil de hemen hemen pür sanayie davamıs ileri Batı ülkeleriyle yapılacak küçük bir mukayese bu sahalarda ne derece geri kalmış ve yoksul olduğumuzu açıkca meydana çıkaracaktır. Meselâ, dört sene evvelki rakamlara göre Batı Almanya'da 960 bin, Fransa'da 900 bin, İngiltere'de 443 bin, İsviçre'de 51 bin traktör mevcut idi. Aynı sene rakamları Türkiye'de 50 bini dahi bulmamaktadır.

Şahsi tetkiklerimiz ve Türkiye Ziraat Odaları Genel Başkanlığının ilmî yayımları ile tesbit etmiş bulunmaktayız ki, bir kısım traktör ve ekipmanlarının ithali ikinci elle mümkün olabilmektedir. Bu suretle Avrupa'da bulunan yabancı firma fabrika eksport fiyatından faydalandı-

ği gibi, ayrıca istediği miktar kârını da ilâve etmektedir. Yurt içine geldikten sonra da birkaç el değiştirmek suretiyle traktör ve biçer - döverin fiyatı maliyetinin birkaç misline yükseltilmektedir.

Ziraat âlet ve makinelerinden alınmakta olan gümrük de lüzumsuzdur. Maliyeti yükselten unsurlardan biri olmaktadır. Bu suretle ziraat ürünlerinin dış piyasaya ile rekabet etmesi ve rahatlıkla ihrac yapılarak döviz temini imkânları zorlanmaktadır. Gümrük Vergisinden elde edilen hasılâtın birkaç misli ziyata uğramaktayız.

Zirai reformun anasartı olan makinalaşma büyük güçlüklerle uğramaktadır. Türkiye'nin daha uzun müddet temel ekonomik faktörlerinden biri olmakta devam edecek olduğu bilinen ziraatin rantabl bir işletme ve çalışma düzeyine kavuşabilmesi için ziraat âletlerinin ucuzlatılması imkânları ciddiyle takibedilmelidir.

İktidarın ithalâtçıdan ve güçliden yana politikası ziraat âletlerinin çiftçiye çok ucuz fiyatlarla intikali imkânlarını ortadan kaldırmaktadır.

A.P. iktidarı bu politikasıyla vahanelar ve vahane komisyoncularını yararlandırmakta. Türk kövlesini sefaletin kucağına itmektedir.

Zirai reformun ana hatlarından zirai gübre ve zirai ilâçlar ithal, istihsal ve satışının da tanzimi gerekir.

Bunun verli istihsal çok düşük, ithalât ise kifavetsizdir.

Zirai mücadele ilâçları vetersiz, kontrolsüz ve basıhs bir istihsal, imal ve satış ortamı içindedir. Hükümetten aldığım resmî rakamlara göre 1960 - 1964 yılları arasında yaklaşık olarak 15 milyon kilo civarında hileli zirai ilâç satılmıştır. Bu miktar 500 bin dekar pamuk arazisinin ilâçlanma ihtiyacını karşılar. 500 bin dönüm pamuğun vereceği mahsul yüz milyonlarla hesabedilir. Bu malın temin edeceği döviz imkânlarından mahrumiyetin millî ekonomiye verdiği zararın izahını lüzumsuz savarım. Bu yıl (1968) Antakya, Mersin, Adana, Hatay, Maras, Antep illerinde bozuk ilâçlar yüzünden on binlerce dönüm pamuk tarlası yanmıştır.

Yetkililerin bir türlü vetersizliğini kabul etmedikleri zayıf kanun hükümleri ve yetersiz zi-

raat teşkilâtı mevcud olduğu müddetçe çiftçinin başında Demoklesin kılıcı gibi bu tehlike ve tehdit devam edecektir.

Zirai gübre mevzuunda da kalitesizlik, dağıtımda ve kredide yetersizlik çiftçinin zararını mucibolmaktadır.

Teklifimizin süratle kanunlaşması traktör, biçer - döver ve sair zirai âletlerle yedek parçalarının en az yüzde yüze yaklaşan bir nisbette ucuzlamasını mümkün kılacaktır. Keza hileli zirai ilâç imal ve satışına son verecek, zirai ilâç ve zirai gübre istihsal, ithal ve satışını olumlu ve çiftçi için faydalı bir nizama sokacaktır.

Teklifimizin gayesi, ebediven zirai âlet ithal eden bir memleket olmak değildir. Zirai âlet sanayiine geçişin malî imkânlarını temin için gerekli zirai reformun tez elden gerçekleşmesini hedef edinmiş bulunmaktayız. Kanımız odur ki, millî sanayiın topyekûn gelişmesinin de anasartı süratli bir zirai reform imkânının yaratılmasıdır. Tabii toprak reformu anasartına davanmayan bir zirai reformun güdük ve verimsiz kalacağı hakkındaki kanaatimizi mahfuz tutmaktayız.

Montai sanayiî valjle zirai âletleri sanayiine geçişin mümkün olmadığı Cenubi Amerika misaliyle öün işiörüne çıkmıştır. Bizdeki teahhüt maalesef bu emsali doğrular gibi görülmektedir. Bu istismar düzenine dur demek Parlâmentonun görevleri çimlesindedir. O derece görevidir ki. Anavaşanın 37 nci maddesi toprak reformunu, 52 nci maddesi ise tarımın ve çiftçinin korunması mevzuundaki deöinilen tedbirlerin süratle alınmasını şart koşmaktadır. Bu emre hiçbir parlömanter kulaklarını tıkamak hakkına sahip değildir. Birinci dönemde Karma Komisyonca kabul edilip Yüce Hevetinince iki kere ivedilik ve öncelikle görüsiilmesi karar altına alınan, bu dönemde ise A.P. haric cesitli partilerin savın üyelerinin 106 sının imzasını taşıyan teklifimiz maalesef dört seneve vakın zamandır, havale olunduğu Ticaret Komisyonunda görüsiilerek Millet Meclisi Genel Kuruluna intikal ettirilmemiştir.

Savın parlömanterler, kısmen bizim ve büyük ölçüde de ülkücü ve gercekei basının ve ilim adamlarının cabalarıyla zirai âletleri, zirai gübre ve zirai ilâçlar sahasındaki bozuk dü-

zen ayan beyan gün ışığına çıkmıştır. Hiçbiriniz ve hiçbirimiz bu istismar düzeninin devam etmekte olduğunu ve düzeltilmesi zaruretini inkâr imkânına sahip değiliz. Vicdanlarımızın sizlere bu gerçekleri haykırmakta olduğuna inancım tamdır.

Bu makamlar millet tarafından muvakkat zaman için verilmiş kutsal emanetlerdir. Bu emanetlere liyakat millete hizmetle mümkün olur.

Hepinizin yegân yegân bu hislerle meşbu olduğunuz şüphe götürmez. Ne var ki, iyiniyetle iyi duygular meselelerin halline kâfi gelmemektedir. Dar particilik anlayışlarından ve millet faydasıyla zat düzen partizan prensiplerden sıyrılıp gerçeklere doğru yürümek ve eserler vermek gerekir. Bu gerekler sırt çevirmeyeceğinize ve velinimetiniz ve velinimetimiz köylümüze boynunuzun ve boynumuzun borcu olan bu hizmeti yapacağımıza inanmak isterim.

BAŞKAN — Sayın Kemal Sarıbrahimoğlu tarafından verilmiş bulunan önergeyi gerekçeyle birlikte okutmuş bulunmaktayım.

Sayın Ticaret Komisyonu Başkanı buyurun efendim.

TİCARET KOMİSYONU BAŞKANI İBRAHİM AYTAÇ (Balıkesir) — Muhterem Başkan muhterem milletvekilleri; Sayın Sarıbrahimoğlu arkadaşımın bahsettiği bu kanun teklifinin macerası vardır. İlk önce itilâna bunu arz etmek isterim.

Sayın Kemal Sarıbrahimoğlu, Ticaret Komisyonunda bu kanun teklifi gündeme alındığı zaman, geldi, bana aynen şunu ifade etti; daha evvel o zaman sözcü olan Sayın Kâzım Çoşkun arkadaşına ifade ettiği gibi; «Sayın Başkan, gündemden bu kanunu çekmeni rica ederim» Bu meyanda kendi grubu ile de alâkalı bâzı şeyleri bana söyledi. Burada bunu faşetmeyi tabımın, ahlâkımın dışında bulmaktayım, onun için faşetmiyeceğim.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — Söyle üstat, ben açıklarım.

TİCARET KOMİSYONU BAŞKANI İBRAHİM AYTAÇ (Devamla) — Kanun teklifini gündemden çektik. Sayın Kemal Sarıbrahimoğlu «gündemden çek» dediği zaman gündemden çekeceğiz, «Bunu gündeme koy, müzakeresine başla» dediği zaman başlayacaksa, o zaman Ti-

caret Komisyonu, Sayın Sarıbrahimoğlu'nun vesayeti altında olmuş olur.

Tabiatıyla sırasına girdi. Şimdi gündemdedir. Alt Komisyona havale edilmiştir. Alt Komisyon da, komisyon aramızdan Sayın Sinan Bosna, Sayın Kasım Önadım, Sayın Selçuk Çakıroğlu, Sayın Karcı'dan müteşekkildir ve bu Alt Komisyon tetkik etmektedir. Ama Yüce Heyetiniz, Ticaret Komisyonunun daha evvel gündemine alınmış ve kanun teklifçisi tarafından gündemden çektirilmiş ve bilâhara tekrar sırası geldiği için gündeme alınmış bir kanun teklifini Yüce Heyetiniz huzuruza getirirsiniz. Takdir Yüce Heyetinizindir. Hümetlerimle.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Sarıbrahimoğlu.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — Muhterem arkadaşlarım, saygıdeğer komisyon reisinin ifade ettiği üzere, bundan birkaç sene evvel, gündeme alacağımı bana tebliğ ettiklerinde, kendilerine hakikatten ricada buldum, dedim ki; «bunu 10 gün, 20 gün bir ay neyse bir müddet sonraya bırak. Çünkü benim grupumda da bu teklife ciddi şekilde muhalifler var».

Ben isterim ki, evvelâ grupuma mal edeyim, grupum beni topyekûn desteklesin. Gerçi grup idare heyetlerinden geçmiş, ama biliyorsunuz grup idare heyetlerinde bir usul vardır; grup heyeti umumiyesi grup olarak desteklemeye karar vermezse, milletvekilleri Mecliste serbesttir, komisyonda serbesttir istediği gibi rey verir.

AHMET TAHTAKILIÇ (İstanbul) — Bu sene olmadı Sayın Sarıbrahimoğlu.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — Bir dakika efendim, rica ederim.

Nitekim kendi grupum toplandı, tamamı grup olarak desteklemeye karar verdi ve bugün C. H. P. Grupunun topyekûn desteğine sahiptir. Ben bir parlömanter ve içtüzüğü bilen, Parlâmento âdetlerini bilen bir insan sıfatıyla grupumu topyekûn yanıma almak hakkına sahibim ve bu kanunun selâmetle geçmesi için de bunun büyük bir fayda olduğuna inanırım. Bunu açıklamaktan da hiçbir şekilde çekinmem. Bunun, fâş etmekle de falanla da ilgisi mevcut değil. Kızılay meydanında da onbinlere hitabederek konuşmayacağımı da hiç kimseye söylemem.

Bu, birkaç sene evvel oldu. 1965 seçimlerinden sonra idi bu konuşmalar. Ondan sonra gündeme alındı. Zannedirim 1,5 - 2 senedir tekrar gündemdedir. Alt Komisyon seçildi, Alt komisyonlara havale edilen meselelerin çıkmayacağını ben defalarca Sayın Reise ve komisyona ifade eyledim. Çalışmıyorlarsa yenisi seçilsin, mesele tezekkür ve teemmül edilsin. Komisyon çalışmayan Alt komisyonların mesailerini neticesini beklemeye mecbur değildir, diye söyledim ve filhakika öyledir. Ve maalesef bu ikazlarım yerini bulmadı, bugüne kadar da mesele görülmüdü.

Arkadaşlar kabul ediniz ki, bu teklif 1961 Meclisinde Karma Komisyonunda ufak tadillerle A. P., C. H. P. ve sair partilerin temsilcileri tarafından ittifakla kabul edilerek yüce huzurunuza getirilmiş ve Sayın Bozbeyle tarafından Meclis Riyasetinin teklifi olarak öncelikle, ivedilikle görüşülmesi Yüce Heyetinize arz edilmiş ve Yüce Heyetinizden hiçbir itiraz sesi yükselmeden ittifakla kabul edilmişti. İki kere öncelik ve ivedilik kararı verilmiştir. Bu yeni bir mevzu değil. Gruplarınızın âdeta ve bir bakıma söz verdiği, kabul ettiği ve şerefine teminatı altında olan bir teklif. Hiçbir itiraz sesini yükseltmeden iki kere öncelik ve ivedilik kararı verdiniz, Sayın Bozbeyle'nin Divan adına teklifi üzerine. Yeni bir mevzu görüşmüyoruz ki. Birbuçuk, belki iki senedir de o ricamdan bu yana Ticaret Komisyonunun gündemindedir, elindedir. Su komisyonu raporunun neticesi beklenmektedir. İsrarına ve ricama rağmen şimdi Sayın Reis, «Komisyon Sarıbrahimoğlu'nun emrinde mi» diyor. «Sarıbrahimoğlu'nun bir huyu vardır, derhal gündeme alınmasını, konuşulmasını ister» diyor. Elbette, hakikaten benim böyle bir huyum vardır. Böyle süs olsun, lâf olsun diye bir kanun teklifi yapmam, seçmene selâm olması için yapmam. Bir dâvaya inanırım, tetkik ederim, öyle getiririm ve onu da sonuna kadar takibederim. Eğer bu kusursa bu kusuru ben tekabül ediyorum.

Muhterem arkadaşlarım, ben bu kanun teklifinin izahını lüzumsuz sayarım. Bugün artık hepimiz ve bilhassa Sayın Komisyon Reisi iktisatçıdır, bu işleri bilir. Şu zirai âletler, zirai gübre, zirai ilâç, hem sanayi hem satışı sahasında yürek paralayıcı bir istismar düzeninin

devam etmekte olduğu meydandadır. Yani bu inkâr edecek hiç kimse yoktur. Ben bir hal tarzı getirmişim. Bu hal tarzı beğenilmeyebilir. Siz dersiniz ki, şöyle bir hal tarzı daha muteberdir; eğer hakikaten akla, mantığa, gerçeklere, iktisadi esaslara uygunsa ben derhal uyarım bu teklifinize. Mühim olan 26 milyonun, hakikaten hepimizin ve bu koca milletin velinemeti olan Türk köylüsünün büyük bir ıstırabının dindirilmesidir. «Dâva bu. Türkiye ekonomisinin sıhhate kavuşturulmasıdır.

Arkadaşlar zirai reform ne ile olur? Ucuz âlet, bol âlet, ucuz gübre, ucuz ilâç, sağlam ilâç ve sağlam gübre ile olur. Birinci derecede bunlarla olur. Elbette ki, toprak reformu, ana şartı yerine getirildiği takdirde bu reform sosyal adalete de kemali ile uygun hale gelir. O halde elbirliği ile şu kanunu Yüce Meclisten geçirelim. Noksanları varsa - ki, olabilir arkadaşlar - ben noksansız, noksandan münezzehe bir teklif ileri sürdüğümü hiçbir zaman iddia etmem ve edemem, noksanları tashih ederiz, tamir ederiz ve kanunları geçiririz. Bugüne kadar maalesef Ticaret Komisyonu vazifesini yapmamıştır. Komisyonlar, biraz evvel bir vesile ile bahsettiğim üzere, partili üyelere müteessekildir, müstakiller de bulunur, kisisel görüşleri kararlarında hâkim olabildiği gibi, parti prensipleri de hâkim olur. Elbette ki, partili bir milletvekili komisyonunda, inanarak intisabettiği farz edilen partisinin prensiplerini de ön sırada nazara alır. Biraz evvel arkadaşım bundan şocundu. Bunda şocunacak birşey yok. Su teklif Adalet Partisinin prensiplerine aykırı olduğu için iltifat görmeyebilir, bunca zaman uyutulmuş olabilir veya kişisel görüşlerimize aykırı olduğu için iltifat bulmamış olabilir. Yahut vaktiniz olmamıştır sizin ölçünüze göre, benim ölçülerime göre çok vakit olmuştur, istendikten sonra yapılabilirdi, getirilmiştir. Komisyonlarda parti prensiplerinin hiçbir şekilde nâfiz olmayacağını iddia etmek, gerçeklere ve bugünkü politika düzenine aykırı. Evveleminde arkadaşımın bu noktadaki yanlış kanısını değiştirmesi gerekir. Bunu da, ben iftira ediyormuşum gibi iftira sözü ile tavsif etmesini, doğrusu nezaketine, olgunluğuna yakıştıramadım. Eşeflerimi ifade ederim. Ben hiçbir kimseye iftira etmem, söylersem yüzüne açık açık söylerim.

Muhterem arkadaşlarım; hizmet, seçim meydanlarında nutuk atmakla yapılmaz. Hizmet, gerçek mânada halk kütlelerinin hayatında, iktisadi ve sosyal hayatında olumlu tesirler yapan teklifleri kanunlaştırmak ve kararları almakla mümkün olur. Yarın hepimiz tekrar millet huzuruna çıkacağız. Ashında sayın komisyon reisinin böyle bir hizmet fırsatını iktidarlarına verdiğim için bana teşekkür etmeleri gerekirdi. Fakat ne diyeyim? Olgun, efendi, kültürlü olduğuna inandığım sayın komisyon reisine dahi son zamanlarda Adalet Partisi liderlerine hâkim olan havanın hâkim olduğunu, onunda basiretinin bağlanmakta olduğunu görmekten üzüntü duymaktayım. Hürmetlerimle teklifimin kabulünü rica ediyorum.

TİCARET KOMİSYONU BAŞKANI İBRAHİM AYTAÇ (Balıkesir) — Sayın Başkanım, sayın hatip beni basiretsizlikle itham etti. Bu iddiasına cevap vermem lâzım.

BAŞKAN — Sayın Sarıbrahimoğlu bu şekilde beyanda mı bulundunuz efendim?

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — Hayır efendim, «böyle bir hava hâkim olmaya başlamıştır» dedim, «basiretsiz» demedim.

BAŞKAN — Kendilerine göre bu şekilde teklâki etmişler.

Sayın Sarıbrahimoğlu tarafından verilmiş bulunan kanun teklifinin, içtüzüğün 36 ncı maddesi uyarınca, gündeme alınabilmesi Meclisin kararıyla mümkün olabilecektir.

Kanun teklifinin, doğrudan doğruya Meclis gündemine alınması hususunu oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

6. — *Sivas Milletvekili Tevfik Koraltan ve 8 arkadaşının, 4325 sayılı Ankara Elektrik ve Havagazı ve Adana Elektrik müesseseleri idare ve işletmeleri hakkındaki Kanununun 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun teklifini geri aldıklarına dair önermeleri. (2/607, 4/437)*

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, bir kanun teklifinin geri alındığına dair bir önerge vardır, önergeyi okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Sivas Milletvekili Tevfik Koraltan ve 8 arkadaşının, 16 . 12 . 1942 tarih ve 4325 sayılı

Ankara Elektrik ve Havagazı ve Adana Elektrik müesseseleri idare ve işletmeleri hakkındaki Kanununun 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair olan kanun teklifimizi geri alıyoruz. Gereken işlemin yapılmasını arz ve teklif ederiz.

Afyon Karahisar

Mustafa Akalın

Tunceli

Kenan Arel

İzmir

Zeki Efeoğlu

İzmir

Şinasi Osma

Tokat

Fethi Alacalı

Sivas

Tevfik Koraltan

Sivas

Kâzım Kangal

Sivas

Kemal Palaçoğlu

Sivas

Tahsin Türkay

BAŞKAN — Teklif sahiplerinin imzasını muhtevindir önerge. Bu sebeple teklif geriverilmiştir. Bilgilerinize sunulur.

7. — *Genel Kurulun 87 nci Birleşiminde Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunununun 172 nci maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısının birinci maddesinin görüşülmesi sırasında Trabzon Milletvekili Ömer Usta tarafından verilen önerge hakkında Başkanlığın açıklaması.*

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, gündeme geçmeden evvel bir hususu arz etmek ve zapta geçirmek üzere beyanda bulunacağım.

87 nci Birleşimde Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 172 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısının birinci maddesinin ikinci fıkrasının görüşülmesi sırasında Sayın Ömer Usta arkadaşımız tarafından bir önerge verilmiş olduğu halde maalesef memur arkadaşımızın ihmali yüzünden önerge muameleye konamamıştır.

Ancak, o günkü zabıta cereyan eden muhavere de anlaşıldığı üzere, aynı mealde Sayın Cevad Odyakmaz tarafından da bir önerge verilmiş ve Meclisçe kabule şayan görülmemiş olduğu cihetle yapılan muamelede kanun bakımından bir sakatlık zuhur etmemiştir.

Ancak, Ömer Usta arkadaşımızın bir önerge vermiş olduğunu zapta tescil ettirmek için beyanda bulunuyorum ve kendisinden bu sebeple Başkanlık Divanı adına özür diliyorum.

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Sayın Başkan, Sayın Turgut Göle'nin, teklifçileri arasında benim de bulunduğum Seçim Kanununun bazı maddelerinin tadiliyle ilgili teklifinin, 36 ncı maddeye göre muamele görmesi hususunda günlerce önce verilmiş bir önergesi vardır. Aca-ba, önerge hakkında ne muamele yapıldı; onu rica ediyorum.

BAŞKAN — Biz şu anda gündeme alınmış bulunan ve bugün görüşülmesi gereken, gelmiş evrakı burada görüştürüyoruz. Bunun dışında Meclis Başkanlığıyla temas edip bu konuda görüreceksiniz. Şu anda bizim elimizde müzakereye konu teşkil edecek mahiyette bunlar vardır, bunlar gelmiştir, onun dışındaki mesele Meclis Başkanlığıyla ve Kanunlar Müdürlüğüyle temas halinde meydana çıkacaktır, resmen talepte bulununuz, ona göre beyanda bulunuruz. Yani şu anda size cevap verecek durumda değilim.

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Son cümleleriz kâfi idi Sayın Başkan.

8. — *Gündemde bulunan bazı Meclis araştırması ve genel görüşme önergelerinin, sıralarına bakılmaksızın öncelikle görüşülmeleri hakkında müracaatlara dair Başkanlığın açıklaması.*

BAŞKAN — Şimdi muhterem arkadaşlarım, bu şekliyle gündeme geçebiliyoruz.

Bugünkü gündemimiz Meclis araştırması, genel görüşme konuları içerisinde saat 17,00 ye kadar devam edecekti, 17,00 den sonra sözlü sorulara geçecektik.

Meclis araştırma ve genel görüşmeler konusunda müzakere daha önceki birleşimlerde devam etmişti. Ancak, bu arada muhtelif önergeler verilmek suretiyle bazı arkadaşlarımız verilmiş bulunan bazı Meclis araştırma önergelerinin yahut da genel görüşme önergelerinin sırasına bakılmaksızın kendinden evvel gündemde mevcut Meclis araştırma önergelerinden veya genel görüşme önergelerinden evvel görüşülmesi hususunda önergeler vermişlerdir.

Ezcümle, Sayın Ahmet Mustafaoğlu, gündemin 29 ncü sırasında bulunan Faruk Önder tarafından verilmiş Meclis araştırma önergesinin bütün işlere takdimen görüşülmesini mutazammın bir önerge vermiş bulunmaktadır. Bunun yanıbaşında, Sayın Fethi Çelikbaş, Hayri Ba-

şar ve Himmət Erdoğan yine bir önerge vermek suretiyle, gündemin 26 ncı sırasında yazılı Hilmi İncesulu ve üç arkadaşının vermiş bulunduğu Meclis araştırma önergesinin diğer bütün Meclis araştırma ve genel görüşme önergelerinden evvel alınmak suretiyle görüşülmesini talebetmişlerdir.

Dünkü birleşimde Sayın Turhan Feyzioğlu, Sayın Ahmet Tahtakılıç tarafından verilmiş bulunan genel görüşme önergesinin gündemde mevcut diğer araştırma ve genel görüşmelerinden evvele alınmak suretiyle görüşülmesini talebetmiştir.

Şimdi, bu konuda Meclis Başkanlığında bir toplantı yapılmak suretiyle bunun sureti usulü ve içtüzüğe göre yapılması muktazi olan işlem tâyin edilecektir.

Bu sebeple her üçünü de şu anda muameleye koymamız mümkün olmamaktadır, beyan etmek isterim.

9. — *Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal ve 9 arkadaşının, Millî Eğitim Bakanının öğretmen ve öğretmen kuruluşlarına karşı tutum ve davranışların tesbit etmek, öğretmenler arasındaki huzursuzluğu gidermek amacı ile Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Meclis araştırması açılmasına dair önergesi (10/27)*

BAŞKAN — Gündemin daha önce görüşmekte olduğumuz öğretmen kıymıyla ilgili Meclis araştırma bölümüne geçiyoruz.

Meclis araştırma komisyonu kurulması için Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından verilmiş bulunan bu önergenin şimdiye dek yapılan müzakeresinde beş arkadaşımız konuşmuş bulunmaktadır. Ancak, beşinci konuşmacı olan Sayın Murat Öner'in konuşmasından evvel verilmiş bir önerge ile konuşmalar on dakika ile kayıtlansın şeklinde bir Meclis kararı alınmış, Sayın Murat Öner bu esasa göre görüşmüş, daha sonraki hatibin konuşacağı sırada Sayın Mustafa Kemal Yılmaz konuşmaların bir saate çıkarılmasını öngören bir önerge vermiş, önergesini izah etmiş ve bu önerge oya konulacağı sırada beş kişi ayağa kalkmak suretiyle çoğunluğun olmadığı iddiasında bulunmuş.

Şimdi önergeyi, bir saate çıkarılması hususunu mutazammın önergeyi oyunuzaya sunuyorum.

Sayın Mustafa Kemal Yılmaz tarafından verilmiş bulunan önergeyi kabul edenler.. Ka-

bul etmeyenler.. Kabul edilmemiştir. Bu esasa göre onar dakika ile kayıtlanma kararı devam edecektir.

Buyurun sayın Hayrettin Uysal Halk Partisi grubu adına.

NIHAT DİLER (Erzurum) — Biz söz istemiştik sayın Başkan.

BAŞKAN — Efendim siz söz istediniz, amma sayın Hayrettin Uysal sizden çok, pek çok evvel söz istemiş.

Buyurun efendim.

NIHAT DİLER (Erzurum) — Sayın Başkan, partiler gurupu adına iki defa konuşulmaz.

BAŞKAN — Partiler grubu adına, yeterlik önermeleri gelmezse, on defa da konuşulur sayın Nihat Diler, öyle bir kaidemiz yok. Saat 14.48

CHP GRUPU ADINA HAYRETTİN UYSAL (Sakarya) — Sayın milletvekilleri;

Bundan önceki grup sözcüleri, öğretmenlerin haksız olarak nakilleri, bakanlık emrine alınmaları, açığa alınmaları konusunda verdiğimiz Meclis Araştırması önergesi üzerinde süresiz olarak konuştular. Ondandan sonra meseleleri aydınlığa getirip, aydınlıkta enine boyuna tartışmak ve dolayısıyla önergemizi izah ederken ifade ettiğimiz belgelerin ve bu belgelere karşı yine özellikle A. P. Grubu sözcüsünün gerçeklerden uzak ve doğrudan doğruya önergemizin sınırları içinde olmayan ve sınırları dışına taşan şahsi, sübjektif görüşlerine cevap vermek imkânını 10 dakika içinde elbetteki bulamayacağımız için, bu kürsüyü gerçeklerden irak bir düşünce ile kirletmeye çalışan bir insanın davranışlarını ve görüşlerini yine kirle temizleme amacı içinde iki belge okuyacağım ve kürsüden ineceğim.

Bu belgelerden bir tanesi öğretmen kıyımının nerelere kadar uzandığını gösterme bakımından çok ilginçtir.

(Aziz kardeşim Hayrettin Bey,

Bir politikacının baskısı altında kaldığım için sizin politika yönünüze değil, meslekdaş yönünüze seslenmek zorundayım.

Şahsıma yapılan baskıların öz ağabeyim İhsan Ataöv'den geldiğini söylersem bilmem ne dersiniz? Bakanız size iki kıyım örneğini şahsımla ilgili olarak vereyim.

Gazipaşa Ortaokulu Müdürlüğüne tâyinimi engellediği zaman sebebi sorulunca, «Engelleyim, Gazipaşa Ortaokuluna müdür tâyin edilir-

ken beş Adalet Partili milletvekilinin fikirbirliğine varması gerekir.» cevabını vermiştir.

Politik arzularını yerine getirmediğim için köyde, kentte, «Kardeşim Fahri Özçelik çalışkan, nâmuslu insandır, ama benden olmadığı için onu müdür yaptırmadım. Benden olmıyana benden eklemek yok.» diyebilmiştir. Seçim çevresinden beni uzaklaştırdığı zaman yapılan uğurlama töreninde, «Arkadaşımız Fahri Özçelik çıkarıcı değildi, idealist insandır. Eğer isteseydi şimdiye kadar ağabeyi İhsan Ataöv sayesinde en yüksek mevkilere gelebilirdi.» diyen okul müdürü için, «O itin de hesabını göreceğim.» demiş ve aradan uzun zaman geçmeden görev yeri değiştirilmiştir. «Bugün de hakkında tahkikat açtırdım, açtıracığım, süründüreceğim.» gibi tehditler başımda Demoklesin Kılıcı gibi sallanmaktadır.

Ne yazık ki, duygusal bir milliyetçi, duygusal bir komünist düşmanı olan ağabeyimin dilinde bilinçli milliyetçi, bilinçli komünist düşmanı olan öğretmen komünisttir, ittir, alçaktır. İşte ben böyle politik bir kişinin kardeşi olmanın azabı içindeyim.

Bütün bunlara rağmen 27 Mayıs'ta yaptığım gibi, ağabeyimin kötü davranışları karşısında öğretmenlerimi, öğrencilerimi, tüm halkımı daha çok sayıp, daha çok severek gecemi gündüzüme katarak çalışmakla onun kefareti yine ben ödiyeceğim. Müsterih olunuz.

İhsan Ataöv'ün öz kardeşi
Fahri Özçelik)

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Soyadları neden ayrı?

HAYRETTİN UYSAL (Devamla) — Soyadlarının niçin ayrı olduğunu kendisine sorunuz.

Bir başka mesele de, «kiri kirle temizleyeceğim» demiştim. Yakında Antalya'ya gittim. Burada söz konusu ettiğimiz önerge, birtakım gerçek belgelere dayanıyordu. Bu belgeler hukukî delilleriyle, kanaatlerle, objektif kanaatlerle ve dosyalarındaki belgeleriyle isim isim Yüce Meclise arz olunmuştur.

Şurada bir tutanak var. Bu tutanakta iki saate yakın A. P. Grup sözcüsü konuşmuştu. Bir tane meselenin üzerinde belgeleri yine belgelerle çürütecek şekilde tek bir satır konuşma yoktu. İddialar şu idi : Türk öğretmenine iftira

etmiyelim. Türk öğretmenini haksız birtakım suçlamalar içinde bırakmıyalım. Ona komünist demiyelim. Ona dinsiz demiyelim. Bütün bunlar ele alınsın Yüce Meclis araştırmayı kabul etsin, gerçekler ortaya çıksın ve Türk öğretmeni huzursuzluktan, tedirginlikten kurtarılsın. Ne oluyor? Mâneviyat, mukaddesat. Mâneviyat ve mukaddesat hülyası edenler evvelâ aile hayatlarına taarruz etmemeyi öğrenmelidirler.

ŞÜRRÜ AKKAN (İzmir) — Sus, Allah çarpar seni.

HAYRETTİN UYSAL (Devamla) — Öğrenmelidirler. Bunun belgeleri yargı organlarında yatmaktadır.

BAŞKAN — Sayın Hayrettin Uysal, biliyorsunuz mesele, öğretmen kıymı ile ilgili vermiş olduğunuz önerge'dir. Bu meseleyi başka türlü hâdiselere bağlamak suretiyle şekillendirmeyiniz. Lütfediniz bu mevzu üzerinde görüşünüz.

HAYRETTİN UYSAL (Devamla) — Sayın Başkanım, bu titiz dikkatinizi, özellikle elimde bulunan şu tutanaklara konuşma yapıldığı zaman sözler geçerken göstermenizi isterdim. Fakat şu tutanaklar içerisinde aslı astarı olmıyan, gerçeklerle uzaktan yakından ilgisi olmıyan, önergede ifade edilmiş olan hususlar üzerinde durulmamıştır. Bu bakımdan sözüme başlarken hangi noktalarda cevap vermem lâzım geldiğini de özellikle ifade ettim.

Şimdi, mukaddesattan bahsedeceksiniz, milliyetçilikten bahsedeceksiniz, vatanseverlikten bahsedeceksiniz, namuslu ve şerefli, haysiyetli insanlara birtakım insanlar çamur atacak, Türk öğretmenini suçlayacaksınız, vatan millet denilecek ve ondan sonra bunu söyliyene insan gazete sütunlarına kadar, Elmalı'da sokakta her insanın ağzında belgelerle mahkemelere kadar intikal etmiş olarak komünistlikle, uzaktan yakından ilgisi olmıyan insanları suçlayan ve komünistlikte ancak yeri olabilecek olan aile kavramına gazete sütunlarında geçerek, taarruz ederek zina suçu işliyeceksiniz ve o insan burada bir partinin sözcüsü olarak konuşacak.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Sen haltetmişsin. Mahkemede hesaplaşacağım. Kimi saptalmışım ben?

HAYRETTİN UYSAL (Devamla) — Ben haltetmemişim. Sen haltetmişsin İhsan Ataöv.

Sen haltetmişsin. Sen komünistlik suçundan 1950 yılından önce dosyası olan insansın. Onu da okuyacağım.

BAŞKAN — Sayın Hayrettin Uysal...

HAYRETTİN UYSAL (Devamla) — Bunun cevabını burada temiz insanlara vereceksin. Temiz insanlar senden onun cevabını alacaktır. İhsan Ataöv.

AHMET ŞEVKET BOHÇA (Kastamonu) — Sana mı kaldı bunun müdafaasını yapmak?

HAYRETTİN UYSAL (Devamla) — Evet bana kaldı bunun müdafaası. Türk öğretmenine, haysiyetli Türk öğretmenine, mânevîyat, mukaddesat deyip saldıracaksın.

Burada akla kara, Yüce Mecliste milletin kürsüsünde ifade edilecek, söylenecek. Yalanlar konuşulmıyacak. Doğrular konuşulacak, demagoji yapılmıyacak. Gerçekler burada seslenecek, dile gelecek.

Ne söyledik biz? Ne dedik biz? Bir önerge verdik. Önergede 822 tane eğitimcinin hangi şartlar içerisinde nasıl ve ne şekilde haklarında ihbar yapıp bir yerden bir yere alındığını Millî Eğitim Bakanlığının bu insanlar, bu temiz insanlar üzerinde halk arasında ne gibi kuşku uyandıracak birtakım lekeli insanlar, şaibeli insanlar gibi gezdirecek bir durum ve ortam içerisinde bırakıldığını, bunun yapılmaması lâzım geldiğini, Türk öğretmenin Ataturkçü, gerçek milliyetçi insanlardan müteşekkil bir topluluk olduğunu ve Türk öğretmenin yeni nesilleri yetiştirmek için Atatürk'ün ilkelerine bağlı insanlar olarak, Anayasaya bağlı insanlar olarak Türk öğretmenin yetiştireceği yeni kuşaklara elbette ki bu unsurlar içerisinde bilgi ve eğitim vermesi zorunluğuna işaret ettik ve «öğretmenleri iki kutuba ayırmıyalım, öğretmenleri tahrik etmiyelim, öğretmenleri insan unsuru olarak, milliyetçi insan unsuru olarak değerlendirelim,» dedik. Ne oluyor?

BAŞKAN — Sayın Hayrettin Uysal vaktiniz hitama erdi.

HAYRETTİN UYSAL (Devamla) — Ne oluyor burada; tutanaklarda bizim önergemizle ilgisi olmıyan, uzaktan yakından ilgisi olmıyan sözler konuşuluyor.

Teşekkür ederim. (C. H. P. sıralarından alkışlar)

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Bu konuda, çok mühim bir sataşma vardır. Cevap vermek için söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurunuz efendim.

Yalnız sizden de istirhamım; mukabil sataşmada bulunmayınız, tekrar karşılıklı, kördövüşü haline Meclisi getirmiyelim.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Sayın Başkan...

BAŞKAN — Bir dakika efendim, Sayın Ataöv.

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Sayın Başkan, benim aldığım söz grup adına idi.

BAŞKAN — Şimdi sırayı okuyorum: Murat Öner, Nuri Kodamanoğlu, Şükrü Koç, Hayrettin Uysal.

Peki Grup adına yazalım.

Buyurun efendim.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım,

Yüce Meclisin huzuruna bir konu getirilmiştir. Bu konu ciddiyetini ve ağırlığını bulamamış, ondan sonra mesele, İhsan Ataöv'ün kardeşiyle onun için namusunu pazara çıkaran bazı zevatı satınalmak suretiyle tertiplenmiş bir olay genel görüşmenin mevzuu haline sokulmuştur.

Müdafaa, insanların şeref ve haysiyetlerine taarruzla olmaz. Burada bunu konuşabilmek için o gazetede bu yazdırılmıştır. Burada konuşulabilmek için benim kardeşimden mektup getirilmiştir. Burada konuşabilmek için bu tertipler hazırlanmıştır. Burada konuşabilmek için, beni susturabilmek için namus satanlardan, namus satın alınmıştır. Fakat beni susturamayacaksınız, ben yüce adliyelerin huzurunda da, Millet'in huzurunda da, her yerde hesabını vermeye hazırım.

Cumartesi günü, Cumhuriyet Gazetesinin neşriyatından dolayı Ankara 7 nci Sulh Ceza Mahkemesi vasıtasıyla tezkir yolladım, neşrini bekliyorum. Cumhuriyet Gazetesini dava ettim, bu iftirayı yapanları dava ettim, ispat hakkı tanıdım. İspat ettikleri takdirde cezamı kendime veririm. İspat edemiyenlerin hesabını göreceğim, Hayrettin Uysal'ın da hesabını göreceğim. Hayrettin Uysal'ın, anasından, babasından ne varsa onları Yüce Meclisin şerefli kür-

süsüne o kirli isimleri getirerek değil, dışarda göreceğim. Ben bu kadar, bu kadar alını açık insanım. Siz oradan iki kişiyi bulacaksınız, bir yere müracaat ettireceksiniz, Cumhuriyet Gazetesinde yazı yazdıracaksınız, seçim arifesinde İhsan Ataöv'ü susturduk diyeceksiniz, Halk Partili akuvatınıza akıl hocalığı yaptıracağınız; eh, biz gayemize vardık, seçimlerde İhsan Ataöv konuşamaz, diyeceksiniz.

Arkadaşlar, şunu bilersiniz ki; sizin bütün tertiplerinizi beni konuşmaktan menedemeyecektir. Sizin bütün hareketlerinizin karşısında mücadeleye devam edeceğim.

Ben kardeşime demişim ki; seni müdür yaptırmam. Bizim Adalet Partisinde bir kimsenin müdür yaptırılıp yaptırılmaması milletvekilinin iradesiyle değil, onun Bakanlıktaki karteksi ile olur. Biz Bakanlıkta bu işi yapan insanların yaptıklarına hürmet ve itaat ederiz, onlara değer veririz.

Kardeşimin de eğer müdür olamamışsa, demek ki, kardeşim müdür olamayacak vasıfta bir insanmış, onun için müdür olamamış. Gidip kardeşimi müdür mü yaptırmışım da beni burada, bu konuda tenkid ediyorsunuz? Kendi kazama kardeşimi müdür yaptırmamışsam, partizanlık yapmadığım ve nüfuz ticareti yapmadığının, siyasi nüfuzumu ailem lehine kullanmadığının delilidir. Ama oradan bir şey çıkaramıyacağınızı anlayınca, genel görüşmede günahlarınız üstünüze çıkınca o zaman bir gazeteye bir neşriyat yaptıracaksınız, şerefli insanların haysiyetiyle oynıyacaksınız... Oynatmayacağım. Hâkimin huzuruna çıkmayı Allah bana nasibeylese keşke. Ama ona da varmıyor. Savcıya söylüyorlar, bir şey bulamıyorlar. Cumhuriyet Gazetesinin şimdi şerefine, namusuna hitabediyorum; şerefli gazete ise, ağırbaşlı gazete ise 7 nci Asliye Ceza Mahkemesinin, tezkibolarak vermiş olduğum yazısını lütfen sütunlarına geçirsin, Türk Milleti bilsin, ondan sonra hesaplaşalım.

Ama, Cumhuriyet Gazetesinin yanlış yazdığı hususlar hakkında Cumhuriyet Gazetesinden dava açtım, tazminat davası açtım, orada hesaplaşacağım. Mahkemeye intikal etmiş bir meselemin teferruatına burada girmiyeyim. Fakat yanlış kapı çaldınız, Ataöv'ü susturmak için değil böyle tertipler, bunun bin mislini de yapmanız 1969 seçiminde sizi nefes aldığınız yere ka-

dar kovalıyacağım. Bunu böyle biliniz, karşınızdayım, hodri meydan diyorum; hepinize her şeyinizle beraber. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar.)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, saat 17 yi geçmiş bulunmaktadır. Bir önerge ile bu, Meclis Araştırma Komisyonunun teşkiline dair önergenin müzakeresinin hitamına kadar, sözlü sorulara geçilmemesi ve bu için devamı istenmektedir.

Önergeyi okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Bu konu uzun zamandan beri gündemdedir. Bakanlık erkâmı da devamlı olarak meşgul edilmektedir. Bu itibarla bu araştırma önergesinin, bitinceye kadar konuşulmasına devam edilmesini arz ve teklif ederim.

Uşak Milletvekili
Fahri Uğrasızoğlu

(Gürültüler)

BAŞKAN — Meclis devam ediyor, müzakere devam ediyor.

Sayın Önadım... Müzakere devam ediyor beyler.

Sizin konuşmanızı ben dinledikten sonra, o konuşma olmuyor.

GIYASETTİN KARACA (Erzurum) — Önergenin aleyhinde söz istiyorum.

BAŞKAN — Sayın Gıyasettin Karaca; okunmuş bulunan önergenin aleyhinde, buyurunuz.

GIYASETTİN KARACA (Erzurum) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

Meclis Grup Divanı, Meclisin çalışma saatini ve usullerini Grup Yönetim Kurullarının da yetkilileriyle birlikte tesbit ederek Yüce Meclise arz ediyor. Yüce Meclisin tasvibinden geçen bu usuller dairesinde çalışmalarımız devam ederken, her hangi bir arkadaşımız yeniden bir önerge vermek suretiyle, daha evvelce tesbit edilmiş, karar altına alınmış çalışma tarzını değiştirerek Meclisin çalışması bambaşka bir istikamete sevk edilmek isteniyor. Milletvekillerinin Mecliste Hükümeti murakabe etmek ve milletvekillerinin Mecliste konuşma hakkı ve imkânının artık kalmadığını bu Yüce Mecliste, Divan da dâhil olmak üzere, bilmiyen kimse kalmamıştır. Mecliste mevcut gruplar...

BAŞKAN — Sayın Gıyasettin Karaca, şimdi yapmadığımız murakabedir.

GIYASETTİN KARACA (Devamla) — Arz edeyim efendim, arz edeyim.

Grup sözcülerinin dışında, milletvekillerinin konuşmasına imkân olmuyor. E, nasıl olacak bu? Aylardan beri, yıllardan beri Hükümeti denetleme yolu olarak bu Meclise vermiş olduğumuz sözlü sorulara hâlâ bir türlü sıra gelmedi. Hatta o kadar sıra gelmedi ki; beş aydan, altı aydan, belki bir yıldan beri vermiş olduğumuz soru önergesi, evvelce verilen önergelerin çokluğu sebebiyle gündeme dahi alınmamıştır. Yani bu elimizdeki gündeme bile geçememiştir. Sebebini sordukumuz zaman; «Efendim soru önergele-ri Çarşamba günleri görüşülüyor, ancak görüşüleceği tahmin edilerek 20 tanesi, 30 tanesi alınabiliyor, bunlar bittikten sonra diğerlerini gündeme alacağız.» cevabını veriyorlar.

Şimdi bu vaziyet karşısında, milletvekillerinin Bakanlardan istizahları, soru sormaları, denetlemeleri imkân kalmadığı için, eğer bu Meclisin bir nizam içerisinde çalışması isteniyorsa, eğer sözümüz söz ise, eğer reyimiz rey ise kati bir zaruret olmadığı müddetçe hiç bir kim- senin sırasına ve hukukuna tecavüz edilmesin. Arkadaşlarımızın bu sözlerimi hüsnüniyetle kabul ederek, müzakerenin sözlü sorulara geçilmesi zamanı gelmiş ise lütfetsinler bu savunmamız tahtında oylarını kullansınlar. Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Sayın Hilmi İşgüzar, buyurunuz önergenin lehinde.

HİLMİ İŞGÜZAR (Sinop) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; bendeniz kısaca, önergenin lehinde konuşmak üzere söz aldım.

En önemli konuların önem sıralarını tâyin ve tesbiti elbetteki daha önce kararlaştırılabilir, fakat usulün bütün Milletvekillerine vermiş olduğu hakları da kullanmak milletvekillerine aittir. Bu bakımdan verilmiş bir önerge vardır. Bu önerge, şimdi üzerinde hassasiyetle durulan bir meselenin aydınlığa kavuşturulmasına ve neticeye bağlanmasına mütedairdir. O da, öğretmenler hakkındaki bir Meclis araştırması meselenin incelenmesi ve neticeye bağlanması meselesidir. Bir birlerini takibeden grupların sözleri tamamlanmalı ve neticeye bağlanmalıdır. Taksit tak-

sit, her Çarşamba böyle Meclis araştırmalarının takibetmeme durumundan uzak kalmak suretiyle bir neticeye bağlamak, hem Hükümet bakımından, hem milletvekilleri bakımından iyi olur. Biz de milletvekilleri olarak, sözlü ve yazılı soru ile Hükümeti denetlemek vazifesini yerinde taşıyan insanlarız. O arkadaşımızın fikirlerine de saygı duyan bir kişi olarak icabında sözlü soruyu yazılı soruya çevirmek suretiyle önemli meseleleri öne alıp, onları denetlemeye tabi tutarız. Bu bakımdan bendeniz önerenin lehindeyim. Bu konu neticelenmelidir, önemli bir mevzudur. Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Önergeyi Yüce Meclisin oyuna sunuyorum.

Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Buyurunuz, Sayın Millî Eğitim Bakanı. (A. P. sıralarından alkışlar).

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Edirne) — Muhterem Başkan, muhterem milletvekilleri;

Türkiyede öğretmenlerin koruyucusu varsa, o her şeyden evvel Hükümettir, onun Millî Eğitim Bakanlıdır ve bizzat bakanlıktır. Hiç kimsenin buna tesahübetmeye hakkı yoktur. Ben Millî Eğitim Bakanı olarak ve Sayın Başbakanımız iktidar ve Hükümet Başkanı olarak bütün konuşmalarımızda, daima Türk Öğretmeninin Türk toplumundaki üstün yerini, üstün değerini belirtmiş ve bunun icabını yerine getirmişizdir.

Muhtelif sebeplerle - biraz sonra izahını yapacağım, rakamlarını vereceğim binde, onbinde rakamlarını dikkate alarak bunları istismar etmeye kimsenin hakkı yoktur. Her şeyden evvel Hükümet ve Adalet Partisi iktidarı Türk öğretmenine minnet ve şükran borçludur. Türk öğretmenin mukaddes vazifesini daima kolaylaştırıcı ve toplum içindeki üstün yerini verici her icraatın içindedir ve içinde olacaktır.

Muhterem arkadaşlarım, önerge sahipleri derler ki, «Adalet Partisi iktidarının Millî Eğitim Bakanları öğretmen örgütlerine cephe almıştır. Öğretmenler sürülmektedir, tadirgin edilmektedir. Anayasanın tanıdığı sendika ve dernek kurma haklarına karşı gelinmektedir ve Millî Eğitim Bakanı Türk Millî Eğitiminin amaçlarını bilmemekte veya uygulamamaktadır ve bunların hülâsası olarak Millî Eğitimimizin...»

Biraz sonra okuyacağım misallerde de görüleceği üzere. «Millî Eğitimimizin ulusal olmadığını, egemen sınıfların yararına bulunduğunu, yabancuların hazırladığı sınıfsal bir eğitim olduğunu, Millî Eğitim Bakanını da öğretmen ve öğretmen kuruluşlarına cephe alarak bu sistemi uyguladığını, uygulamaya devam ettiğini», iddia ederler.

Gerçek bunun tamamen dışındadır. Bunları.

MUSTAFA KEMAL YILMAZ (Aydın) — Önergede yok bunlar.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Bunları, hepsini okuyacağım beyefendi. Ben sizleri saatlerce dinledim. Siz de dinleyin.

BAŞKAN — Mustafa Kemal Yılmaz, çok rica ederim, istirham ederim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Efendim, gerçek bunların tamamen dışındadır.

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Efendim.

Bir dakika Sayın Bakan.

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Söz hakkı doğmasın diye arkadaşım önergede bunların olmadığını söylüyor.

BAŞKAN — Hiçbir surette, söz hakkı doğsun veya doğmasın, müdahale edilmez. Sayın Kodamanoğlu, rica ederim, bir birimizi aldatmayalım. Müdahale yok, efendim, hiç yok. Bana hitabediniz, hatibe hitabetmeyiniz. Oturunuz, rica ederim.

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Önergede olmıyan şeyleri söylüyor.

BAŞKAN — Var gibi gösterebilir de, var gibi o kadar çok şey..

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Önergede olmıyan şeyler söylenince müdahale etmek durumunda kalıyoruz.

BAŞKAN — Rica ederim efendim, müdahale etmeyiniz. Onu Riyaset bilir. Oturunuz, rica ederim. Müdahale yok. Benim usulüm bu, tarzım bu, müdahale yok. Affetmiyorum müdahaleyi, sağdan soldan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Sayın milletvekilleri, ben önergede neler olduğunu..

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Usulün içtüzüğe uymak zorunluğudur.

BAŞKAN — Bir dakika, Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri, her şeyden evvel içtüzüğün anakaidesi vardır. Anakaidesinde kürsüde bulunan hatip konuştuğu sırada hiçbir milletvekilinin tasvipkâr veya âdemi tasvip mahiyetinde bir müdahalesi caiz olamaz. İçtüzüğün asıl hükmü, kati hükmü budur. Buna riayet edelim.

Buyurun Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım,

Ben önergede olan şeyleri söylüyorum ve diyorum ki, «Şu şu örgütlere, öğretmen kuruluşlarına cephe almıştır, şu olmuştur, bu olmuştur». Bunların altında yatan da - biraz sonra vereceğim örneklerde görüleceği üzere - kimlere cephe almışsınız, ne olmuştur, onlar bunların ifadeleridir. İşte onların dedirtmek istedikleri budur.

Şimdi, Sayın Hayrettin Uysal'ın burada yaptığı uzun konuşması şöylece hülâsa edilebilir: Olayları fevkalâde çok göstermiştir. Yıllık rakamları bir tarafa bırakarak, 4 yıllık rakamları birden umumi efkârâ sunmak suretiyle bir nevi hâdiseleri oluşundan çok fazla göstermiştir. Çünkü, eğer onları 4 yıl diye alırsak o zaman öğretmen adedini de 4 misli olarak mütalâa etmek lâzımdır. Nisbetler ona göre değişik olur.

Öğretmenleri ve öğretmen teşekküllerini Millî Eğitim Bakanının ve iktidarın karşısında göstermeye büyük itina göstermiştir. Gerçek ise bu değildir. Biraz sonra bâzı öğretmen kuruluşlarının bâzı idarecileriyle karşı karşıya olduğumuzu açıkca ve misalleriyle de ifade edeceğim. Ama bunu tümüne izafe etmeye imkân yoktur. Türk öğretmenin tümünü bu tarzda mütalâa etmeye de imkân ve ihtimal yoktur. Biz, ancak muayyen adede olan - misallerini vereceğim - kimseler üzerinde tasarruf yapmaktayız.

Bakanlık tasarruflarını kanunsuz, keyfi olarak ve büyük ekseriyetlerini Danıştayca iptal edilir göstermiştir. Bu da tamamen hakikatlerin aksinedir. Bir defa Bakanlığın hiç bir keyfi tasarrufu yoktur. Bakanlığın bütün tasarrufları tahkikata ve kararlara istinadetmektedir.

Danıştayca iptal olunmuş kararlar vardır, bunların münakaşasını yapacağım, adedlerini ve

receğim. Bunlar katiyen ve katiyen kararların ekseriyeti değil, muayyen bir cüzüdüdür.

Tabii diğer husus, öğretmenleri tahrik etmektir. Öğretmenleri, Millî Eğitim Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanı ve iktidar aleyhine tahrik etmek gayesine mâtuftur. Sonra da öğretmenleri, öğretim programları dışında öğretim yapmaya, eğitim yapmaya teşvik etmektedir. Bu, bâzı kuruluşlarında da öteden beri takibettikleri bir usuldür. Ama Sayın Uysal'ın bu tutumunu ben zerrece yadırgamadım. Çünkü bana vermiş oldukları 17 . 8 . 1968 tarihli bir yazılı sorularında aynen şöyle diyorlar: «Bu sürgüne de hiç şüphesiz Millî Eğitim Bakanı, vatan ve millet nutku çekerek soygun ve yağma düzenine uygun bir üslûpla kılıf bulacaktır.» Buyurun beyefendiler... İşte Sayın Hayrettin Uysal'ın duyusu ve inancı budur. Bugünkü Anayasa düzeni, bugünkü nizam bir soygun ve yağma düzenidir. Bugünkü meşru düzeni, bugünkü Anayasa düzenini bir soygun ve yağma düzeni olarak ifade eden ve yazılı sorusunda bunu imzası ile teyideden bir arkadaşımın hâdiseleri başka türlü ifade etmesini beklemek de hata olur zaten.

Şimdi muhterem arkadaşlarım, öğretmen nakilleri veyahut kendi koydukları isimle, öğretmen kıyımı hakkında hangi mahfiller ne tarzda konuşuyorlar ve kimler kimlerle birleşiyor? Bunu tesbit etmekte fayda vardır.

«Bizim radyo» nun neşriyatından bâzı parçalar okuyacağım.

ZEKİ EFEOĞLU (İzmir) — Komünist Bizim Radyo.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Komünist Bizim Radyonun Sayın Efeoğlu.

BAŞKAN — Rica ederim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Komünist Bizim Radyo Türk toplumunu dağıtma için çalışan..

SABRİ KESKİN (Kastamonu) — Doğu Almanya'dan neşriyat yapan.

BAŞKAN — Sayın Sabri Keskin..

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Bizim Radyonun neşriyatından bâzı parçalar okuyacağım..

«Ankara'da Tandoğan Alanında on binlerce öğretmenin savaşını dile getirmiş olan (mâlum olan eğitim yürüyüşü) öğretmenlerin azim

ve iradesini dile getiren bu konuşmalar ve on binlerce kişinin tek ağızdan tekrarladığı and. Eğitim yürüyüşü dolayısıyla Ankara Savcılığı Adalet Bakanlığında. «Bu Adalet Bakanlığında ait kısmı.» Bu baskıya karşı bütün yurtda öğretmenlerin geniş bir protesto hareketine geçmeleri beklenmektedir. Bu harekete üniversitelerin de katılması muhtemeldir. Nitekim Adalet Partisi iktidarının Millî Eğitim Bakanının emri ile asistanlara karşı girişilen baskı cevapsız bırakılmamıştır. Asistanların haklı istekleri uğrunda yürüttükleri boykotu boğmak için Eğitim Bakanının emri Ankara Fen Fakültesinde ders ve imtihanların süresiz ertelenmesi, Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi öğretim üyelerinin sert tepkileri ile karşılaşmıştır. Fakülte dekanı hakları uğrunda boykot yapan asistanları tamamen desteklediklerini bildirmiş ve en kısa zamanda çözüm yolu bulunmazsa yeni kararlar alacaklarını, bunun ise ağır bunalımlar doğuracağını açıklamıştır. Yurt sever öğretmenlere, üniversite öğretim üyelerine yapılan baskının şiddetlenmesi yurt ölçüsünde bütün öğretmenlerin öğrencilerle birlikte A. P. i ktidarının terörüne karşı geniş eylemlere geçmesi hazırlıklarını hızlandırmaktadır. Eğitim Bakanı Ertem öğretmen ve öğretim üyelerine karşı resmî kurumların baskısı ile yetinmiyerek eğitim merkezlerini de saldırı yuvaları haline getirmek için harekete geçmiştir.»

Muhterem arkadaşlarım, bunları, arkadaşların burada yaptığı konuşmalarla ne kadar irtibat vardır diye yüksek huzurunuzda arz ediyorum.

Bundan sonra, burada okunmuş olmakla beraber, Sayın Behice Boran'ın TÖS açılışında söylediği ve gazetelere geçmiş olan kısmı yine okumak lüzumunu hissediyorum :

«Ancak öyle kanunlar vardır ki, meselâ memurları, bâzı mahkûmiyetleri olanları eyleme katılmaktan men ediyor. Bundan dolayı onları suçlamayız. Ama parti üyesi olmamak demek, sosyalist eyleme katılmamak demek değildir. Bizim öyle ilçelerimiz var ki, ilçe teşkilâtları altında öğretmenlerin yardımı ile kurulmuştur.»

Devrimci Eğitim Şûrası bildirisinden bir pasaj :

«Türkiye halkı bugün emperyalist güçlerle birlikte bu ülkeyi sömüren işbirlikçi kapitalistlerin ve toprak ağalarının ekonomik ve siyasal

alandanda egemen olduğu geri bırakılmış bir toplumsal düzen içinde yaşamaktadır.» Bunları diyenler öğretmen kuruluşlarıdır muhterem arkadaşlarım.

Devam ediyoruz: «Bu sömürü, siyasetimize, ekonomi ve maliyemize, okullarımıza, kültürümüze, savunmamıza, sağlığımıza, üreme ve barınmamıza olumsuz etkiler yapmaktadır. Yoksullar orta ve yüksek öğrenim olanağı bulamadığı için yurt yönetimi sadece ekonomik yönden kudretli olanların elinde kalmakta, çalışan çoğunluk etken değil, hep edilgen olmaktadır. Büyük kararları varlıklı azınlık almakta, kuralları varlıklı azınlık koymaktadır. Bundan dolayı Türk toplumu bunalım içinde kıvrınmakta, yükselme ve kalkınma çabalarımız başarısız kalmaktadır. Boykot ve işgale girişmeleri de sürüp gidecektir.

Muhterem arkadaşlarım, bu da TÖS ün Devrimci Eğitim Şûrası bildirisidir.

Devam ediyorum; fazla zamanınızı almak istemiyorum ama meseleyi bağlamak için bâzı misaller daha vermeme ihtiyaç var :

«Ama aşınacak yüzleri kaldırsa, öğretmeni hor görenlerin, ona baskı yapanların, Türk eğitiminin plânını, programını, yabancıya verenlerin, toplum ve ülkemizi ulusal bir eğitimden yoksun bırakanların, eğitimi bir ticaret aracı sayanların, halkı cahil bırakarak ülkemizi sömürtenlerin suratları aşınacaktır.»

Muhterem arkadaşlarım, bunlar hep öğretmen ve bu teşekkül de öğretmen kuruluşu. Muhterem arkadaşlarım, eğer bunlar hakkında ben Millî Eğitim Bakanı olarak gereğini yaparsam kıyım mı yapıyorum, yoksa kanunların bana verdiği hakkı mı kullanıyorum? Muhterem arkadaşlarım, bu mudur memleket sorunları?

Ankara Savcılığının iddianamesinden de bir pasaj okuyacağım :

«Toplantıların hangi gayelerle yapılması gerekeceğine dair teklifi dışında konulara, yani bizatihi siyasi faaliyetlerde bulunan siyasi partilerin meşgul oldukları konulara hasren konuşmasını işlediği ve mevcut düzenin değişmesini empoze ettiği ve mevcut siyasi düzenin değişmesini isteyen siyasi partilerin lehinde ve diğer iktidarda bulunan siyasi partinin aleyhinde faaliyet sayılabilecek nitelikte konuşma yaptığı ve diğer konuşmacıların aynı nitelikteki

konuşmalarına toplantıda müsaade edildiği biz-zat teşkilât mensuplarınca ve teşkilât mensubu olmayıp dışardan gelen şahıslarla yapılan konuşmaların kanuna göre toplanması gereken Şûranın yetkilerince toplanmaması sebebiyle, eğitim sorunlarının konuşulması için toplantığı empoze ve ilân edildiği halde siyasi parti kongrelerinden daha ileri bir surette siyasi iktidarın yıpratılması gayesine mâtuf bir şekilde Devlet ve Hükümetin iktisadi malî, idari, askerî ve sosyal ve siyasi programlarını ve uygulamalarını tenkid ederek.»

İşte bir öğretmen teşekkülünün hazırlanmış olduğu bir kongrenin neticeleri ve müddeiumu-milikçe ifade edilmiş tarzı.

Muhterem arkadaşlarım; dosya bu gibi örneklerle doludur.

Bir cümle daha okuyacağım, ondan sonra diğer bahse geçeceğim: «Biz öğretmenler adaletsiz düzene karşı direnmekteyiz. Bizler şimdi başlangıçtan önceki safhadayız. Bu direniş yoksul halkımızın varlıklarına karşı direnişidir. Bu konuyu iyice kavrayıp, yoksulluklar içinde çoğunluğa ulaştırmak zorundayız.»

Çok değerli milletvekilleri; şu tutum içinde bulunan bir öğretmen teşekkülünün başındaki idarecilerine eğer ben cephe almışsam, bunda sadece vazifemi yapmış olmanın huzurunu duyarım. Onlar bu yolda devam ettikleri müddetçe biz işlemlerimizi uygulamakta devam edeceğiz. Hukuka bağlı...

MUSTAFA AKALIN (Afyon Karahisar) — Daha sert.

BAŞKAN — Sayın Mustafa Akalın; çok rica ederim, müzahabe yapmıyoruz, müzakere yapıyoruz. Müzakerede hatip konuşur diğerleri dinler. Müzahabede o karşılıklı tasvipkâr edalar takınılır, rica ediyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Hukuka bağlı, Anayasaya saygılı, anarşi istemiyen hiçbir milletvekilinin, hiçbir vatandaşın bu tutumu tasvibedebilmesine ve bu tarzda harekette bulunan teşekküllerin tâbiyetlerini tasvibedebilmesine imkân ve ihtimal yoktur. Binaenaleyh bu tutumda olanlara karşı hareketimiz açıktır, kanunların icaplarını yerine getirmektir ve böyle de devam edecektir.

SÜLEYMAN ÇAĞLAR (Manisa) — Bravo Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Şimdi muhterem arkadaşlarım; bazı misaller verildi, tabii isim söylendiği için ben de isim söylemeye mecburum.

Kurtuluş Lisesi Öğretmeni Muzaffer Gürses; tahkikat soruldu, arz ediyorum: Öğrencilerine edebiyat derslerinde bütün siyasi ve edebî konuları Demirperde gerisinde olduğu gibi sınıf açısından ve Marksist felsefeye dayanarak izah ettiğinin, Sabahattin Selek'in Anadolu İhtilâli adlı eserini esas alarak derste İstiklâl Savaşını anlatan öğrenci falanın iç ve dış burjuvalara karşı Türk emekçi sınıfının bir ayaklanması olduğunu v. s...

Tahkikat raporu ile tesbit edilen bir öğretmeni Bakanlık emrine almayı en tabii vazifem sayarım.

Mehmet Pekmezci: İzmit Sanat Enstitüsü Türkçe Öğretmeni. Mehmet Pekmezci'nin 10 Kasım 1967 tarihinde yapılan Atatürk'ü anma günü dolayısıyla yeni açılan İmam - Hatip Okulunda geçici olarak hazırlanmış bulunan Atatürk Köşesinin, hiçbir art düşüncesi olmadan, okul idaresince 2 gün kaldıktan sonra kaldırılması üzerine, kaldırma olayını bir kasta müstenitmiş gibi Kocaelinde çıkan «Türk Yolu, Bizim Şehir» gazetesi muhabirine bildirerek, bu gazetede «10 Kasım günü törenle açılan İmam - Hatip Okulunda Atatürk Köşesi dün kaldırıldı» başlığı altında bir yazı ile intişar ettirmesine aracı olduğu ve bu yüzden İmam - Hatip Okulunun mânen zararına sebebiyet verdiği için..

Düşünün muhterem arkadaşlarım bir okul açılıyor, Atatürk Köşesi yapılıyor, okul idaresince, artık müddeti dolduğu için Atatürk Köşesi, orada hazırlanan köşe değiştiriliyor. Bunu Atatürk'e saygısızlık diye bir istismar konusu yapılarak İmar - Hatip Okulu umumi efkârda sanki Atatürk'ün aleyhinde bir müesseseymiş gibi gösteriliyor.

MUAMMER ERTEN (Manisa) — Atatürk köşeleri devamlı olur Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Beyefendi; devam edenidir; nuvakkat bir maksatla açılış veya ölüm yıldönümü münasebetiyle yapılan köşeler devam etmez. Onu da zâtîâliniz bilin. Onlar muayyen bir güne mahsus olmak üzere muayyen bir maksat için yapılmıştır. O gün vazife ifa edildikten sonra o köşe kalkar.

Balıkesir Kız Enstitüsü Öğretmeni Nafiz Şentürk: «Politika ve ötesi» başlıklı yazısından dolayı daha önce de dikkati çekilmiştir. Balıkesir'de öğretmenler arasında teessüs etmiş olan ikiliği devam ettirdiği, kendisinin Balıkesir'de kalmasının buradaki öğretmenler arasındaki mevcut ikilik ve ayrılığı artıracacağı tahkikat sonunda sabit olduğu için yeri değiştirilmiştir.

SÜLEYMAN ÇAĞLAR (Manisa) — İsbet olmuş.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Sıtkı Topaloğlu: Kaymakamlığa işten el çektirilmiş, keyfiyet ayrıca Bakanlığımız müfettişlerince tahkik konusu yapılmış ve Müdürler Komisyonu gereğince de kanun uyarınca Bakanlık emrine alınmıştır. Halbuki Sayın Uysal bunu bizim tarafımızdan himaye edildiğini söylemektedir. Demek ki gerçek bunun dışıdır.

Mustafa Karataş : Dinî inancını etrafa olumsuz ifadelerle aksettiren biri olarak tanındığı, rüşvet alıp verme suçundan ötürü 1609 sayılı Kanuna göre işlem yapılmak üzere dosyası Cumhuriyet Savcılığına intikal ettirilmiştir. Halbuki Sayın Uysal bunun haksızlığa karşı çıktığı için mağdur edildiğini iddia ediyor. Oysa ki 1609 a göre hakkında tahkikat yapılmak üzere yine müfettiş raporuyla sabit olduğu için müddeiumumiliğe sevk ediliyor.

SÜLEYMAN ÇAĞLAR (Manisa) — Rüşvet meselesi.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar, yani şu eda içerisinde muhalefetten de bir şikâyet zühur ettiği zaman Riyasetin vazifesinin müşkülâtını takdir ediyorsunuz. O bakımdan bu şekilde beyanda bulunmanın da yersizliğini telâkki etmeniz gerekir.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, Talip Apaydın hakkında arkadaşımız kitaplarını Batı dillerine çevrildiğini ve kendisinin büyük bir değer olduğunu ileri sürdüler.

Şimdi Talip Apaydın hakkındaki tahkikatın neticesini okuyorum: 1943 yılında Hamidiye Köy Enstitüsü Öğretmeni Asiye Özdemir'in önderliğiyle kurulan ve komünizm lehinde kitaplar okutmak suretiyle komünizm propagandası yapan 11 kişilik teşkilât arasında bulunmakta-

dır. 1949 yılında yedek subaya gitmiş ve maa-lesef çavuş çıkmıştır. Türkiye'de kimlerin çavuş çıktığı meydandadır.

HAYRETTİN UYSAL (Sakarya) — Çavuş çıkan genel müdür yardımcısı var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Olabilir, varsa onun da gereğini düşünüyoruz, Sayın Uysal.

Genel durumu itibariyle öğretmenlikte çalıştırılması sakıncalı görülmüştür ve bu sebeple kendisi Bakanlık emrine alınmıştır.

Sayın Talip Apaydın'ın büyük eserlerinden birini okumama müsaade eder misiniz? «Derin vuruyoruz kazmayı, kof sesleri geliyor dipten. Çürümüş yıllardır, değiştireceğiz bu yapıyı kökten. Biraz daha, ha gayret sallanıyor her yeri, kovuklarda böcekler, çıyanlar, bir telâş, bir kıyamet. Yıkacağız başka çare yok. Yıkıp yenisinden yapacağız temelden çatıyı uyarca. Sonra gidip adam gibi yaşayacağız.»

Muhterem arkadaşlarım, işte Talip Apaydın budur ve hareketleri budur. Bu sebepten dolayı hakkında kanuni işlem yapılmıştır.

Burdur Merkez Ortaokul Müdürü İhsan Dernekbaşı: Bu yıl kutlanan 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramında kutlama programında yer alan İmam Hatip Okulu Mehter Takımı'nın mehterin geçişi, marşı ve gazelin Merkez Ortaokul Müdürü İbrahim Denkbaşı ve Öğretmen Sabri Bahar tarafından gericilikle vasıflandırılmıştır.

Muhterem arkadaşlarım; burada bu husus bambaşka şekilde izah edildi. Halbuki hâdise gördüğümüz gibi tahkikatla sabit olduğu üzere Burdur'da İmam - Hatip Okulu Mehter Takımının hareketini ve mehter marşını bir gerici-likte diye umumi efkâra empoze etmeye çalışan ve bu bakımdan karışıklıklar yaratan veya yarattıran kimseleri, Türk tarihine hürmetsiz olan kimseleri gerekli muameleye tabi tutmak çok tabii ki, zaruridir.

Yusuf Yılmaz: Stajiyer fen grubu öğretmeni Nuri Kurttepe'nin nöbetçi olan son sınıf öğrencisi Nuri Aslan'a sorduğu soruyu göğsü açık cevap verdiği için haşince davranıp tokat atması ve mukabeleye sebebiyet vermesi üzerine olay yerine gelen edebiyat grubu öğretmeni Yusuf Yılmaz'ın orada bulunan öğrencilere, «Eşekler, hayvanlar, küstahlar» şeklinde öğretmenlik

vakarına yakışmayan kaba hitaplarla boykot yapmaya tahrik ettiği, aynı öğretmenin sinsi ve olay çıkarmaya müsait bulunduğu tahkikat ile anlaşıldığı için, hakkında gereği yapılmıştır.

Nuri Kurtdere sabahın nöbetçi öğrencisi ile kavga etmiş ve okulun karışmasına sebebiyet vermiştir. Nakil sebebi budur.

Hüsnü Büyükkoc; Başka müracaatçı öğretmenin de bulunmasına rağmen, tabii evvelâ müdür oluşunda bir olumsuzluk, kanunsuzluk var, ama bu geçmişe aittir, tabii kendi kabahati değildir. Bu ayrı bir konudur. Yalnızca, tedbirsizce söz ve davranışlarda bulunuşu dolayısıyla Kuyucak halkı çoğunluğunun onu partizanca bir davranış içinde görme ve gösterme temayülüne sevk etmiştir. İlk öğretim müdürlüğüne tâyin işleminin iptali ile doğabilecek nahos hava dikkate alınarak tâyindeki usulsüzlüğe dokunulmamış, fakat kendisini parti hareketleri içine kaptırmış bulunduğu için hakkında gerekli karar alınmıştır.

Ahmet Kayaturan: Lokantada küfür etmesi ve orada birçok hâdiseler çıkarması, konuşmalarının tamamen partizanca bulunması sebebiyle nakli yapılmıştır. Devlet otoritesinin ve âmirlerinin itibarını sarsıcı, öğretmenlik vekar ve ciddiyeti ile kabili telif olmıyan hareketlerde bulunması sebebiyledir nakli.

Muhterem arkadaşlarım; dosyaları çoğaltmak mümkün, ama kıymetli zamanınızı almamak istiyorum. Yalnız, bunların neticesinde bir hususa gelmek istiyorum. Bütün yapılan icraat mutlak ve mutlak tahkikat raporuna bağlıdır. Ve mutlak yetkili mercilerin kararlarına iktiran ederek alınmaktadır. Kanuni sınırlar içinde kalan, öğretmenlik vekarı içinde bulunan hiçbir öğretmenin en ufak endişe duyduğu da varit değildir. Böyle bir öğretmen hakkında yapılmış bir tek işlem de mevcut değildir.

Şimdi denmektedir ki, bâzı kararlar Devlet Şûrası tarafından iptal edilmektedir. Doğrudur. Her kararımız eğer onanacak olursa, o zaman denetimin mânası kalmaz. Çok tabii olarak birtakım kararlar Danıştay tarafından kabul edilmeyecektir. Ama müsaade ederseniz kabul edilmediği zaman da muhalif kalan üyelerin muhalefet şerhinden bâzı parçalar okuyacağım. Bu okuyuşum biraz zamanınızı alacak, özür dileyeceğim. Çünkü, muhalefet şerhinde çok mühim hususlar vardır :

«624 sayılı Kanuna göre memurların kurucuları sendikaların mensubu olan ve yönetim kurullarında ve genel kurullarda kendileri memur olarak çalışan kimseler, memurun mevzuatının kendilerine yüklediği vecibelerden ve mevzuatın koyduğu disiplin vecibe ve müeyyidelelerinden kurtarılmış ve vecibelerini ihlâl halinde kendileri mâzur görülerek, memurun mevzuatında yer alan her türlü takibat ve müeyyideye uğramaktan mâsun kılınmış değillerdir. Bu kanunun gerekçesinde sayılırken, kamu hizmetlerinin devamlılık karakterleri ve bu hizmete girmiş görevlilerin de bu düzeni mevzuat dairesinde ve hizmetin icabı bâzı kayıtlarla sağlamak mecburiyeti gibi ihtiyarları harici bir durum ve mükellefiyet içinde buldukları nazara alınınca, bu görevlilerin kurabilecekleri meslek topluluklarının özel sektörde serbestçe çalışanlarından farklı mahiyette ve bâzı şartlarla bağlı olacakları aşikârdır.»

Birinci maddesi konuşulurken komisyon sözcüsünün madde hakkındaki görüşü : «Biz burada hürriyetler rejimini kuracağız, diyoruz. Hürriyet rejimi demek Devlet otoritesinin ihlâl edildiği, anarşinin hüküm sürdüğü, her önüne gelenin şu hakkı, bu hakkı kullanıyorum diye Devleti temelinden kemirdiği bir rejim değildir. İşçi sendikacılığı hareketi, bu Anayasanın getirdiği yasaklamalar içinde kalmak şartıyla bâzı şeyler yapabilirler ki, bunların bir kısmını Devletin müşahhas tezahürü olan memurlara tanımak imkânı yoktur. Memurlar, işçiler gibi sokaklara dökülmemelidirler. Memurlar, işçiler gibi bir mücadele tarzının içine giremezler. Bu mücadele, bu talep şekilleri Devlet mefhumunu hiyerarşiyi koruyacak, disiplini muhafaza edecek esaslar içinde olmalıdır. Memurlar sendikalarının talep esprisi, işçi sendikalarının talep esprisi arasında bir fark vardır ve o fark doğrudan doğruya memur sendikalarının Devlet mefhumunu, disiplin mefhumunu, hiyerarşi mefhumunu korumak ve onları muhafaza etmek vecibelerine bağlıdır.»

Yine 13 ncü madde hakkındaki görüş : «Bu kanuna göre memurların kurabilecekleri sendikalar asla ve kat'a mensubu olan memurları veya idare heyetlerinde veya genel kurullarında kendileri memur olarak çalışan kimseler, memurun statüsünün temel hükümleri muvacehesinde Devlete karşı haiz oldukları vecibelerden berî

kılınmış sayılmıyacaklardır. Bugün derneklerin muayyen bir bakanlığı istihdaf ederek falan memuru tâyin et, falan memuru tâyin etme, falanca memuru filânca yerden niçin şuraya naklettin, niye onun yerine falancayı getirmedin gibi birtakım irade beyanlarını memuriyet disiplinini ihlâl edecek, üst ile ast arasındaki münasebeti ortadan kaldıracak şekilde ileriye sürülmesine bugün dahi meri mevzuatımız esasen cevaz vermemektedir. Memuriyetten gelmiş bütün arkadaşlar bilirler ki, Memurun Kanununda, hattâ bu kanuna ilâve olarak çıkmış pek çok ek kanunda, memurlara muayyen disiplin vecibeleri, dairelerin içinde olduğu kadar dairelerin dışında da Devlete karşı, bankalara karşı, üstlere karşı yükletilmiştir. Binaenaleyh, bu kanunla memurun mevzuatında bulunan bu disiplin vecibelerini ortadan kaldırmıyoruz. Memurun mevzuatımızın memurlara yüklediği disipline mütaallik bütün vecibeler mahfuzdur ve bu madde, Devlet daireleri ile yapılacak temaslarda ileri sürülecek teklifler, yapılabilecek bütün teşebbüsler memurun Devlete karşı, Devleti idare edenlere karşı, üstlerine karşı disiplin ahkâmı ve çerçevesi içinde cereyan edecek ve o disiplinin gerektirdiği polemik havasından uzak durma, saygı ve propaganda ve siyasi gayelerden uzak durma gayeleri ile ancak yürütebilecek. Şikâyet, itiraz, bütün bu yollar açıktır.

Tekrar ifade ediyorum, memurlara has disiplin vecibelerini ihlâl etmeme şartıyla, ki, o hükümlerin mahfuziyetini tekrar ettim, bu şart tahtında bu teşebbüslerde ve tekliflerde bulunmakta serbesttirler. Tekrar arz edeyim, 13 ncü madde kendilerine tanınan her hangi bir yetkiyi, Devlet memurları sendikalarının yöneticileri, umumi memurun mevzuatının memurlara yüklemekte olduğu disiplin vecibelerini ihlâl etmeyecek surette kullanmak zorundadırlar. Aksi halde bunu yapan ve memurları bu yolda disiplinsizliğe sevk eden sendika yöneticileri memurun mevzuatının gerektirdiği her türlü disiplin takibatına mâruz kalacaklardır.»

İşte arkadaşlarımızın kıyım dediği husus bu tarzda hareket eden sendika idarecileridir. Bunları yapmak, kanunun icabını yerine getirmektedir. Daha çok misaller verebilirdim, ama hepiniz bildirileri okumaktasınız. Her gün bildirilerde nasıl tavrı takınıldığını, neler söylendiğini, ne-

ler ifade edildiğini çok iyi bildiğiniz için misallerini vermiyeceğim.

İşte muhalefet şerhi böyle devam ederek sonu şu tarzda bağlanıyor :

«... Bu tutumu ile vazifede kalması kamu hizmetlerinin selâmetle işlemesine zarar vermekte bulunduğundan Bakanlık emrine alınmıştır.»

Aldığımız tasarrufun sonunu muhalefet şerhinde bağlıyor : «Bu tutumu ile vazifede kalması kamu hizmetlerinin selâmetle işlemesine zarar vermekte bulunduğundan Bakanlık emrine alınmıştır. Dâvacı hakkında tesis edilen Bakanlık emri işlemi kamu hizmetinin yararını temin etmektedir, deniliyor. Dâvalı Bakanlık ayrıca gösterdiği ve bu sebeple dayandığı tahkikat evrakını, belgelerini de göndermiş bulunuyor. İşte dâvanın çözümlenmesi ve karara varılması ancak gösterilen bu sebepler üzerinde durularak inceleme ve eleştirme yapılmakla mümkündür. Bakanlıkça gönderilen tahkikat evrakı dâvacının öğretmenlik memuriyetine ait vecibelerini ihlâl ettiğini gösteren fiil ve davranışlarını yer ve zaman tâyini ile tesbit edilmiş delilleriyle doludur. Dâvacının fiil ve davranışları birer birer kararda ele alınıp eleştirilmeksizin ve her birinin yek diğerini tamamlayıp tamamlamadıklarının anlam ve medlûlleri tâyin edilmeksizin Bakanlık emrine alma işlemi için idareye kanunla tanınmış olan yetkinin maksadı dâhilinde kullanılmış olup olmadığının tesbit ve tâyin edilmesi de kabil değildir.»

İşte muhterem arkadaşlar; muhalefet şerhinde belirtildiği gibi, bizim kararlarımızın bir kısmı maalesef böylece iptal edilmektedir. Ama, bizim Devlet Şûrasına saygımız sonsuzdur. Oradaki vazife gören arkadaşlarımızın mesuliyetlerini idrak ettiklerine kaaniiz. Anayasanın, idarenin denetlenmesini kendilerine vermekle yüklediği sorumluluğu idrak ettikleri inancı içindeyiz. Bir gün gerçekleri anlıyacaklardır. Tabii olarak Türk Devletinin mesuliyeti yalnız hükümetlerin, yalnız parlâmentoların değil, bağımsız Anayasa kuruluşlarının da aynı derecede mesuliyeti altındadır. Türkiye'de kanunların uygulamasını sağlamak, hükümetler kadar, bakanlar kadar Devlet Şûrasının da vazifeleri cümlesindedir. O inandayım ki, Devlet Şûrası birgün bu kararların daha nereden geldiğini dikkatle ele alıp onları sorumluluğuna ve onun

icaplarının, Türk Devletinin bekasının kanun hâkimiyetinin gerektirdiği olgunluk içinde da-
ima değerlendirilecektir.

Muhterem arkadaşlarım, şimdi rakamlara geliyorum:

1964 yılında, daha önceye de gidebilirim, 1963 yılında Bakanlık emrine alınma oranı binde birdir. Dikkat buyurun, binde birdir. 1967, 1968 ve 1969 yıllarında onbinde dördttür. Kıyım yapıldı denen zamanda, yılda Bakanlık emrine alınma nisbeti onbinde dört; kıyımın sözcülüğünü yapanların devrindeki nisbet binde bir. Evet, öğretmen adedleri 103 000, bizim zamanımızda 158 000. Bakanlık emrine alınanlar onlarda 19, bizde, benim zamanımda 5, 7, 6, dir.

Mecburi nakillere gelince. Mecburi nakiller 1964 yılında binde 1,2; 1967 de binde 1,8; 1968 de binde 2,1 dir.

Demek ki, nispî bir artış vardır. Bunun kıyım denecek...

MUSTAFA ŞÜKRÜ KOÇ (Aydın) — Yüzde yüz artış var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Yüzde yüz olur mu beyefendi, binden bahsediyoruz. Binde bir olur, o zaman binde bir artış vardır.

MUSTAFA ŞÜKRÜ KOÇ (Aydın) — Binde birden binde ikiye çıkınca iki misli artmış demektir.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Binde birden binde ikiye çıkarsa binde bir artış var demektir.

Binde bir artış vardır. Bunu gayet tabii karşıyorum. Bunu gayet tabii karşılamak lâzımdır. Çünkü, Türkiye 1964 ün, 1963 ün, 1950 nin Türkiye'si değildir. Türkiye'de bugün muayyen maksatlarla öğretmen kuruluşlarına ve öğretmenlere nüfuz edilmeye çalışılmaktadır. Muayyen siyasi partiler, anarşi arayanlar, düzen değişikliği arayanlar sanki kendilerine yardımcı olurlar kanısıyla burada hataya düşmektedirler; asla bunda muvaffak olamayacaklardır. Öğretmenleri her gün tahrik etmektedirler. Tabii böyle bir hava içinde binde bir artış çok tabiidir. Bunların sebepleri de ayrıdır. Binaenaleyh, Türkiye'nin bugünkü ortamında anarşi yaratmak için, onları vazifeden ayırmak için, onları kanun dışı hareketlere sevk etmek için her türlü tahrikin yapıldığı

bir devirde, bu sebeple binde bir kişi bunlara katılmışsa ve ondan dolayı mecburî nakle tabii olmuşsa bunu kıyımla ifade etmek değil, bilâkis bunu huzurun ifadesi olarak kabul etmek lâzımdır. Bunca tahrike rağmen Türk öğretmeni ancak ve ancak bu kadar büyük selâbet göstererek bu tahriklere uymamaktadır.

Muhterem arkadaşlarım, Danıştay kararlarına geliyorum.

Devlet Şûrasına 1964 yılında 18 dâva açılmıştır, 1967 yılında 53 dâva açılmıştır, 1968 yılında 95 dâva açılmıştır. Çok tabii ki, bir yandan Sendikalar Kanunu çıkacak, öğretmenlere haklar tanınacak ve durmadan demin ifade ettiğim tahrikler devam edecek... Çok tabii olarak Danıştaya başvuruşlarda artış olacaktır. Bu en tabiidir.

1964 yılında 3 dâvayı öğretmenler kazanmıştır, 15 dâva reddedilmiştir. 1967 yılında 1 dâvayı öğretmenler kazanmıştır, 7 dâvayı kaybetmişlerdir. 1968 yılında 4 dâvayı kazanmışlardır, 14 dâva reddedilmiştir. Devam eden dâva sayısı, 1968 de 77, 1967 de 45 dir.

Tehiri icra kararı verilen : 1964 te 3 tehiri icra kararı verilmiştir, 1967 de 3 tehiri icra kararı verilmiştir, 1968 de 17 tehiri icra kararı verilmiştir. Buna karşılık 31 tehiri icra da reddedilmiştir. Binaenaleyh, durumda gösterildiği gibi, idarenin aldığı kararlar keyfi değildir, idarenin aldığı kararlar çoğunlukla ne iptal edilmekte, ne de tehiri icra kararı ile karşılaşmaktadır.

Muhterem arkadaşlarım, konuşma esnasında söylenen ve sık sık da mevzu bahis edilen; «Efendim, biz Atatürk'ün Bursa Nutkunu ele aldık, Bursa Nutkunu almak suç mudur? Bursa Nutkunu ele alan öğretmenler sürülüyor...» Yok böyle şey, muhterem arkadaşlarım. Bursa Nutkunu ele alan öğretmenler sürülüyor, ama Bursa Nutkunun biraz tahlilini yapmak lâzım. Bursa Nutku niye ele alınıyor? Bursa Nutku nedir?.. Biraz bunun üzerine eğilmek lâzım. Tabii o zaman gerçek meydana çıkar. Niçin muayyen arkadaşlarımız Bursa Nutku üzerinde böylesine durmaktadır?

Bursa Nutku şudur, muhterem arkadaşlarım; 1933 yılında bir akşam yemeginde Atatürk'ün söylediği rivayet olunan bir fıkradır. Bu, söylenişinden 14 yıl sonra, 1947 yı-

linda İstanbul'da Şaka Matbaasında Rıza Rüşen tarafından yayınlanmıştır; söylenişinden 14 yıl sonra. Şimdi muharririn takdim edişi şöyle : İşte şimdiye kadar yayınlanmamış olan fıkraları yayınladım falan dedikten sonra, «Naklettığımız fıkra ve hâtıralar gerçekten olmuş mudur, bunu da kesin olarak temin edemem.» diyor. Şimdi, bizzat fıkrayı ve kitabı neşreden zat, bu fıkraların yüzde yüz söylenişini kabul edemem, bilemem diyor; buna rağmen bizim bâzı kanatlar, bâzı kimseler ikide bir Bursa Nutkunun üzerine eğiliyor. E! Bunun sebebi üzerinde durmak gerekir her halde...

Bu mesele Tarih Kurumuna intikal ettiği zaman da, Tarih Kurumunun mahkemeye verdiği cevap da şöyle; Bursa'da mealen Atatürk'ün böyle bir konuşma yaptığını, söylüyor ve fıkrayı neşreden Rıza Rüşen'in ve orada şahit gösterilen kimsenin, o akşam bulunan, ki, Musa Ataç'tır, o ise ifadeyi Rıza Rüşen'in ifade ettiği tarzda söylemiyor. Ama bir gerçek var, o da, Atatürk'ün Bursa Nutkunda mealen; memleketin polisi vardır, hâkimi vardır, ordusu vardır, adliyesi vardır diyemiyeceksiniz, gerektiğinde hemen müdahale edebileceksiniz, tarzında mealen bir şeyi Atatürk'ün söylediği ifade ediliyor ve bunun üzerine durmadan bu işleniyor. Neden işleniyor? Çünkü bunda, meşru nizamı yıkıcı, zamanında ihtilâle kadar gidici emareler var da onun için.

Aynı Atatürk'ün, bundan 2 ay sonra 28 Nisan 1933 tarihinde Türk Talebe Birliği kongresine çekmiş olduğu tel niye söylenmiyor. Tel aynen şudur :

«Talebe Birliği Kongresi Daimî Murahhaslarına

Gençliğin çalışkan, hassas ve milliyetçi yetişmesi esas dileklerimizdendir.

Gençlik her türlü faaliyetlerinde Cumhuriyet kanunlarına ve Cumhuriyet kuvvetlerinin usul ve kaidelerine riayetkâr bulunmaya dikkatli olmalıdır.»

Şimdi, niçin bâzı öğretmen arkadaşlarımız veya bâzı politikacılar, bâzı yazarlar durmadan, söylenip söylenmediği, ne tarzda söylendiği şüpheli bulunan Bursa nutkuna istinadederler de, Büyük Atatürk'ün Talebe Birliği kongresine çektiği, kanunlara riayetkâr olacaksınız ve Cumhuriyet kuvvetlerinin usul ve kaidelerine uyacaksınız, dediği teli bir defa olsun dile getirmezler?..

SÜLEYMAN ÇAĞLAR (Manisa) — İşlerine gelmez de ondan...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Ve aynı şekilde sayın arkadaşlarım, Büyük Atatürk'ün 1 Kasım 1925 yılında İkinci Dönem Üçüncü Toplanma Yılıni açarken Mecliste şu konuşmayı yaptığını dile getirip, bunun üzerinde durmazlar: (Bu takdiratımla beraber, istisna teşkil etse de, muttali olduğum bir noksana ait vesayayı burada söylemeyi lâzım addederim.

Hayatın her safhayı mesaisinde olduğu gibi, bu hususta tedris hayatında inzibat esası muvaffakiyettir. («Pek doğru» sesleri)

Müdürler ve talim heyetleri inzibati temine ve talebe inzibata riayete mecburdurlar. («Bravo sesleri, şiddetli alkışlar)

Şimdi muhterem arkadaşlarım, niçin öğretmenlerin bâzıları bunları işlemezler, niçin bunların üzerinde durmazlar da mealen söylendiği ifade edilen meseleyi bir tahrik maksadı olarak ele alırlar?..

Bursa nutkunu söyliyen hiçbir öğretmen hakkında takibat yapılmaz. Bursa nutkunu dile getiren hiçbir öğretmene yan gözle bakmak niyetinde değiliz. Ama Bursa nutkunu bir anarşi için, bir disiplinsizlik için, bir nizam yıkmak için dile alan öğretmen hakkında kanuni takibat yapılacaktır. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri ve alkışlar)

Muhterem arkadaşlarım, burada barış gönüllülerinden de bahsedildi.

Muhterem arkadaşlarım, barış gönüllülerini kim getirdi Türkiye'ye?... 1962 - 1963 yılında bir andlaşmâyla Türkiye'ye gelmişlerdir ve miktarları da durmadan azalmaktadır, 128 dir. Binaenaleyh, bizim tarafımızdan yapılmıyan bir meseleyi bize mal etmeye kalkmak gerçeklerin tahrididir.

Muhterem arkadaşlarım, Millî Eğitim Bakanlığının, müsaadenizle, bir genelgesini okuyacağım :

«Bakanlığımıza bağlı bütün öğretim ve eğitim kurumlarında çalışan arkadaşlarım yukarıdaki esaslara uygun hareket etmeli; söz, yazı ve hareketle günlük siyasete girmemelidirler. Telkin ve propaganda mahiyetinde sözler ve yazılar çocuklarımızın fikirce hür yetişmelerine engel olabilir.»

Muhterem arkadaşlarım, bu genelgenin altında benim imzam yok. Bunu müdafaa eden, bunu müdafaa ettiğim için baskı yaptığımı iddia eden arkadaşlarıma söylüyorum, bu genelgenin altında benim imzam yok; bu genelge Hasan Âli Yücel'e aittir. Demek ki, Devlet sorumluluğu taşındığı zaman da meselelere bakış zaviyesi bir, oluyor. Öğretmeni günlük politikanın içine sokmıyacağız arkadaşlar. Nitekim Sayın Hasan Âli Yücel de aynı ıstırapı duymuş. Eğer bugün Millî Eğitim Bakanı olsaydı nasıl bir genelge yapardı, onu merak ederim. Çünkü o günün hâdiseleriyle bugünün hâdiselerini kıyasladığımız, bugünün bazı çevrelerin durmadan öğretmeni siyasete itmelerine karşı, bazı arkadaşlarımla da buna kapılmaları karşısında acaba nasıl bir tamim yapardı, onu da merak ederim.

Muhterem arkadaşlarım, öğrencisi olmakla iftihar duyduğum çok kıymetli hocam Raşit Hatipoğlu'nun bu hususta bir beyanatını da okumak lüzumunu hissediyorum.

«Ancak bu idarecilerin bazı partilerle başka yönlerden ve başka maksatlarla temasta bulunduğunu umumi efkâr elbette bir gün öğrenecektir.» (A.P. sıralarından «bravo» sesleri ve alkışlar)

Sayın Hocam Millî Eğitim Bakanı iken bu öğretmen kuruluşları hakkında Ulus gazetesinde şu beyanatta bulunmuştur. Demek ki bazı öğretmen kuruluşlarıyla Millî Eğitim bakanlarının arasındaki hâdise bugün başlamış değildir.

Yine bir değerli arkadaşım, kendilerinin Millî Eğitim bakanları İbrahim Öktem'in bir konuşmalarından bir parçasını alacağız.

«Federasyon Başkanımızın Bakanlıkla Federasyon arasında tek taraflı ve siyasi karakter taşıyan beyanını siz de dinlediniz. Aslında kendilerinin genel kurula vermeleri gereken bir yıllık çalışmalarına ait hesabı bir tarafa bırakarak Eğitim Bakanlığını hesap verir bir durumda bırakmışlardır. Davranışlarının tek hedefi öğretmen toplumunun gerçek millet hizmet sınırları içinde kalmasını sağlamaktır.»

İşte muhterem arkadaşlarım, Hasan Âli Yücel'den bana kadar bütün Millî Eğitim bakanları, hangi partiye mensubolursa olsunlar, bazı öğretmen kuruluşlarının tutumuyla karşı karşıya kalmışlar, Sayın Hayrettin Uysal'ın yarat-

maya veya yaratılmayı bize izafe etmeye çalıştığı ikilik çoktan, onlar zamanında ve onlar tarafından başlatılmıştır. Binaenaleyh, bugünkü hâdiseler, bugünün hâdiseleri değildir, dünün hâdiseleridir ve bir maksada mâtuftur. O maksat da, öğretmeni öğretmenlikten alıp çekmek, onları birer siyasi uzuv olarak kullanabilmek hevesidir. Onun dışında ne benim, ne Bakanlığımın, ne Hükümetimin, ne partimin öğretmene sonsuz hürmetten, sonsuz şükrandan başka bir duygusu yoktur, ama öğretmeni bu sınırın dışına çekmek isteyenlere karşı tabii olarak yapılacak vazifelerimiz vardır.

Muhterem arkadaşlarım, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 8 nci maddesi; «Devlet memurları, resmî sıfatlarının gerektirdiği itibar ve güvene lâyık olduklarını hizmet içinde ve dışında davranışlarıyla göstermeye mecburdurlar» demektedir.

Tekrar ediyorum ki bunların sayısı çok azdır. Demin mecburi nakle tabi olduğunu bildirdiğim 2/1000 öğretmenin siyasetle meşgul olduğu gibi yanlış bir zehap içine de düşülmesini rica ederim. 156 bin öğretmenin içinde her türlü sebeple bu mecburi nakli gerektiren durumlar var; geçimsizlik var, arkadaşlarıyla, müdürüyle anlaşmazlık var, saygısızlık var; bütün bunlar dâhil olmak üzere 2/1000 dir. Binaenaleyh, Türk öğretmenin büyük kısmı mutlak ve mutlak bu Devlet memurluğunun icabetirdiği vakarın ve ağırbaşlılığın içindedir. Biz onlara daima sonsuz hürmet duymaktayız, ama çok küçük de olsa bir azınlık, muameleye tabi tuttuğumuz bir kısım öğretmenler vardır ki onlar, baştan okuduğum, daha çok zamanınızı almak istemediğim bir düzen değişikliğinin peşindedirler. Öğretimi eğitimi bir tarafa iterek, ilmin objektifliğini bir tarafa bırakarak, tamamen muayyen rejimlerde olduğu gibi tek taraflı işliyerek birtakım yanlış, hatalı, indî görüşleri genç çocuklara işlemeye veyahut disarda öğretmenliği dışında bu meseleleri telkin etmeye çalışmaktadır. Halbuki, biraz evvel okuduğum üzere Devlet Memurları Kanununun 8 nci maddesi, Devlet memurlarının vazife içinde ve dışında davranışlarının Devlet memuru olmak itibarı içinde bulunmasını gerektirmektedir.

İşte biz işlem yapıyorsak, tarafsızlığını kaybederek kendisini bir siyasi partiliden daha çok

siyasi dâvalar peşinde koşturamlara karşı yapıyoruz.

MUSTAFA KEMAL YILMAZ (Aydın) — A.P. lehine olursa böyle bir şey yok değil mi efendim?..

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Kemal Bey, böyle bir hâdise yoktur. A.P. lehine, C.H.P. aleyhine, falana yoktur. Burada okuduğumuz bütün deliller meydandadır, bütün dosyalar meydandadır. Orta yerde bir tek şey vardır; birazdan tekrar temas edeceğim, öğretmen, öğretmen kalmaya mecburdur. Öğretmen, müfredat programı içinde tarafsızlığını muhazafa ederek dersini vermeye mecburdur.

Arkadaşlarımın bazıları dediler ki; «Öğretmen toprak reformundan bahsetmez mi, öğretmen petrolden bahsedemez mi?» Bahseder muhterem arkadaşlarım, ama nasıl bahseder? Müfredat programı bunun nasıl işlenmesini gerektirirse öyle bahseder ve meseleleri bütün objektifliğiyle, bütün tarafıyla ele alır: «Toprak reformu ne demektir, toprak mülkiyeti nedir, toprak mülkiyetindeki esaslar nedir; petrol nedir, petrol nasıl işletilir, ne tarzda işletilir; yabancı sermaye nedir, faydaları nedir zararları nedir?» Bunları objektifliği içinde ele alır. Türkiye Amerika'ya satılmıştır» diye, «Türkiye bağımsızlığını kaybetmiştir» diye tek taraflı olarak konuşursa, tabii ki, o ilerici değil, doğrudan doğruya sınırlarını aşmış partizan bir kimse dir.

Muhterem arkadaşlarım, Türk millî eğitimnin ilkeleri, hedeflerini defalarca yüksek huzurunuzda okuduk. Arkadaşlarım da okudu, ama okurken anlayış farkı meydana çıkıyor. Türk millî eğitiminin hedeflerinin en başında Türk Milletinin bütünlüğünün temini gelir; Türk Milletini sınıf kavgasına hazırlamak değil, mesele budur. Türk Milletini bölmeye çalışarak, biraz evvel okudum parçalarında olduğu şekilde, varlıklar - varlıksızlar» diye Türk Milletini ikiye ayıracağını, «Toprak ağaları» diye Türk Milletini sınıflara böleceksin ve onları birbirinin aleyhine kışkırtacağını, sonra buna da Türk millî eğitiminin ilkeleri içinde bulunma» diyeceksin. Bu mümkün değil muhterem arkadaşlarım.

Türk millî eğitiminin ilkelerinin başında Türk Milletinin bölünmezliği ve bütünlüğü gelir. Binaenaleyh, Türk öğretmeni her şeyden evvel Türk Milletinin bölünmesini önleyici hareketlerin içinde olacaktır.

Türk millî eğitiminin yine ilkelerinden biri; ahlâki ve insani üstün değerlerimizi ortaya çıkarmak ve telkin etmektir. Yoksa saygısızlığı getireceksiniz, ne kadar kıymet hüknü varsa, bu cemiyeti ayakta tutan ne kadar kıymet hükmü varsa, onu yıkmaya çalışacaksınız, sonra da millî eğitim ilkeleri içinde olacaksınız. Olmaz.

Millî eğitim ilkelerinde toplum sorumluluğuna değer vereceksiniz.

Toplum sorumluluğuna değer vermek demek, her şeyden evvel biraz evvel söylediklerimi yerine getirmek demektir. Yani, Türk Milletinin bütünlüğüne, beraberliğine çalışmak, Türk Milletinin millî değerlerini, kıymet hükümlerini yaşatmak demektir. Yoksa ne kadar değer varsa, ne kadar kıymet varsa hepsini yıkmak, yok etmek demek değildir.

Türk millî eğitiminin ilkeleri içinde «Yurtta sulh, cihanda sulh» vardır. Biraz evvel okuduğum parçalar içinde yurtta sulhu kurmanın en ufak emaresi ve işareti var mıdır? Bilâkis tahrikin, bölmenin, vatandaşı vatandaşa düşürmenin, her türlü sınıf mücadelesi yaratmanın her türlü tahrikâtı var. Daha okumadım, bazı TÖS teşkilâtlarının bayram tebrikleri var, muayyen vesilelerle yazdıkları, bu tarzda yayınladıkları beyanlar var. Onların içinde; tamamen vatandaşı vatandaşa düşman etmeye, milleti bölmeye, birbirine vurdumaya doğru şiddetli çalışma gayreti var. Binaenaleyh, bu tarzda bulunanlara, «Millî eğitiminin ilkeleri içindedir.» demeye imkân yoktur ve bunları uygulayan Millî Eğitim Bakanına da; «Millî eğitim ilkelerini ya Millî Eğitim Bakanı anlamıyor veya tatbik etmem istemiyor.» diyemezsiniz. Ben hangi öğretmen hakkında takibat yaptım, o öğretmen Türk Milletinin bütünlüğüne kasdetmeye kalkmıştır, o, yurttaşı birbirine düşürmeye kalkmıştır ve o, Türk millî değerlerini kıymaya kalkmıştır. İşte onlar hakkında takibat yapmakta devam edeceğiz. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar)

MUSTAFA ŞÜKRÜ KOÇ (Aydın) — Sayın Bakan, mahkemeye verin lütfen kendilerini.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Sayın Şükrü Koç, mahkemeye verdik. Zaten her işlerimizi mahkemeye vermekteyiz. Mahkemeye veriyoruz ve mahkemeye vermekte devam edeceğiz, ama mahkemeye.

MUSTAFA ŞÜKRÜ KOÇ (Aydın) — Kaçı mahkûm oldu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Kaçının mahkûm olduğunu da söyledim, kaçının beraet ettiğini de söyledim, ama bu demek değildir ki, mahkemeye verip de mahkemededen delil yetersizliğinden dolayı veya şu veya bu tarzdan dolayı beraet etmiş veyahut iptal kararı almış kimse hakkında ben Bakan olarak işlem yapmıyacağım. Türkiye'de kuvvetler ayırımı vardır. Ben kanunları tatbikle mükellefim. Bana mahkemenin verdiği kararı ben uygulardım, ama ikinci bir uygulamamda mahkemenin verdiği münferit kararı değil, kanunu rehber yaparım.

Muhterem arkadaşlarım, açık olarak muhtelif gezilerimde ifade ettim, her icabeden yerde konuştum ve şimdi de yüksek huzurunuzda tekrar ediyorum :

Türk öğretmeni tarafsız olmaya, kanun ve nizamlara saygılı bulunmaya, müfredat programları içinde eğitim ve öğretim yapmaya, şahsî ve hissî görüş ve kanaatlerini telkin etmemeye mecburdur.

MUSTAFA ŞÜKRÜ KOÇ (Aydın) — Anayasadan taraftır.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Sayın Koç, hepimiz Anayasadan tarafayız; ben Anayasadan taraf olmayı ifade ediyorum. Bir öğretmen çıkıp da; «Ben şu dersi şöyle veririm.» diyemez. Eğer siz Anayasaya saygılı iseniz, her şeyden evvel Millî Eğitim Bakanlığının yetkilerine saygılı olmalısınız.

BAŞKAN — Sayın Şükrü Koç, biraz evvel arkadaşlarımla görüşürken bir meseleyi tesbit ettim. Bu meseleyi dört yıl evvelden beri tesbit ediyoruz, ama tekrarında fayda var. Burada her hangi bir hâtip konuşurken, - kim olursa olsun - sureti katiyede gerek malzeme verilmesi yönünden, gerekse bâzı sualler sorulması yönünden müdahale yasaktır; içtüzüğün âmir hükmü. Bunu biliyorsunuz, farkındasınız, ama nedense huyunuzdan vazgeçemiyorsunuz. Rica ederim müdahale etmeyiniz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, Türkiye'de kanunlarla eğitim idare edilir, Türkiye hukuk devletidir. Türkiye'de hangi dersin hangi sınırlar içinde okutulacağını Millî Eğitim Bakanlığı tesbit eder. Eğer bu müfredat programı beğenilmiyorsa, kendileri iktidara geldiklerinde müfredat programlarında gerekli değişikliği yaparlar, ondan sonra da öğretmenler yine o müfredat programı içinde kalırlar. Yoksa herkes kendi bildiğini okutmaya kalkarsa, herkes ilmin objektif verilerini bir tarafa iterek kendi şahsî görüşlerini nakletmeye kalkarsa, onun adına millî eğitim denmez. Millî eğitimimizin nasıl işlediği, Bakanlığın yetkileri, müfredat programlarının nasıl hazırlanacağı bellidir. Binaenaleyh bu hususta sözlerimi şöyle bağlıyorum :

Türk öğretmeni millî eğitimin ilkelerine sadık, Türk Millî Eğitiminin müfredat programlarına bağlı ve Bakanlığın kabul etmiş olduğu kitaplara sadık kalarak objektif tarzda eğitim ve öğretimini yapacaktır ve bütün tutum ve davranışlarıyla de, samimiyetle bu durumun içinde bulunduğunu gösterecektir. Bu şartlar içinde kalan, bu şartlar içinde bulunan bir tek öğretmene kimse en ufak şekilde târizde bulunamaz, kimse onun hakkında her hangi bir işleme girişemez.

İftiharla arz ediyorum ki, 2 yılı geçen Millî Eğitim Bakanlığım zamanında şu arz ettiğim prensipler dışında, yönetmelikler dışı, hattâ 5439 kullanılmak suretiyle tâyinler yapılmamıştır; mutlak ve mutlak hakkı olan öğretmene hakkı verilmiştir, bütün tâyinlerimiz, bütün nakillerimiz mutlak olarak objektif kâstlar içinde ve daima değere göre edilmektedir.

Muhterem arkadaşlarım, zannediyorum ki bu konuşmamla meseleleri toptan cevaplandırmış bulunuyorum. Arkadaşlarımla görüşlerine, tek tek ileri sürdükleri hususlara ayrıca cevap vermek lüzumunu hissetmiyorum; çünkü hepsi bunun içindedir.

Sayın İrfan Solmazır burada yoklar. Onlar konuşmalarının bir hülâsasını yaparak dediler ki: «Millî Eğitim Bakanı öğretmen nakillerinde haksız ve hukuk dışı davranışlar içindedir, diyorlar.» Millî Eğitim Bakanı bütün nakillerde ve işlemlerde tamamen hukuk içindedir ve de-

min arz ettiğim hususlar ve sınırlar içindedir. Bakan ve Bakanlık olarak, hiçbir öğretmen teşekkülünü veya öğretmeni iktidar partisi lehinde harekete asla zorlamayı düşünmeyiz. Adalet Partisi iktidara Türk Milletinin sevgi, saygı ve itimadını alarak geldi ve tekrar iktidara gelmeyi Türk Milletinin itimadında görmektedir. Binaenaleyh Türk öğretmeninden veyahut Devlet memurundan A. P. nin, partisi lehinde isteyeceği hiçbir işlem yoktur. Yalnız Türk öğretmeninden ve memurundan A. P. iktidarının ve onun hükümetlerinin istediği bir şey vardır, o da kanuna sadık kalmaları, objektif olmalarıdır. Öğretmenlerin istedikleri hukuka, bağlı hiçbir işlem geri bırakılmaz, hiçbir istisnai işlemi yoktur. Hepsisi zamanında, büyük bir titizlikle yerine getirilir.

«Millî Eğitim Bakanı, bâzı mühim kademelere tesbit edilmiş Türk millî eğitim amaçlarına, Atatürkçülüğe ve Anayasanın öngördüğü ilkelere sırt çevirmiş kimseleri iş başına getirmiştir» deniliyor. Bunu kim diyorsa isim vermesini rica ediyorum. Millî Eğitim Bakanlığında, millî eğitimimizin ilkelerine sırtını çevirmiş bir tek kimse varsa onun ismini versinler; Atatürkçülüğün karşısında bir tek eleman varsa ismen versinler. Şiddetle reddederim.

Muhterem arkadaşlarım, Denizli hâdiselerinden de bahsettiler. Bunun teferruatına girmeyeceğim, ama bir toplantı yapacaksınız, millî eğitim meseleleri konuşulacak, orada, oradan nakledilmiş iki öğretmen çıkacak, Millî Eğitim Müdürüne o topluluk önünde hakaret etmeye kalkacak, ona müsaade etmiyeceksiniz, size karşı gelecek ve ondan sonra bunu Bakanlık emrine alacaksınız. Arkadaşlarımız diyor ki, «Meseleler heyetlere havale edilir, heyetler gider» Benim gözümün önünde cereyan ediyor. Bakanlık emrine almak yetkisi bana ait. Benim şahid olduğum kanun dışı bir işleme karşı ben anında gerekli takibati yaparım.

Mesele yalnız bununla kalmıyor. Arkadaşlarım, bunların saygısızlığı ne hale getirdiklerini göstereyim : Bana tel çekiyorlar, «Türkiye Öğretmenler Sendikasının altmış bin üyesine sapıklar diye seslenmemiz büyük bir gaflet ve delâlet içinde bulunduğunuzu ispatlamıştır, biz halkın öğretmeniyiz» diyorlar. Bu ne demek muhterem arkadaşlarım? Halkın öğretme-

ni de demek? Biz bir tek öğretmen biliyoruz, o da Türkiye Cumhuriyetinin öğretmeni.

MUSTAFA ŞÜKRÜ KOÇ (Aydın) — A. P. iktidarının değil, halkın öğretmeniyiz demek istemişler.

BAŞKAN — Sayın Şükrü Koç izahı size düşmez ki. O telgrafı çeken başkası Sayın Şükrü Koç. Anlayış değişebilir efendim.

Buyurun Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — A. P. si Türkiye Cumhuriyetinin iktidarındır. Onun hükümetleri Türkiye Cumhuriyetinin hükümetleridir. Hukuka bağlı, Anayasaya saygılı herkes bunu böyle kabul eder ve böyle kabul etmek mecburiyetindedir. Ve Bakana, «delâlet içindesiniz, gaflet içindesiniz» diyecek, biri de «Hizaya gel» diyecek, ben bunu Bakanlık emrine almıyacağım, bu mümkün değil muhterem arkadaşlar.

Sözlerimi şöyle toparlıyorum : Millî Eğitim Bakanlığında hukuk dışı, keyfî hiçbir işlem yoktur. Türk öğretmenine A. P. iktidarının, Millî Eğitim Bakanı olarak benim saygım, şükranım sonsuzdur. Yalnız bu muhterem insanlar arasında tesadüfen bulunmuş, kendisini aşırı politikaya kaptırmış olan kimseler hakkında kanuni takibat yapılmaktadır, yapılacaktır. Türk öğretmeni de bunu böyle ister. Türk öğretmeni bütün milletin öğretmenidir, tarafsızdır. O, daima kanun sınırları içinde kalarak, yarının daha mutlu, daha müreffeh, daha güçlü Türkiyesini yetiştirecek Türk millî eğitimi ilkelerine bağlı, millî değerlerimize yürekten inanmış öğretmen olarak bizim daima üzerine titrediğimiz, minnet duyduğumuz öğretmendir. Binaenaleyh tekrar ediyorum, yalnız bâzı kışkırtıcılara karşı, kanunun dışına çıkarak öğretmenliğin tarafsızlığı ve öğretmenliğin vekarı ile telif edilmeyecek hareket ve davranış içinde bulunanlara gerekli kanuni takibat yapılacaktır. Öğretmenlerin huzur içinde bulunması, öğretmenlerin terfi ettirilmesi, öğretmenlere maddi, mânevi güvenliğin getirilmesi A. P. iktidarının şaşmaz prensibidir. Çünkü, Türk Milletinin çoğunluğunu temsil eden A. P. bu çoğunluğa karşı vazifesini ifa edebilmek için onların çocuklarını mutlu Türkiyeyi yaratacak ve kendilerini de mutlu kılacak gücte yetiştirmek vazifesi ile sorumludur.

Bunu yerine getirebilmek için Millî Eğitim Bakanı olarak yetkilerimi kullanacağım. Kanun ve hukuk içindeyim. Hiçbir keyfi işlemim yoktur ve Türk öğretmenlerinde «kıyım» diye bir hâdise de asla mevzu bahis değildir, bir olay da mevcut değildir. Rakamlar meydandadır.

Türk öğretmenine sonsuz şükranlarımızı, Türk Milletine sonsuz güvenlerimizi arz eder, hepinizi saygılarımla selâmlarım. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri, şiddetli alkışlar)

BAŞKAN — Adalet Partisi Grubu adına Sayın İhsan Ataöv buyurunuz.

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Sırada biz varız Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Sırada Sayın İhsan Ataöv var. Muhterem Kodamanoğlu zatiâliniz Murat Öner'den sonra şahsınız adına söz istemişsiniz. Sizi takiben de Sayın Şükrü Koç şahsı adına söz istemiş. Bunları ben yazmadım, benden evvelki arkadaş yazmış. Altıncı olarak Hayrettin Uysal grup adına söz istemiş. Yedinci olarak İhsan Ataöv grup adına söz istemiş. Bunu benden evvelki Başkanvekili arkadaşım yazmış bulunmaktadır.

MUSTAFA ŞÜKRÜ KOÇ (Aydın) — Sayın Başkanım, ben şahsım adına değil grup adına söz istemiştiniz.

BAŞKAN — Burada efendim, şimdi gönderirim kâğıdı tetkik edersiniz. Bir dakika efendim, rica ederim ben konuşurken müdahale etmeyiniz.

Şimdi yedinci olarak İhsan Ataöv yazılmış. Onu takiben Nihat Diler bu celsede, bu müzakereye geçtiğimiz sırada grup adına söz istemiş olduğunu beyan etti. Tetkikatımızda, Nihat Diler'in grup adına söz istemiş olduğu tesbit edilemedi. Bu şekil üzerine İhsan Ataöv yedinci olarak yazılmış, onu takiben Sabri Özceansan şahsı adına yazılmış, ondan sonra mesele bizimle ilgili bir duruma intikal etmiştir. Onun üzerine Nihat Diler'i Y. T. P. adına ben yazdım. Onu takiben de Hilmi İşgüzar'ı grup adına yazdım. Bundan sonra zatiâliniz yerinizden beyan ettiniz, grup adına sözümü değiştiriyorum dediniz. Usul tamamen böyle, doğru dürüst açık ve sarıhtır. Kâğıdı da göndereyim, tetkik ediniz.

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Ben-deniz Şükrü Koç'u murat ederek sıra bizde de-

dim. Evvelki celsede Sayın Erim'in yazdığı teskere ile grup adına Sayın Şükrü Koç söz istemiştir.

BAŞKAN — Benim notum değil, bana verilen daha evvelki not.

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Bir zuhul olduğu anlaşılıyor. Sayın Erim'in imzası ile Şükrü Koç grup adına söz istemiştir.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Ataöv.

A. P. GRUPU ADINA İHSAN ATAÖV (Antalya) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, A. P. Grubu adına ikinci defa huzurlarımızda bulunuyorum.

Bu konuşmam on dakika içerisinde çerçeveli bulunmaktadır. Esasen, mesele Yüce Meclisin huzurunda saatlerce müzakere edilmiştir. Biz A. P. Grubu olarak bundan önceki konuşmamızda önerge sahiplerinin iddialarını delillerle cerhetmek değil, Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde yapılan icraatın nedenleri üzerinde durmuştuk. Zira, iddiaların delillerle cerhedilmesi hususunu Hükümetin yapacağını beyan etmiştik. Sayın Bakan, yüksek huzurunuzda meseleyi bu kürsüde ismi geçen şahısların dosyalarından teker teker beyan etmiş, kimler hakkında ne gibi muamele yapıldığını izah etmiştir. Mesele, Hükümetin ağzından Yüce Meclisin huzurunda zapta geçmiştir. Öğretmenler için yapılan muamelelerin ne olduğu, «Kıyım» denen şeyin nasıl cereyan ettiği aydınlığa çıkmıştır. Benim bu konuşmamda bu meselelere tekrar dönmem mevzu bahis değildir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun sözcüsü, grup adına yaptığı ikinci konuşmasında, benim bundan evvelki konuşmamda ortaya sürdüğüm konuları çok eskiye götürdüğünü iddia etti.

Arkadaşlar, Adalet Partisi 1965 te iktidara gelmiştir. 1965 senesi içerisinde cereyan etmiş olayları, yani 27 Mayıs herekâtından sonra Türkiye'de yeni Anayasa çerçevesi içerisinde cereyan etmiş olan olayları ortaya serdik ki, hareketlerde bir kıyım mı var, bir tarafsız tutum mu var, yoksa kanunların tatbiki mi var, bunu arkadaşlarım görsünler. Yani, 27 Mayıs Anayasası ile iktidar etmiş olan üç İnönü Hükümetinin öğretmenlere yapmış olduğu muamele ile, Demirel Hükümetinin öğretmenlere yapmış olduğu muameleyi ortaya koyduk.

Demirel Hükümetinin yapmış olduğu muameleyi yalnız ifade edip geçerse, ondan evvelki muameleleri ortaya koymadığımız takdirde değerlendirme yapmak mümkün değil. Ben 1960 dan evvele gitmedim, 1950 den evvele gitmedim.

Sonra, iddia, derneklere ve öğretmenlere yapıldı iddiası idi. Derneklere yapılan muamelelerin doğru olup olmadığını C. H. P. Bakanlarının ifadesiyle bevan etim. C. H. P. Bakanları yani çok değerli ve muhterem Şevket Raşit Hatipoğlu ile çok muhterem İbrahim Öktem'in öğretmen dernekleri ve öğretmen sendikaları hakkında yapmış oldukları beyanları burada söyledim; basına verdikleri beyanları söyledim, Bakanlıktan çıkan bildirimleri söyledim. Onların söyledikleri, onların tatbik ettiklerine karşı, derneklerin ve TÖS idarecilerinin beyanlarını söyledim. Bu, eskiye gitmek değil, bu bizatihi aktüel hâdisenin içerisinde bulunarak meseleleri ortaya koymaktır, ama işlenmiş olan günahların ağırlığı altında ezilenler bunları çok eski kabul ediyorlar.

Arkadaşlar, 1960 dan sonra tarihi eski dedir. 1960 dan sonranın tarihi her gün için yenedir. Yaptığınız günahların hesabını vermediğiniz için, bugün o günahlar yüzünüze vurduğunuz zaman eziliyorsunuz, ezilmeyin. Hesabı verebilecek insanlar ezilmezler ve dik dururlar. Ama hesabı bugün veremezsen yarın verirsin. O, başka mesele. Yeter ki, hesap verecek cesaretle, hesap verecek azimde, hesap verecek imanda, hesap verecek şeref içinde bulunmak lâzımdır. İşte o şu demek; Adalet Partisi iktidarı Adalet Partisi Hükümeti beş dakika evvel huzurunuzda bu büyük şerefi taşıyarak hesap vermiştir. Türk öğretmenini ezmediğini, Türk öğretmenini kıymadığını, Türk öğretmene büyük bir muhabbetle kucak açtığını, Türk öğretmenlerinin meselelerinin üzerine eğildiğini, Türk öğretmenin sandık kanunlarını, Türk öğretmenini sosyal haklara götürecektik kanunları öne aldığını, bunun için öncelik tavrileri verdiğini, öğretmenlerin hukukuna, öğretmenlerin huzuruna saygılı bulunduğunu ifade etmiştir. Ama siz kalkıp bunun içersinden yalnız öğretmenlik diploması taşıyan, fakat aslında öğretmenlikle ilişkisini kesmiş bulunan, dili Moskova dili, gözü demirperde gerisinin gözü, programın dışında, memleketin gerçeklerinin dışın-

da öğretim ve eğitim faaliyetinin dışında bazı sapık insanları misal olarak alıp, bunu 130 bini aşkın şerefli Türk öğretmenine malederseniz, o zaman öğretmenleri istismardan dolayı, öğretmenleri Adalet Partisi Hükümetinin karşısına dikmek gibi basit politik oyunların içerisinde ezilmeye mahkûmsunuz. Adalet Partisi iktidarını Atatürk'ü öğretmenlerin karşısında göstermekle, Atatürk'ün Türkiye'deki bütün suçluların önünde bir nevi kalkan olarak gösterirseniz, o mübarek ölüyü mezarında her gün rahatsız edersiniz. (A. P. sıralarından, «Bravo» sesleri) Bırakınız Atatürk'ü tarihe, bırakınız Atatürk'ü millete, bırakınız Atatürk'ü gerçek seven Atatürk'çülere. Atatürk'ü kurtaranlar, Atatürk'ü istismar edenler, herşeyde Atatürk'e sahibiz diyenler, kurtardığı bu vatan topraklarına onu koymayıp da ilâcın içerisinde senelerce bekletenler, Atatürk'ü oradan alıp Anadolu topraklarına koyanlara bu lâfı söyleyemezsiniz, arkadaşlarım. (C. H. P. sıralarından; «Ayıp, ayıp!» sesleri), (A. P. sıralarından, «Bravo» sesleri) Söyliyemezler. Bu itibarla Atatürk'çülüğü kimsenin inhisarına bırakmıyacağız. Atatürk'ü hâris emellerine, kötülere kullandırtmıyacağız.

Türkiye'nin gerçeklerine, Türkiye'nin milliyetçiliğine, Adalet Partisinin memleket gerçeklerine uygun olan politikasını kendiniz kara bir perde gibi göstererek, bunu Türk öğretmenine ulaştırmak suretiyle öğretmeni Adalet Partisine düşman etmek isterseniz, şunu biliniz ki, o öğretmen Anadolu'dan yetişmiş Türk çocuğudur. Adalet Partisini, köye dayayan, gerçek Türk halkına dayanan, Anadolu'nun en ucra köşelerindeki ıstırapın içersinden gelmiş olan, dertlerin içersinden gelmiş olan, ona deva arayan Adalet Partisini onun dertli çocuklarından ayırmak isterseniz, bunun altında ezilirsiniz. Sizin tarihinizde; köyden yetişmiş öğretmene el uzatmak, köyden yetişmiş olanlara, dertlilere, deva götürmek geçmemiştir. Sizde, yalnız hakikatleri bir tarafa itip istismar etmek, hâdiseleri bü-yütmek, mizansencilerin içersine girmek, memlekette anarşi tohumlarını ekmek (ama soldan gelsin, ama nereden gelirse gelsin) bu anarşi tohumları içersinde kanunları bir tarafa itmek suretiyle bu Devleti kimin idare edeceği istifhamını yaratarak, millet iradesiyle değil, bazı yan desteklerle iktidar etmek hevesi vardır. Yüce millet 1969 un 12 Ekiminde şu mukaddes

kürsülerde konuşulan beyanların hepsini o miscal terazisinde tarta tarta herkesin hakkını verecek, öğretmen de bunun içerisinde bulunacak. Şerefli Türk öğretmenin hücreye girdiği zaman reyini kime vereceğine karışan iktidar değiliz. Kime verirse helâl olsun, ama şerefli Türk öğretmenin sınıfa girdiği zaman, benim çocuğuma benden başkalarını öğretmesini istiyorsanız, Adalet Partisi iktidarı buna müsaade etmeyecektir.

Aziz arkadaşlarım, Adalet Partisi Hükümeti, grupumuzun tam mânasiyle itimadını almış, ittifakla grupumuzun gönül verdiği, icraatını tasvibettiği Millî Eğitim Bakanımın şuradaki beyanları ile de zapta geçmiştir. Adalet Partisi Grubu, böyle istismar konularını araştırma mevzuu yaparak Yüce Meclisleri meşgul etmek ve öğretmenleri araştırma konusu içerisinde onların hayşiyetleriyle, şerefleriyle sokakta, her yerde oynatmaya kararlı değildir. Adalet Partisi, her zaman söylediği gibi, şerefli Türk öğretmeni bağrına basmış, memleketlerin gerçeklerine uygun eğitim sistemini tatbik eden o muhterem insanlara kucak açmış, okula politikayı sokmayın, politikayı sokmayın, camiye politikayı sokmayın ve dayanağını yüce şerefli Türk Milletinden alan, ona güvenen, ona inanan, ona saygısı olan büyük iktidardır, Allahın yardımıyla büyük iktidar olmaya devam edecektir.

Saygılarımı sunarım. (A. P. sıralarından alkışlar).

BAŞKAN — Yeni Türkiye Partisi grubu adına Sayın Nihat Diler, buyurunuz efendim.

MUSTAFA ŞÜKRÜ KOÇ (Aydın) — Benim bir tezkerem vardı efendim.

FAHRİ UĞRASIZOĞLU (Uşak) — Yeterlik önergesi vardır Sayın Başkanım.

NURİ KODAMANOĞLU (Yozgat) — Yeterlik önergesi varmış, aleyhinde söz rica ediyorum.

BAŞKAN — Benim ağızımdan bu konuda birşey işittiniz mi? Siz kendi aranızda kendi kendinize konuşuyorsunuz.

Buyurun Sayın Nihat Diler.

Y. T. P. GRUPU ADINA NİHAT DİLER (Erzurum) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

MUSTAFA ŞÜKRÜ KOÇ (Aydın) — Tezkerem bulundu efendim, onu ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN — Bir dakika Sayın Diler, şu meseleyi bir halledelim.

Şimdi burada, Şükrü Koç olarak şahsınız adına söz istediğiniz yazılmış, onu takiben ayrıca grup adına konuşacağınız zikredilmiş. Ancak, buraya kayda geçmediği cihetle, biz daha önce arkadaşlarımızın sırasını tesbit ettik.

MUSTAFA ŞÜKRÜ KOÇ (Aydın) — Tezkeremin içindedir, benim bunda bir taksiratım yoktur. Başkanlık Divanı olarak siz böyle takdir etmişsiniz.

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın Diler, devam ediniz efendim.

Y. T. P. GRUPU ADINA NİHAT DİLER (Devamla) — İlköğretimden üniversitesine kadar, maalesef, memleketimizde eğitim müesseseleri kendine düşen vazifeyi yapamamaktadır, büyük bir aksaklık arz etmektedir ve bu aksaklığın tesirleri her gün gözümüzün önünde cereyan etmektedir. Bunun sebeplerini Yeni Türkiye Partisi olarak, şu üç esas üzerinde tesbit etmiş bulunmaktayız:

1. Millî Eğitimimizin temel bir felsefe prensibinin olmayışı.

2. Ekonomi bakımından geri kalmış bir ülkeyiz. Ekonomik bakımdan geri kaldığımız için, eğitim ve öğretime gerektiği şekilde, imkânlarımızın kıt olması dolayısıyla yatırım ayıramamaktayız.

3. Öğretim müesseselerini, ilköğretimden itibaren üniversiteye kadar, partiler kendi maksatlarına âlet olarak kullanmaktadırlar.

İşte bu üç sebepten dolayı, ilk öğretmenden üniversiteye kadar bugün öğretim müesseseleri büyük bir huzursuzluk içindedir, kendilerine düşen görevi yapamamaktadırlar.

Bir milletin kuvvet ve kudreti, o milletin fikir gücü ile ölçülür. Eğitim ve öğretim denildiği zaman, milleti muasır medeniyetin içinde, ilim ve fikirde ileri götüren bir sanat hatıra gelmektedir. Öğretmen, işte bu kudsî vazifeyi Türk çocuklarına aşıl原因 en büyük bir elemandır. Öğretmen, ağır bir vazife ile karşı karşıya bulunmaktadır. Fikir sahasında, ilim sahasında, dünya devletleri içinde, dünya milletleri içinde öğretmen, kendi içinde bulunduğumuz durumu nazarı dikkate alarak, fikir ve ilim sahasında bir merhale kaydetmek için çırpınan kimse olmalıdır.

İşte, öğretmeni bu ağır vazifeden alıkoyan, maalesef politikacıdır.

Burada dinledik; son konuşan arkadaşımız dediler ki, «Öğretmen okulda ders veriyor. Politikayı okula koymamalıyız. Politikayı camiye koymamalıyız. Politikayı kışlaya koymamalıyız.» Bugün öyle midir? Maalesef camide politika var..

OSMAN SARAÇ (Tokat) — Nerede var bu? (C. H. P. sıralarından «Bravo Nihat» sesleri).

Y. T. P. GRUPU ADINA NİHAT DİLER (Devamla) — Maalesef, kışlada politika var, maalesef, öğretim müesseselerinin içinde politika var.

Bu politikanın sebeplerini araştırdığımız zaman görüyoruz ki, bu kendi kendine olmuyor. Partiler, kendilerine düşen vazifeyi büyük güçlkle ifa eden öğretmenin yakasına el atıyorlar, öğretim müesseselerine el uzatıyorlar, kendi maksatlarına alet etmeye çalışıyorlar. Öğretmen kendine düşen vazifeyi yapamıyor, profesör kendine düşen vazifeyi yapamıyor, günlük politikanın içine giriyor. Asker kendine düşen vazifeyi yapamıyor, yapmamaktadır, günlük politikanın içine giriyor ve camide, mukaddes din duygularını telkin eden din görevlisi kendine düşen vazifeyi yapmamaktadır.

Bunun bütün sebeplerini araştırdığımız zaman, ilim sahasındaki bu anarşik durumdan bizi kurtaracak yolu, ilmin sistem haline konmuş, pekin bilgisini bize verecek bir mürşit ortaya çıkıyor.

Büyük Atatürk buyuruyor, diyor ki; «Hayatta en hakiki mürşit, ilimdir, ben değilim.» Kendini değil, ilmi mürşit olarak gösteriyor. Bu büyük ölünün, bu kadar üstün bir fikrini, maalesef bir softa taassubu ile herkes kendi maksadına alet olarak kullanmakta ve herkes kendi partizan fikrini, bu mukaddes fikrin arkasına saklanarak müdafaa etmektedir. İşte biz Yeni Türkiye Partisi olarak bundan esef ediyoruz.

Eğer, öğretmenin huzur içinde çalışmasını istiyorsak, eğer üniversitelerin huzur içinde çalışmasını istiyorsak, partiler olarak elimizi çekmek mecburiyetindeyiz, oraya politikayı sokmamalıyız. Çünkü, onların vazifeleri ağırdır. Eğer onlar kendilerine düşen vazifeyi yapmazlarsa, bu takdirde ilim sahasında geri kalmış bir ülke

halinde devam edeceğiz. Bize, ilim ve fazilet meşalesi ile yol gösterecek onlardır. Bizim, toplum olarak önümüze çıkan sıkıntıları bertaraf edecek, güçlükleri yenecek onlardır. Biz onları, kendi günlük partizan menfaatlerimize vasıta kılmamalıyız.

Sayın milletvekilleri, biraz evvel (bizim şikâyetçi olduğumuz taraf) iktidar partisi ve anamuhalefet partisi sözcüleri bu mühim dâva üzerinde karşılıklı birbirlerine yakışmayan sözler sarf ettiler. İşte, eğitim dâvasının niçin temel bir felsefeye, bir sisteme bağlanmayışının sebebini, bu iki bâriz misal ortaya koymuş vaziyettedir.

VII nci Maarif Şûrasının hazırlamış olduğu raporları okumuşsunuzdur. VII nci Maarif Şûrasını hazırlamış olduğu raporda diyor ki ; «Türk Millî Eğitiminin bir temel felsefe ve prensibinin bugüne kadar tesbit edilmeyişinin sebeplerinin başında, demokratik rejim içinde yer almış olan siyasi teşekküllerin bir hedef etrafında birleşmeyişleridir.»

İşte bugünkü durum, VII - Maarif Şûrasının tesbit ettiği ve raporunda belirttiği hususa tam mânasiyle yer vermekte, onu teyid etmektedir.

Sayın milletvekilleri, iddia ediliyor, deniyor ki : «Öğretmen haksız şekilde Millî Eğitim Bakanlığınca uzaklaştırılıyor. Öğretmenlerin kurmuş olduğu müesseseler, öğretmenlerin kurmuş olduğu dernekler, örgütler haksız şekilde faaliyetinden alkonuluyor. Yine, öğretmen haksız bir şekilde açığa çıkarılıyor.»

Biz bugün bir hukuk devleti sistemi içindeyiz. Öğretmenler münevver arkadaşlarımızdır. Bir millî eğitim bakanı, haksız yere bir öğretmeni bu ağır vazifesinden alıkoyup da açığa çıkarır, haksız yere bir yerden kaldırır başka bir yere verirse, hakikaten bu memleket hiçbir zaman için gerilik çemberinden kurtulamaz.

Birtakım delil ve vâkıalar ileri sürüldü. Bu delil ve vâkıaların tabii mesnetleri yargı organları tarafından, idarenin hiçbir eylemi yargı organlarının denetiminden hariç tutulmadığı için, yargı organları ile ortaya konmaktadır ve öğretmenler kendi haklarını almaktadırlar.

Öbür taraftan, iktidar partisinin sözcüleri de anamuhalefet partisinin, iktidara ulaşmak için öğretmenleri kendisine bir vasıta kıldığını ve öğretmenlerin ders ve müfredat programlarının haricinde birtakım menfi fikir ideolojileri-

ni çocuklara aşladıklarını iddia etmektedirler.

Sayın milletvekilleri, bu iki fikir de sakimdir; bu, memleketi hiçbir zaman için felâha götürmeyecektir. Bugün memleketimizin içinde bulunduğu manzara, memleketi müesseseler itibarıyla de ikiye bölen bu iki zihniyetten ileri gelmektedir. Türk Milleti müesseselerin içine girerek, müesseseleri ve memleketin her türlü birliğini ve beraberliğini kendi hasis parti menfaatlerine âlet eden kimseleri tanımalıdır. Bu ister iktidarda olsun, ister muhalefette olsun, bunun önüne geçen tedbirleri bizzat kendisi almalıdır. Bunun önüne geçmeyi de ilk defa üniversitelerimizden, millî eğitimin aydın mensuplarından beklemekteyiz. Eğer millî eğitimin aydın mensupları bunun hal çarelerini objektif ölçüler içerisinde tesbit ederse, bu takdirde Türkiye bunlardan kurtulacak ve memleketi-

miz nedeniyet âlemi içinde Atatürk'ün ifade ettiği muasır medeniyetin üstüne çıkmak imkânını bulacaktır. Biz millî eğitim camiasından hiçbir partinin sözünü değil, Atatürk'ün «Hayatta en hakiki mürşit ilimdir» sözünü rehber almalarını istirham ediyoruz. Öğretmenlerimiz de bu yolda hareket etmektedirler. Particilerin ve partizanların sözlerine kulak asmasınlar, kendi kutsi vazifelerini yapsınlar. Türkiye gerilik çemberinden ancak, bu şekilde kurtulur ka-
naatindeyiz.

Yeni Türkiye Partisinin görüşleri bu merkezedir. Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN — Saat 19,00 a gelmiş olduğu cihetle Birleşimi yarın 8 Mayıs 1969 Perşembe günü saat 15,00 te toplanılmak üzere kapatıyorum.

(Kapanma saati : 19,02)

5. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzuner'in, Trabzon'un Maçka ilçesinde bir Orman İşletme Müdürlüğü kurulmasına dair sorusu ve Tarım Bakanı Bahri Dağdaş'ın yazılı cevabı. (7/820)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Sayın Tarım Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâlet buyurulmasını rica ederim.

Ali Rıza Uzuner
Trabzon Milletvekili

Soru :

1. Yurt gerçeklerimiz muvacehesinde; Orman Genel Müdürlüğünün yurt sathındaki kuruluşlarında esas alınan objektif ölçüler nelerdir?

2. 1965 yılından bu yana taşrada hangi orman başmüdürlükleri, işletme müdürlükleri ile bölge şeflikleri kurulmuştur?

3. Trabzon ilinin ormanlık saha bakımından en zengin ilçesi olan ve halkının geçimini ormandan sağladığı Maçka ilçesinde 32 000 hektar kadar ormanlık saha ve 5 orman bölge şefliği ile bir araştırma ormanı mevcud olduğuna göre; bu ilçede bir orman işletme müdürlüğü kurulması düşünülmekte midir?

Bu ilçede orman ürünlerini değerlendirmek bakımından fabrika ve benzeri tesisler kurulacak mıdır?

T. C.

Tarım Bakanlığı
Özel Kalem Müdürlüğü 21 . 4 . 1969
Şb. Md. : Bakanlık Başmüşaviri
884 - 34712

Konu : Trabzon Milletvekili Sayın Ali Rıza Uzuner'in önergesi.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 30 . 9 . 1968 gün Kanunlar Müdürlüğü 7/820 - 6958/43680 sayılı yazı :

Trabzon'un Maçka ilçesinde bir Orman İşletme Müdürlüğü kurulmasına dair Trabzon Milletvekili Sayın Ali Rıza Uzuner tarafından Bakanlığımıza yöneltilen yazılı soru önergesi ile ilgili cevaplarımız aşağıdadır.

1. Yurt ormanlarında intansif bir Ormancılık çalışması yaparak ormanlarımızın saha, kalite ve artım gücünü geliştirmek ve Halk - Orman münasebetlerini daha düzenli bir hale getirerek ormanlarımızdan fazla gelir sağlamak maksadıyla lüzumlu kuruluşların personel ve malî imkânlarımız nisbetinde tahakkukuna çalışılmaktadır.

Kuruluş saha ve merkezleri :

Avarız - ve su havzaları - Orman kompleksleri, servet ve yayılışları - Koruma ve bakım durumu - mıntaka ihtiyaçları - münakale imkânları - idari, teknik, ekonomik ve sosyal durum - orman - halk münasebetleri - gibi hususiyetler göz önünde bulundurularak tesbit edilmiş bulunmaktadır.

2. 1965 yılından bu yana taşrada kurulan Orman Başmüdürlükleri işletme müdürlükleri bölge şeflikleri ekli cetvelde gösterilmiştir. Trabzon Orman Başmüdürlüğüne yapılan kuruluş tekliflerinde Maçka ilçesinde işletme açılması konusu yer almamaktadır. Orman ürünleri sanayiinin mıntakalar itibariyle tesisi için hammadde kaynaklarının tesbiti şart olduğundan orman envanterleri çalışmalarına yurt çapında aralıksız devam edilmektedir.

Envanteri biten mıntakalara ait kesin sonuçlara göre Trabzon ilinde bir kereste, Kontrplâk ve Yonga Levha Fabrikası kurulması Gılobal bir proje çerçevesi içerisinde öngörölmüş bulunmaktadır.

Ancak tesislerin yeri, kapasiteleri, cinsleri ve yatırım giderleri kati şeklini mahallî orman envanterlerinin bitmesi neticesinde yapılacak fizibilite etütlerinden sonra belli olacak ve bundan sonra fabrikalar Devlet Sektörünce kurulmaya başlanacaktır.

Ancak özel sektörce kurulması talebedilen ve uygun görölenlerin tesisi özel müteşebbisler tarafından yapılacaktır.

Bilgi edinilmesine emirlerinizi arz ederim.

Bahri Dağdaş
Tarım Bakanı

1965 yılından bu yana taşrada kurulan

1. Orman başmüdürlükleri :

Isparta, Artvin, Çanakkale, Denizli ve Zonguldak.

2. Orman İşletme müdürlükleri :

Ulus, Seben, Isparta, Ş. Karaağaç, Gölhisar, Bucak, Ç. Zeytin, Türkeli, Sivas, Torul, Pazar, Sürmene, Zonguldak, Çal, Çameli, Marmaris, Yılanlı, Yahyalı, Hakkâri, İskilip, Muş, Akkuş, (ör.) Çayıralan, Gazipaşa, Serik ve Korkuteli.

3. Orman bölge şeflikleri :

Eğni, Yapraklı, Şamadan, Söğüt, Aktuzla, Dervişler, Kulat, Damlıca, Osmaniye, Bahçecik, Çataloğlu, Kızılağaç, Kızıloluk, Gedikli, Sarıpınar, Tapan, Çatalca, Kurudere, Değirmendere, Yavuzdere, Umurbey, Dırâhna, Ulupınar, Kızılk, Karageris, Kavaklıdağ, Enez, Yedigöller, Kars, Avşar (Ar.) İmroz, Mağara, Ayvacık, Soğucak, Elekçanı, Suçatı, Akbeyli, Beydağ, Sarıgöl, Samsundağı, (M.F.) Anamaz, Aşağıgökdere, Sanlı, Karadağ, Asar, Aladağ, Büyükdere, Yalvaç, Evciler, İbecik, Kestel, Burdur, Akçaköy, Artvin, Katrandağı, Dağlı, Yeşiltepe, Şıran, Ordu, Dereköy, Şenyuva, Karaköy, Kemerköprü, Kirazpınar, Korucuk, Bafra, Kemerbaraj, Yenipazar, Sarıcaova, Yıldırım, Şehşaban, Karacakaya, Akdamla, Korgan, Bayramiç, Karasu, Kurudere, Adalı, Camili, Mihhdere, Babadağ, Gürgendağı, Gelendost, Karanlıkdere (Ar.) Madenler, Alacadağı, Söğüteli, Kalkanlı, Sarıçadağı, Kale, Köseadağı, Kalkandere, Galyan (Şahinkaya) Arsin, Akçanova, Savan, Babadağ, (Devrek'de) Hacıkadı, Kilimli, Kozlu, Yayla, Kocabaş, Honaz, Pamukkale, Yaylacık, Boyalı, İmeciiktepe, Kocayayla, Göldağ, Bayır, Çetebeyli, Hisarönü, Dateça, Kıyra, Turgutçayı, Namnam, Gökova, Kıran, Yeşilyurt, Kızlandere, Yamadere, Durungüme, Göktepe, Esençay, Yörükoğlu, Çakmak, Yenice, Ortaca, Kayseri, Taşçı, Hemşinler, Çınarlıhan, Davutköy, Eybekli, Tahtalı, Çukurca, Şemdinli, Beytüşşebap, Karmış, Kuzuluk, Saraycık, Akkaya, Asarcık, Lapa, Gökzeki, Sığırova, Göl marmara, Ayvalık, Samandağı, Avcıpınarı, Çifteler, Hasırca İnönü, Varto, Kızılağaç, Yaygın, Hasköy, Sertaç, Kurudere, Murtiçi, Çiğdemli, Demirtaş, Söğüt, Dağ, Doyran, Ulupınar, Çamlıseki, Sızır, Doğaca, Karatepe, Akbaş, Pınargözü, Kirbaş,

Dereköy, Yazır, Lengüme, Gönbe, Yumaklı, Akdağ, Oğuz, A. Alakır, Çukurviran, Aksu, Gökçesu, Eşemen, Taz, Kula, Şabanözü, Sason, Dursunbey, Beydağ ve Yayla.

2. — *Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, Kırklareli'nin Vize ilçesinde dağıtılan tohumluk buğdaya dair sorusu ve Tarım Bakanı Bahri Dağdaş'ın yazılı cevabı (7/936)*

23 . 11 . 1968

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Tarım Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâlet buyrulmasını arz ve rica ederim.

Hasan Tahsin Uzun
Kırklareli Milletvekili

Kırklareli ilinin Vize ilçesine ekim mevsimi dolayısıyla Bakanlığınızdan çiftçilerimize tohumluk arpa ve buğday dağıtımı yapılmış, ancak bu dağıtımlar yapılırken, hangi muhtarlıklar C. H. P. li ise o mahalle ve köylere az tohumluk verildiği tesbit olunmuştur.

Vize ilçemizin Manavlar mahallesi ve Yeni mahalle muhtarları C. H. P. li olduğu için bu tohumluk buğday ve arpadan kendi mahallelerine çok az bir miktar ayrılmış. Diğer mahallelerin muhtarları Adalet Partili olduğu için o mahallede yaşayan çiftçilere daha çok fazla tohumluk buğday arpa ayrılmış ve verilmiştir.

1. Yeni mahalle C. H. P. si Muhtarı Rıza Türker, mahallesine ayrılan bu tohumluklar, az olmasına rağmen almayı kabul etmiş, ancak yine C. H. P. si Manavlar mahallesi muhtarı bu az tohumlara itiraz etmiş ve almamıştır. Bir müddet sonra Manavlar mahallesi Muhtarı da C. H. P. sinden istifa etmiş Adalet Partisine kaydını yaptırmıştır. Bu kayıttan sonra tohumlukları dağıtan ilgililer A. P. li Manavlar mahallesi Muhtarına daha evvelden C. H. P. li iken almadığı tohumluklar yerine ilâve yapmak suretiyle eskiden 3 ton buğday tohumluğu ayrılmış iken, C. H. P. sinden istifa ettikten sonra A. P. sine geçince 5 ton buğday verilmiş 800 Kg. arpa tohumluğu yerine 2 ton arpa verilmiş. Bu arada Vize'de yalnız Yeni mahalle Muhtarı Rıza Türker, C. H. P. li olduğu için bir gram tohumluk buğday ve arpa alamamıştır. Neden?

2. Bu memlekette kredi alabilmek için, tohumluk alabilmek için Türkiye'mizde yaşayan

bütün insanların A. P. sine kaydolması için Bakanlığınızın bir emri var mıdır? Varsa bu emir teşkilâtınızdaki memurlarınıza şifahi olarak mı, yazılı olarak mı verilmiştir?

3. Vize'de bu tohumluk işlerine bakan memurlarınız; biz bağlı bulunduğumuz Tarım Bakanlığınızdan aldığımız emir budur. Yalnız mevcut tohumluklar A. P. sini tutan muhtarlıklara verilecektir. Kredi bakımından onlar kayırlıcaaktır diye halk arasında söylentileri bilinmektedir. Verdiğim misal de bunu doğrulamaktadır. Sayın Bakan teşkilâtına böyle bir emir vermiş midir? Vermişse ne zaman vermiştir? Vermemişse emrinde çalışan memurlar nasıl oluyorda C. H. P. li muhtardır diye ona tohumluk vermiyorlar? Açıklanması.

4. Sayın Tarım Bakanı eğer teşkilâtına böyle bir emir vermemişse vatandaş arasında ayırım yapan Vize'deki bu memurları hakkında ne gibi bir işlem yapmıştır?

T. C.

Tarım Bakanlığı

22 . 4 . 1969

Özel Kalem Müdürlüğü

Şb. Md. : Bakanlık

Başmüsaviri

1082/34711

Konu : Kırklareli Milletvekili Sayın Hasan Tahsin Uzun'un önergesi.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 27 . 11 . 1968 gün Kanunlar Müdürlüğü 7/936 - 7866 - 48441 sayılı yazı :

Kırklareli'nin Vize ilçesinde dağıtılan tohumluklara dair Kırklareli Milletvekili Sayın Hasan Tahsin Uzun tarafından Bakanlığımıza yöneltilen yazılı oru önergesine ait cevaplarımız aşağıdadır.

1. Çiftçilerimizin tohumluk ihtiyacı peşin, kredili ve 5254 sayılı Kanuna göre olmak üzere üç yoldan karşılanmaktadır. Önergede bahsi geçen Vize ilçesinin peşin ve kredili tohumluk talebi almamış bir ilçede yalnız 5254 sayılı Kanuna göre tohumluk dağıtımı yapılmıştır.

2. 5254 sayılı Kanuna göre çiftçilere dağıtılmak üzere Ziraat Bankasıca ayrılan tohumluk fonu 50 milyon lira ile 1968 yılında vilâyetler talebinin ancak % 25 i karşılanabilmiştir.

Kırklareli'nin 5 397 ton buğday ve 1 300 arpa tohumluğu talebine karşılık 2 000 ton buğday 400 ton arpa tohumluğu tahsis edilmiştir. Bu miktardan Vize ilçesine ayrılan 185 ton buğday tohumluğu 23 köy ve 6 mahallede 784 çiftçiye ve yine aynı kanuna göre tahsis edilen 55 ton arpa tohumluğu 19 köy üç mahallede 3390 çiftçiye dağıtılmıştır.

Manavlar mahallesi muhtarı 8 900 Kg. buğday 4 100 Kg. arpa tohumluğu istemiş bida-yeten 3 500 Kg. buğday 2 000 Kg. arpa tohum-luğu, sonradan dağıtılmıyan tohumluklardan 1 500 Kg. buğday tohumluğu verilmek sure-tiyle Manavlar Mahallesi ihtiyacı karşılanmış-tır.

Yeni Mahalle Muhtarı 6 950 Kg. tohumluk talebinde bulunmuş ilçeye, ayrılan miktar nazarı itibara alınarak bu mahalle çiftçilerine 4 000 Kg. buğday tohumluğu tevzi edilmiştir.

Yeni Mahalle Muhtarlığı arpa tohumluğu istememiştir.

3. Bakanlığımızca illere gerek 5254 sayılı Kanuna göre gerek kredili ve gerekse peşin bedelle tahsis edilen tohumlukların dağıtımı; vatandaşlar arasında politik bakımdan hiçbir ayırım yapılmadan, esasen politika ile ilgili bu-lunmıyan il ve ilçe tohumluk tevzi komisyonla-rınca yapılmaktadır.

Bilgi edinilmesine emirlerinizi arz ederim.

Bahri Dadaş
Tarım Bakanı

3. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine öde-nen tedavi ve ilâç paralarına dair sorusu Millet Meclisi Başkanı Ferruh Bozbeyle ve Cumhuriyet Senatosu Başkanı İbrahim Şevki Atasagun'un yazılı cevapları (7/1023)

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aşağıdaki soruların Başkanlığınızca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ve rica ederim.

17 . 1 . 1969

Aydın Milletvekili
Reşat Özarda

Sorular :

1. 1 . 1 . 1965 tarihinden 1 . 1 . 1969 tari-hine kadar hastalık, ayakta tedavi ve ilâç pa-rası olmak üzere Milletvekili ve Cumhuriyet Senatosu üyeleri için ödenmiş olan para ye-kûnu kaç liradır?

Millet Meclisi 25 . 4 . 1969
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Çıkan Kâğıt No. :
7/1023 - 8496 - 8630

Sayın

Reşat Özarda

Aydın Milletvekili

İlgi : 17 . 1 . 1969 tarihli yazılı sorunuz. Milletvekilleri için 1 . 1 . 1965 tarihinden 31 . 12 . 1968 tarihine kadar, hastalık, ayakta tedavi ve ilâç parası olarak 698 753,09 TL. ödenmiştir.

Sorunuzun, Cumhuriyet Senatosunu ilgi-lendiren kısmına Sayın Cumhuriyet Senatosu Başkanlığınca verilen 11 . 3 . 1969 tarihli ve 98 numaralı cevap ilişiktir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Ferruh Bozbeyle
Millet Meclisi Başkanı

Cumhuriyet Senatosu

İdare Amirliği

11 . 3 . 1969

Saymanlık Müdürlüğü

Sayı : 98

Konu :

Millet Meclisi Başkanlığına

Aydın Milletvekili Sayın Reşat Özarda'nın yazılı soru önergesinde sormuş olduğu 1 . 1 . 1965 tarihinden 31 . 12 . 1968 tarihine kadar sayın senatörler için hastalık, ayakta tedavi ve ilâç parası olarak 257 263,35 lira ödenmiştir.

İbrahim Şevki Atasagun
Cumhuriyet Senatosu
Başkanı

4. — Zonguldak Milletvekili Kâmil Kırkoğlu'nun, Adıyaman Devlet Hastanesinin mütehassıs hekim ihtiyacına dair sorusu ve Sağlık ve Sos-yal Yardım Bakanı Vedat Âli Özkan'm yazılı cevabı (7/1074)

5 . 3 . 1969

Millet Meclisi Başkanlığına

Adıyaman Devlet Hastanesi 2 Haziran se-çimlerinden önce ve bu seçimlerden bir ay son-rasına kadar geçici mütehassıs hekimlerle idare edilmekte idi. Son dokuz aydır hasta-nede tek mütehassıs hekimin bulunmadığı za-manlar olmuştur. Bu yüzden âcil cerrahi va-kalar ve güç doğumlar ölümle sonuçlanmakta-

dır. Mütahassısız Adıyaman Devlet Hastanesine, otel adı daha çok yakışmaktadır. Hastanenin bu perişan durumdan kurtulması, için ne düşünüldüğünün Sayın Sağlık Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla rica ederim.

Zonguldak Milletvekili
Kâmil Kırıkoğlu

T. C.

Sağlık ve Sosyal Yardım

Bakanlığı

2793

24 . 4 . 1969

Konu : Zonguldak Milletvekili
Kâmil Kırıkoğlu'nun yazılı soru
önergisi.

Millet Meclisi Başkanlığına

Zonguldak Milletvekili Sayın Kâmil Kırık-
oğlu'nun yazılı soru önergesine cevabım ilişik-
tedir.

Arz ederim.

Saygılarımla.

Dr. Vedat Âli Özkan

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

Zonguldak Milletvekili Kâmil Kırık-
oğlu'nun yazılı soru önergesine cevabım

Adıyaman Devlet Hastanesi Başhekimliğine halen Adıyaman Sağlık ve Sosyal Yardım Mü-
dür yardımcısı vekâlet etmektedir. Mez-kûr has-
taneye Nisan ayından evvel asaleten tâyin edilen
bir mütahassıs vazifeyi kabul etmediğinden ve
muvakkaten görevlendirilen diğer bir mütahas-
sıs da istifa ettiğinden gönderilememiştir.

Nisan ayından itibaren 1970 yılına kadar bu
hastaneye birer aylık süre ile bir Dahiliye ve
bir Genel Şirürji uzmanının görevlendirilmesi
için tertip alınmıştır.

Bu tertibe göre; İskenderun Devlet Hastane-
si Operatörü ile Gaziantep Devlet Hastanesi Da-
hiliye mütahassısı 15 . 4 . 1969 tarihinden iti-
baren göreve başlamış olacaktırlar.

Dr. Vedat Âli Özkan

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

5. — Diyarbakır Milletvekili Tarık Ziya Ekin-
ci'nin, Diyarbakır - Muş yolunun tamamlanma-
sına dair sorusu ve Bayındırlık Bakanı Orhan
Alp'in yazılı cevabı (7/1089)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Bayındırlık Bakanı ta-
rafından yazılı olarak cevaplandırılmasına ara-
cılığınızı rica ederim. Saygılarımla.

Tarık Ziya Ekinci

Diyarbakır Milletvekili

Sorular :

1. Diyarbakır - Lice - Kulp - Muş yolunun
tamamlanması halinde Diyarbakır ve Muş illeri-
nin en kısa bir yoldan irtibatının sağlanacağına,
özellikle Kulp ve Muş arasındaki dağlık bölgede
bulunan yüzlerce köyün ve bu köyler sakinleri-
nin ekonomik bakımdan dışa açılacaklarına ve
kalkınma yoluna gireceklerine inanmakta mı-
sınız?

2. Muş ilinin bu kısa yolla Diyarbakır'a
bağlanması Lice ve Kulp ilçeleriyle Muş ili ve
ilçelerinin Batının sanayi bölgelerine açılmak
suretiyle kalkınmada yeni olanaklara kavuşa-
caklarına inanmakta mısınız?

3. Bu gerçekler ortada iken 1 milyon civa-
rındaki nüfusun ekonomik, sosyal, kültürel kal-
kınmasına başlangıç teşkil edecek Diyarbakır -
Lice - Kulp - Muş yolunun ikmal edilmeyişinin
sebepleri nelerdir?

4. Diyarbakır - Lice - Kulp, Muş yolunun
sadece Kulp - Muş arasındaki 35 kilometrelik
bölümü kaldığına göre, bu derece önemli bir
kalkınma aracı olarak bu yolun ikmaline ne za-
man başlanacaktır?

5. Her yıl bütçe müzakerelerinde ilgili mil-
letvekillerinin ve şahsan benim sorduğum soru-
lara karşılık olarak bir mütaakip yılın progra-
mına alınacağı bildirilen bu yolun yapımına ne
zaman başlanacak ve hangi yılın programına
alınacaktır?

6. Diyarbakır - Lice - Kulp - Muş yolu en
geç ne zaman hizmete açılacaktır? 25 . 3 . 1969

T. C.

Bayındırlık Bakanlığı

30 . 4 . 1969

Hususi Kalem

Sayı : 215 - 13389

Konu : Diyarbakır Milletvekili Ta-
rık Ziya Ekinci'nin yazılı sorusu
hakkında.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 28.3.1969 gün ve 7/1089 - 9182/54565
sayılı yazınız.

Diyarbakır - Muş yolunun tamamlanmasına dair Diyarbakır Milletvekili Sayın Tarık Ziya Ekinci'nin yazılı sorusu aşağıda cevaplandırılmıştır.

Diyarbakır - Lice - Muş - Kulp yolu, (Diyarbakır - Bingöl) ayrımı - Lice - Kulp - Muş hududu yolu olarak onarım programına dâhildir. Hudut - Muş arası ise bütçe durumumuza göre önümüzdeki yıllarda programa alınacaktır.

Ayrım - Lice - Kulp yolunda bütçe ve makina imkânlarımız nisbetinde yürütülen çalışmalarla Kulp'a kadar geçit sağlanmıştır.

Kulp - Muş arasında yapılması düşünülen yolun etüdüne devam edilmektedir. Bilindiği üzere yüksek irtifada dağ silsilesini geçmek gerekmektedir.

Etiüt çalışmaları ve proje ihzarı ikmal edildikten sonra inşaat programına alınacaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

Orhan Alp

Bayındırlık Bakanı

6. — Ordu Milletvekili Ferda Güley'in, Kars Belediyesine, İller Bankasınca verilecek payların, zamanında gönderilmesine dair sorusu ve İmar ve İskân Bakanı Haldun Menteseoğlu'nun yazılı cevabı (7/1095)

28 . 3 . 1969

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun İmar ve İskân Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâlet buyurulmasını saygı ile dilerim.

Ordu Milletvekili
Ferda Güley

Soru - Kars Belediyemizin İller Bankasından şikâyetleri :

1. İller Bankasınca belediyelerine ait payların zamanında gönderilmediği;

2. Belediyece yetki verilmeden belediye adına Güven Sigortası ile sözleşme yapılarak belediyenin 54 164 lira borç altına sokulduğu ve bunun da paylarından kesildiği;

3. Elektrik şebekesinin tamamlanması için ayrılan 1,5 milyon lira paranın başka taraflara aktarıldığı;

4. 2 378,92 lira ihtiyaç fazlası malzeme bedeli olarak paylarından kesilmiş ise de böyle bir borçları bulunmadığı;

5. Bankadan sağlanan 1 ton bakır telin banka genel müdürü tarafından göndertilmediği;

6. Dört yıldan beri devam eden müracaatlarına rağmen hal binası için kredi verilmediği; hususlarında toplanmaktadır.

a) İller Bankası 5237 sayılı Kanununun 41 nci maddesine göre her ay sonunda ayrılmış bulunan belediye hisselerini en geç ertesi ayın 15 ine kadar göndermeye mecbur olduğu halde Kars Belediyesine ait payların gönderilmesinde bu kanun hükmüne riayet edilmiş midir?

b) Aynı kanunun aynı maddesine göre banka borçlu belediyelerin vakti gelmiş taksitlerini bu paralardan kesmeye yetkili ise de gelecek taksitlere mahsuben hiçbir suretle para kesemez. Böyle olduğu halde Kars Belediyesinin paylarından nasıl olup da, gelecek taksitlere mahsuben para kesilebilmiştir?

c) Banka, gönderilmesi geciken paraları belediyelere % 10 fazlası ile ödemeye ve gecikmeye sebebolarların aylıklarından bunu kesmeye mecbur değil midir?

d) Banka Kars Belediyesinden yetki almadan onun adına sigorta şirketlerine hangi hukukî imkândan yararlanarak bağlanabilmiş ve belediyeyi kendi arzu ve iradesi dışında bir sigorta şirketine nasıl borçlu hale getirebilmiştir?

T. C.

İmar ve İskân Bakanlığı

25.4.1969

Özel Kalem Müdürlüğü

Sayı : 15/1029

Konu : Ferda Güley'in yazılı sorusu hakkında.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 1 . 4 . 1969 gün, Kanunlar Müdürlüğü 7/1095 - 9213 - 54800 sayılı yazı.

Ordu Milletvekili Ferda Güley'in Kars Belediyesine, İller Bankasınca verilecek payların zamanında gönderilmesine dair yazılı soru önergesi cevabı 2 nüsha olarak ilişikte sunulmuştur. Gereğini arz ederim.

Haldun Menteseoğlu
İmar ve İskân Bakanı

5237 sayılı Kanununun 41 nci maddesi gereğince her ay İller Bankasında toplanmakta olan hisseler, ertesi ayın 15 ine kadar belediyelere tevzi edilmektedir. Kanunun bu hükmüne riayet edilerek tevzii ve tahakkuk işleri zamanında tamamlanmakla beraber; tâahhüde bağlanmış program dahili yatırımlarla ilgili karşılıkların zamanında tahsil edilememesi neticesinde Ban-

kanın likit imkânlarının ortadan kalkması hisselerin gönderilmesini birkaç defa geciktirmiş bulunmaktadır. Bu gecikmeler yalnız Kars Belediyesine munhasır olmayıp, halen Kars Belediyesinin gönderilmemiş her hangi bir hissesi de mevcut değildir.

Bu konuda, memur aylıklarından her hangi bir kesinti yapmaya mahal ve imkân yoktur.

Gelecek taksitler için hiçbir surette hisselerden tevkifat yapılmamaktadır. Esasen bu husus banka kanun ve tüzüğünde de derpiş edilmiştir.

Kars Belediyesinin, İller Bankası aracılığı ile Güven Sigorta Şirketine yaptırılmış olan sigorta muameleleri için, 27 . 10 . 1967 günlü ve 732 sayılı Belediye yazısıyla bankaya yetki verilmiştir.

7. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzuner'in, Trabzon'un Of ilçesi Taşan Pazarı mevkiindeki ve Çaykara ilçesi Dernek Pazarı bucağındaki ortaokulların tedrisata açılmasına dair yazılı sorusu ve Millî Eğitim Bakanı İlhamî Ertem'in yazılı cevabı (7/1096)

30 . 3 . 1969

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun, Millî Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâlet buyurulmasını rica ederim.

Ali Rıza Uzuner
Trabzon Milletvekili

Soru :

1. Trabzon ili, Of ilçesi hudutları içinde kalan Solaklı Deresi havzasında mevcut nüfusun ve köylerin yoğunluğu ile bu bölgenin Of ilçe merkezine uzaklığına nazara alan bölge sakinleri; kendi evlâtlarının Ortaokul ihtiyacını karşılamak üzere bir dernek marifeti ile Taşan Pazarı mevkiinde bir ortaokulün tedrisatı açılması için birkaç yıldan beri ciddi bir gayretin içine girmişler ve bölge için büyük önem taşıyan Ortaokul için Millî Eğitim Bakanlığına haklı ve ısrarlı taleplerini intikal ettirmişlerdir. 1968 - 1969 ders yılında derneğin kiraladığı geçici binalarda tedrisatın başlaması talebedilmiş ve Bakanlık ilgilileri de bu talebi olumlu karşılamıştı. 2 yıldan beri dernekçe sağlanan geçici binanın kirası maddi gücü zayıf olan dernek tarafından karşılanmaktadır.

Tahsil çağında bulunan genç vatandaşlarımızı za imkân ve fırsat eşitliğini yaratmak ve sosyal

adalet ilkesinin bir gereği olarak uzun yıllar ihmal edilen, binlerce gencin yararlanacağı ortaokulün 1969 - 1970 ders yılında tedrisata açılması için Bakanlığımızca ne gibi hazırlık yapılmış ve gerekli karar alınmış mıdır?

2. Trabzon ili - Çaykara ilçesi Dernek Pazarı bucak merkezinde; mahallen kurulmuş dernek marifeti ile tip projesine uygun inşa edilen ortaokul bütün taleplere rağmen maalesef bu ders yılında açılmamıştır. Okumak suretiyle hayatını kazanmak zorunda olan bu fakir bölgenin genç kuşaklarına; ortaokul hizmetinin biran önce götürülmesi Anayasamızın, kalkınma planlarımızın ve Hükümet programlarımızın bir gereği olduğuna göre, her türlü hazırlığı tamamlanmış ortaokulün 1969 - 1970 ders yılında açılması kararı alınmış mıdır?

T. C.

Millî Eğitim Bakanlığı

24.4.1969

Özel: 221

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: 3 . 4 . 1969 tarih ve 7/1096 - 9227/54896 sayılı yazularımız.

Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzuner'in, 30 . 3 . 1969 tarihli yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

İlhamî Ertem
Millî Eğitim Bakanı

Trabzon Milletvekili Sayın Ali Rıza Uzuner'in, Trabzon'un Of ilçesi Taşan Pazarı mevkiindeki ve Çaykara ilçesi Dernek Pazarı Bucagındaki ortaokulların tedrisata açılmasına dair yazılı soru önergesine cevabımız

1. Trabzon ili Of ilçesine bağlı Taşan Pazarı mevkiinde bir ortaokul açılması konusundaki isteğin, Bakanlığımızın yatırım imkânları, merkez nüfusu ve okulün öğrenci kaynağını teşkil edecek alt okulların sayısı ve mezun miktarları, mahallen temin edilen binanın yeterliği yönünden geçen yıl karşılanması mümkün olamamıştır.

1969 - 1970 öğretim yılı okul açma programı içinde Taşan Pazarı mevkiinde ortaokul açılması konusu yeniden incelenecek ve değerlendirilecektir.

2. Trabzon ili Çaykara ilçesine bağlı Dernek Pazarı bucak merkezinde ortaokul açılması isteği 1969 - 1970 öğretim yılı okul açma progra-

mı içinde incelenecektir. Bu program üzerindeki çalışmalar sonuçlanmadığından Dernek Pazarı mevkiinde bir ortaokulun açılıp açılmıyacağı hakkında şimdiden bir şey söylemek mümkün değildir.

8. — *Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, Kırklareli'nin, Lüleburgaz ilçesinin ortaokul ve Babaeski ilçesinin lise ihtiyacına dair sorusu ve Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in yazılı cevabı (7/1100)*

29 . 3 . 1969

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun, Millî Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi saygı ile rica ederim.

Kırklareli Milletvekili
Hasan Tahsin Uzun

Soru :

1. Lüleburgaz ilçemizde Bakanlıkça bir ortaokul yapılması karar altına alınmış mıdır?
2. Bu okulun yeri tesbit edilmiş midir? İstimlak zarureti var mıdır? Varsa, bu iş için ayrılan tahsisat miktarı ne kadardır?
3. Ortaokul kaç dershaneli ve kaç katlı olacaktır? Gerekli plân ve projeleri hazır mıdır?
4. Ortaokulun inşaatına ne zaman başlanacaktır? Bu iş için varsa, ayrılan para miktarı ne kadardır.
5. Lüleburgaz Lisesi Müdürü iken, Kırklareli Lisesi Müdürlüğüne atanan Selâhattin Ünsal'dan boşalan bu idari göreve bakanlığınıza müracaatla kaç kişi talibolmuştur? Bunların adı sordu, mesleki ve idari işlerde kıdemleri ne kadardır?
6. 2 Haziran 1968 kısmî Senato seçimlerinden evvel Sayın Bakan Lüleburgaz'a teşrihi ile A. P. ilçe Başkanlığı binasında partililerle yaptığı bir toplantıda kendilerine münhal lise müdürlüğüne yapılacak tâyin için istek ve ricada bulunmuş ve isim verilmiş midir?

7. Millî Eğitim Bakanlığında müdür tâyinlerinde öğretmen idarecilerin bulunduğu okula müdür olarak tâyin olmamak prensibi mevcut mudur? Bu prensip mevcutsa, uygulamadan kaldırılmış mıdır?

8. Dış ülkelerde göreve atanan kültür ateşelerinde yabancı dil bilme vasfı aranmakta mıdır? Böyle bir mecburiyet var mıdır? Londra

kültür Ateşeliğine atanan kişi hangi yabancı dili bilmektedir. Devlet yabancı dil imtihanı vermiş midir?

9. Babaeski Lisesinin bina olarak ihtiyaca cevap veremeyeceği aşikâr olduğuna göre 1969 - 1970 ders yılı için Bakanlık ve yeni lise binası yaptırılmak üzere gerekli etüdler yaptırılmış mıdır? Bu bina için ayrılan tahsisat miktarı ne kadardır? Binanın temel atışı günü tesbit edilmiş midir?

T. C.

Millî Eğitim Bakanlığı

2 . 5 . 1969

Özel

230

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: 3 . 4 . 1969 tarih ve 7/1100 - 9237/54907 sayılı yazılarımız.

Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, Lüleburgaz ilçesinin ortaokul ve Babaeski ilçesinin lise ihtiyacına dair yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

İlhami Ertem
Millî Eğitim Bakanı

Kırklareli Milletvekili Sayın Hasan Tahsin Uzun'un, Kırklareli'nin Lüleburgaz ilçesinin ortaokul ve Babaeski ilçesinin lise ihtiyacına dair 29 . 3 . 1969 tarihli yazılı soru önergesine cevabımız

1. Kırklareli ili Lüleburgaz ilçesi merkezinde yeni bir ortaokul binası yapımı 1969 yılı yatırım programına alınmıştır.

2. Yapılacak ortaokul binasının yeri mahallen tesbit edilmiş ve satın alınması için istenen 30 000 lira mahalline gönderilmiştir.

3. Yapılacak ortaokul 16 derslikli ve bodrum hariç 3 katlı olacaktır. Binanın projesi Bayındırlık Bakanlığınca hazırlanmış tip projelerdir.

4. Sözü edilen ortaokul binasına ait bütün muamele tamamlanmış ve ihalesi yaptırılmak üzere gerekli evrak Bayındırlık Bakanlığınca gönderilmiştir. Bu inşaat için ayrılan ödenek 1 700 000 liradır.

5. — Lüleburgaz Lisesi Müdürlüğüne Cemalettin Pekal ve Kemal Er müracaat etmişler, bunlardan Cemalettin Pekal Müdür ola-

rak atanmıştır. Cemalettin Pekal'ın meslekteki kıdemi 6 yıl, Kemal Er'in 17 yıldır.

6. Dış ülkelerde göreve atanan kültür ataşelerinde yabancı dil bilme vasfı aranmaktadır.

Kültür ataşelerinin, buldukları memleketin eğitim ve öğretimini inceliyebilmeleri, her türlü kültür işlerini takibedebilmeleri için yabancı dil bilmeleri mecburiyeti vardır.

Londra Kültür Ataşeliğine atanan Kâmil Günel İngilizce bilmektedir. Daha önce 4489 sayılı Kanuna göre bilgi, görgü ve ihtisasını artırmak üzere bir yıl müddetle yurt dışında kalmıştır. Mecburi olmalıyan Devlet Lisan imtihanına girmemiştir.

7. Öğretmen idarecilerin aynı okula müdür yapılmaması şeklinde bir prensibimiz vardır. Ancak, müdür bulmakta karşılaşılan zorluklar ve ihtiyaçlar karşısında bu prensip uygulanamamaktadır.

8. Kırklareli Babaeski ilçesinde yeni bir lise binası yaptırılmak üzere Bakanlığımızca etütler yapılmıştır. Ancak, 1969 yılında sağlanan yatırım ödeneği yetersiz olduğundan programa alınamamıştır. Bu projeler 1970 yılı program çalışmaları sırasında öncelikle dikkate alınacaktır.

9. — Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, Kırklareli'nin Lüleburgaz ve Babaeski ilçelerinde yeni Hükümet Konağı inşasına dair sorusu ve Maliye Bakanı Cihat Bilgehan'ın yazılı cevabı (7/1112)

2 . 4 . 1969

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Maliye Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına tavassutlarınızı rica ederim.

Kırklareli Milletvekili
Hasan Tahsin Uzun

1. Lüleburgaz Hükümet Konağı harap ve mailli inhidamdır. Dairelerin hemen hemen hepsi ayrı binalara kira ile taşınmıştır. Proje ve plânları yapılarak senelerdir inşaata başlanması arzuya şayan olan bu hükümet konağı hangi yıl yapılacaktır?

2. Babaeski Hükümet Binasının da eskiliği göz önüne alınarak yeni hükümet konağı yapılması için bir etüt ve plân çalışması var mıdır?

Bu bina inşaatına hangi yıl başlanacaktır?

T.C.

Maliye Bakanlığı 28.4.1969

Milli Emlâk Genel Müdürlüğü

Şube : 3. Ks. 1

Sayı : 3132 - 941/9443

Konu : Kırklareli Milletvekili Sayın H. Tahsin Uzun'un yazılı soru önergesi Hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 8.4.1969 gün Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü 9264/55140 - 7/1112 sayılı yazıları.

Kırklareli'nin Lüleburgaz ve Babaeski ilçelerinde yeni Hükümet konakları inşası hakkında Kırklareli Milletvekili Sayın Hasan Tahsin Uzun tarafından verilen yazılı soru önergesine cevap teşkil eden yazımızın iki nüshası ilişik olarak takdim kılınmıştır.

Arz ederim.

C. Bilgehan
Maliye Bakanı

Sayın Hasan Tahsin Uzun

Kırklareli Milletvekili

Yazılı olarak cevaplandırılması isteği ile Millet Meclisi Başkanlığına verdiğiniz 2.4.1969 tarihli soru önergenize konu teşkil eden :

1. Harap ve maillinhidam bulunduğundan, boşaltılan Lüleburgaz Hükümet konağının hangi yıl yapılacağı,

2. Babaeski Hükümet konağının eskiliği nazara alınarak bu ilçede yeni Hükümet konağı yapılması için bir etüt ve plân çalışması yapıp yapılmadığı ve inşaata hangi yıl başlanacağı hususları incelenmiştir.

18.12.1967 tarihli soru önergenize verilen cevabımızda açıklandığı üzere;

Yapılan çalışmalar sonunda Hükümet konağı bulunmayan Lüleburgaz ilçesine genel ihtiyaç programında öncelik tanınmıştır.

Adliye, İçişleri ve İskân dairelerinin vazife gördükleri Babaeski ilçesi Hükümet konağı yetersiz bulunduğundan genel ihtiyaç programının (Hükümet konakları yetersiz bölümünde) yer verilmiştir.

Hükümet konağı bulunmayan il ve ilçeler ihtiyacı karşılandıktan sonra bu ilçede de programdaki öncelik sırasına göre Hükümet konağı inşa ettirilecektir.

Genel olarak tesbit edilmiş bulunan ihtiyaçlar objektif bir açıdan ele alınarak değerlendirilmek suretiyle sıraya konulmakta, bu sahaya ayrılan yatırım ve bütçelerin vereceği imkân nisbetinde yıllık programlara aktarılmak üzere, inşaat sahasının zemin etütleri, Hazinece iktisabına ait muameleler, tip projelerin tesbiti işleri Bayındırlık Bakanlığı ile müşterek çalışmalarla ve programlara paralel olarak ele alınmaktadır.

Kalkınma Plânının 2 nci Beş Yıllık dönemi içinde inşa edilecek Hükümet konakları için her yıl 12 şer milyon liradan 60 milyon lira yatırım yapılması öngörülmüştür.

Bu mali porte içinde geliştirilen çalışmalar ve inşaat programlarımızın nihai olarak Yüksek Plânlama Kurulunca verilecek kararlara göre kesin şeklini almakta bulunması nedenleriyle gerek Lüleburgaz ve gerekse Babaeski Hükümet konakları inşaatına başlanacağı yılın ileriki inkişaf ve imkânlar muvacehesinde kesin olarak belirtilmesi mümkün değildir.

Lüleburgaz ilçesi 1970 program tasarıma girecek, Babaeski ilçesi ise Kalkınma Plânının 3 ncü Beş Yıllık döneminde ele alınabilecektir.

Bilginize sunarım.

Millet Meclisi

GÜNDEMİ

89 NCU BİRLEŞİM

7 . 5 . 1969 Çarşamba

Saat : 15,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal ve 9 arkadaşının, Millî Eğitim Bakanının öğretmen ve öğretmen kuruluşlarına karşı tutum ve davranışlarını tesbit etmek, öğretmenler arasındaki huzursuzluğu gidermek amacı ile Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Meclis araştırması açılmasına dair önergesi (10/27)

2. — Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun, muhalefete mensup belediye başkanları ile köy muhtarlarına yapılan tazyiklerin tesbit edilmesi için Anayasanın 88 nci maddesi gereğince Meclis araştırması yapılmasına dair önergesi (10/28)

3. — Adana Milletvekili Ali Karacı'nın, pamukta yapılan alivire alış - satış yolu ile köylünün soyulmasının nedenlerini yerinde tesbit etmek ve bu soygun şeklinin ortadan kaldırılabilmesi için gereken tedbirleri araştırmak üzere Anayasanın 88 nci maddesi gereğince Meclis araştırması yapılmasına dair önergesi (10/30)

4. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Millî Eğitim ve gençlik politikamızın, gerçek anlamı ile millî bir hüviyet ve eğitime kavuşturulmasının, Türk gençliğine memleket hizmetlerinde yararlı çalışma imkân ve sahaları hazırlanmasının ne suretle mümkün olabileceğini araştırmak üzere Anayasanın 88 nci maddesi gereğince Meclis araştırması yapılmasına dair önergesi. (10/31)

5. — Çankırı Milletvekili Mehmet Ali Arsan'ın, İç Anadolu ve Karadeniz bölgelerinin kalkınmasını temin edecek gerekli faktörlerin neler olduğunun tesbiti konusunda, Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Meclis Araştırması açılmasına dair önergesi (10/32)

6. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, Devlet ve kamu kurumlarına bağlı hastane ve

sağlık kuruluşlarındaki hizmetlerin dar gelirli vatandaşlar için parasız sağlanması ve bu hizmetlerin yeni bir bünyeye kavuşturulması konusunda, Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Meclis Araştırması açılmasına dair önergesi (10/33)

7. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, seçimler sırasında gecekonduların yapılarını teşvik edenlerle buna göz yumanların sebeb oldukları millî servet kaybının tesbiti için Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Meclis araştırması açılmasına dair önergesi (10/34)

8. — Erzurum Milletvekili Nihat Diler ile Ağrı Milletvekili Kasım Küfrevi'nin, üniversite ve yüksek okullarda meydana gelen boykot ve işgal olaylarının nedenlerinin tesbit edilebilmesi için Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Meclis araştırması açılmasına dair önergesi (10/35)

9. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Çekoslovakya olaylarının emine boyuna tartışılması, Türk görüşünün ve protesto sesinin bütün dünyaya duyurulması için Anayasanın 88 nci maddesi gereğince genel görüşme açılmasına dair önergesi. (8/32)

10. — Sinop Milletvekili Hilmi İşgüzar'ın, Türkiye'de gerek İktisadi Devlet Teşekkülleri ve gerekse sivil ve askerî resmî müesseselerin dinlenme kamp ve tesisleri için yapılan yatırımlar hakkında Anayasanın 88 nci maddesi gereğince Meclis araştırması açılmasına dair önergesi (10/37)

11. — Aydın Milletvekili M. Şükrü Koç'un, pamuk tarımında kullanılan malzemelerin ucuzlaştırılması, kredi dağıtımında sosyal adalet ölçülerine uyulması ve pamuğun ihracı konuları ile pamuk ekim sahalarının daraltılmasını hedef tutan politikanın millî tarım politikamıza uygunluk derecesini tesbit etmek üzere Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Meclis araştırması açılmasına dair önergesi (10/38)

12. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve Adana Milletvekili Bekir Tünay'ın pamuk politikasının bütün yönleriyle incelenmesi için Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Genel Görüşme açılmasına dair önergesi (8/33)

13. — Giresun Milletvekili Kudret Bosuter'in, yabancı sermaye politikasının ulusal çıkarlarımıza tesir eden hususlarını incelemek üzere Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Genel Görüşme açılmasına dair önergesi (8/34)

14. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve 3 arkadaşının, üzüm müstahsılının korunması konusunda gerekli tedbirleri tesbit etmek üzere Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Genel Görüşme açılmasına dair önergesi (8/35)

15. — Manisa Milletvekili Mustafa Ok'un, bağımlılıkta, üretimdeki güçlüklerin ve verim yetersizliğinin sebeplerini, iç ve dış pazarlamada üretici aleyhine işliyen hususları, maliyet, fiyat ve kredi dağıtımında mevcut durumun dengesizliğini tesbit etmek üzere Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Genel Görüşme açılmasına dair önergesi (8/36)

16. — Sivas Milletvekili Kâzım Kangal'ın, Sivas DD Fabrikasında yapılan atanmalar ve müessese dâhilindeki nakil ve terfiler hakkında Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Meclis Araştırması açılmasına dair önergesi (10/39)

17. — Çankırı Milletvekili Mehmet Ali Arsan'ın, fiyat artışlarının sebepleri ile karaborsa nedenlerini araştırmak üzere Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Meclis Araştırması açılmasına dair önergesi (10/40)

18. — Balıkesir Milletvekili Süreyya Koç'un, Türk Ekonomisinde önemli bir rolü olan zeytin ve zeytinyağı konusunda, alınması gerekli tedbirleri ve uygulanacak politikayı tesbit etmek üzere Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Meclis Araştırması açılmasına dair önergesi (10/41)

19. — Afyon Karahisar Milletvekili Muzaffer Özdağ'ın, gençlik terbiyesi ve yüksek öğretim kurullarına verilecek yön ve Türk gençliğinin fikir, ruhi bedeni gelişim ve sağlığını temin edecek politika ve hedeflerin tesbiti için Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Genel Görüşme açılmasına dair önergesi (8/37)

20. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanhoğlu'nun, bağımsızlığımıza aykırı olarak Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri arasında ikili anlaşma yapan hükümetleri tesbit etmek üzere Anayasanın 88 nci maddesi uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasına dair önergesi (10/42)

21. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal ile Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga'nın, Türk sporunun problemlerini tesbit ve içinde bulunduğu bunalımdan çıkış çarelerini bulmak için Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Genel Görüşme açılmasına dair önergesi (8/38)

22. — Van Milletvekili Salih Yıldız'ın, Türkiye hayvancılığının bugünkü haline, geleceğine ışık tutmak; hayvancılıkla geçinen yurt bölgelerinin ve milyonlarca yurttaşın refaha kavuşması için alınması gerekli kanuni ve idari tedbirleri tesbit etmek üzere Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Meclis Araştırması açılmasına dair önergesi (10/43)

23. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, fiyat artışlarının ve ekonomimizdeki dalgalanmaların sebebini araştırmak, bilgi edinmek, tedbir ve çarelerini bulmak için Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Meclis Araştırması açılmasına dair önergesi (10/44)

24. — Afyon Karahisar Milletvekili Muzaffer Özdağ'ın, halkın beslenme şartlarının ve gıda rejiminin ilmî olarak incelenmesi ile ıslah edilmesi ve milletin sağlığını koruyacak politikanın tâyini için Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Genel Görüşme açılmasına dair önergesi (8/39)

25. — Van Milletvekili Salih Yıldız'ın, Ziraî Mücadeledeki Devlet yardımının artırılması ve vatandaşın mücadeleye teşviki çarelerini tesbit etmek üzere Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Meclis Araştırması açılmasına dair önergesi. (10/45)

26. — Çorum Milletvekili Hilmi İncesulu ve iki arkadaşının, milletimizin hürriyet ve selâmetini tehdideden hukuk dışı cereyanların doğuş ve yayılış sebepleri ile bunların önlenmesi çarelerini tesbit etmek amacıyla Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Meclis araştırması açılmasına dair önergesi. (10/46)

27. — Nevşehir Milletvekili Salâhattin Hak-
kı Esatoğlu'nun, dış ticaret rejiminin, Anaya-
sa'ya, kalkınma plânına, ulusal çıkarlarımıza
ve halk yararına uygun bir hale getirilmesi
şartlarının tesbiti için Anayasa'nın 88 nci mad-
desi gereğince bir Meclis Araştırması açılması-
na dair önergesi (10/47)

28. — Eskişehir Milletvekili Hayri Başar ile
Çorum Milletvekili Hilmi İncesulu'nun, Dev-
let ve İktisadi Devlet Teşekküllerindeki is-
rafları önliyecek tedbirleri tesbit etmek ama-
ciyle Anayasanın 88 nci maddesi uyarınca bir
Meclis Araştırması açılmasına dair önergesi.
(10/48)

29. — Konya Milletvekili Seyit Faruk Önder
ve 3 arkadaşının, 1969 bütçesinin Cumhuriyet
Senatosunda görüşülmesi sırasında ileri sürülen
iddiaların varid olup olmadığı konusunda Ana-
yasanın 88 nci maddesi gereğince bir Meclis
araştırması açılmasına dair önergesi (10/49)

30. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın,
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tar-
fından inşa ettirilen Demirköprü Barajının za-
niyede 600 litre su kaçırmak suretiyle arzettiği
tehlikeli durumu mahallinde incelemek üzere
Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir Me-
clis Araştırması açılmasına dair önergesi (10/50)

31. — Adana Milletvekili Kemal Sarıbra-
himoğlu ile Trabzon Milletvekili Ahmet Şe-
ner'in, trafik kazalarını önleyici tedbirleri
tesbit etmek üzere, Anayasanın 88 nci madde-
si uyarınca bir Meclis Araştırması açılması-
na dair önergesi (10/51)

32. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hak-
kı Yılanlıoğlu'nun, ahlâk buhranına çare ara-
mak üzere Anayasanın 88 nci maddesi uya-
rınca bir Genel Görüşme açılmasına dair öner-
gesi (8/40)

33. — Adana Milletvekili Kemal Sarıbra-
himoğlu ve Trabzon Milletvekili Ahmet Şener'in,
toprak ve zirai reform konuları üzerinde Ana-
yasanın 88 nci maddesi uyarınca genel görüş-
me açılmasına dair önergesi (8/41)

34. — İstanbul Milletvekili Ahmet Tahta-
kılıç'ın, memlekette esen veya estirilen rejim
buhranı havasının nedenleri ve önlenmesi çare-
leri hususunda bir Genel Görüşme açılmasına
dair önergesi. (8/42)

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

1. — Kars Milletvekili Muzaffer Şamiloğ-
lu'nun, Kars hava seferlerinin hangi tarihte
başlayacağına ve hava alanı yapımının hangi
yıl programına alınacağına dair Ulaştırma Ba-
kanından sözlü sorusu. (6/333)

2. — Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun,
Türkiye'de merkezi dışarda bulunan kaç dernek
olduğuna dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu
(6/430)

3. — Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun,
Türkiye'de dışardan yöneltilen bir hristiyanlık
propagandası olup olmadığına dair İçişleri Ba-
kanından sözlü sorusu (6/431)

4. — Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun,
yeniden hazırlanmakta olan köy kanununun ne
zaman Meclise sevk edileceğine dair İçişleri Ba-
kanından sözlü sorusu (6/436)

5. — Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun,
Türkiye'de yabancı sermaye ile kurulan işlet-
melerin istihallerinin, muayyen bir kısmının
ihracedilmesi için alınmış bir tedbir olup olma-
dığına dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu
(6/438)

6. — Erzurum Milletvekili Adnan Şen-
yurt'un, İş, Ziraat ve Emlâk Kredi bankaları
tarafından yaptırılmakta olan ikramiye evleri-
nin, yurdun muhtelif yerlerinde yapılması hu-
susunda ne düşünüldüğüne dair Maliye ve İmar
ve İskân bakanlarından sözlü sorusu (6/449)

7. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in,
Türk üniversitelerinde Hüseyin Ayan adında,
asistan veya doçent, birinin olup olmadığına
dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu.
(6/477)

8. — Malatya Milletvekili Şaban Erik'in,
Ankara'nın Varlık ve Gayret mahallelerinde,
Sosyal Sigortalar Kurumuna ait meskenlerin,
kimler için inşa ettirildiğine ve halen kimlerin
oturduğuna dair Çalışma Bakanından sözlü
sorusu (6/489)

9. — Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş'ın,
Ticaret Lisesi mezunlarının, üniversitelerin
sosyal ilimler tedris eden fakültelerine girebil-

me imkânlarına dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu. (6/504)

10. — Çorum Milletvekili Hasan Lâtif Sarıyüce'nin, Çankaya Vergi Dairesinde suiistimal olup olumadığına dair Maliye Bakanından sözlü sorusu. (6/512)

11. — Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun, işsizlik sigortasının ne zaman tatbik olunacağına dair Başbakan ve Çalışma Bakanından sözlü sorusu (6/514)

12. — Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun, memleketimizdeki işsiz sayısına ve gelecekteki inkişafına dair Başbakan ve Çalışma Bakanından sözlü sorusu (6/515)

13. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzun'er'in, Karadeniz Teknik Üniversitesinin ihtiyaçlarına dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/519)

14. — Yozgat Milletvekili Nuri Kodamanoğlu'nun, Niğde'nin Aksaray ilçesine bağlı Kızılkaya köyü sâkinlerinin iskânlarına dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/528)

15. — Yozgat Milletvekili Nuri Kodamanoğlu'nun, Niğde'nin Ulukışla ilçesine bağlı Çiftköy sâkinlerinin iskânına dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/529)

16. — Muş Milletvekili Kemal Aytaç'ın, Malazgirt ilçesindeki Toprak Mahsulleri Ofisi ajansının silo, araç ve bina ihtiyacına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/531)

17. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Kurban Bayramı süresince açık bulundurulmuş İstanbul müzelerine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/532)

18. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Türk Hava Kurumunun kuruluş gayesine ve malî kaynaklarına dair Başbakanından sözlü sorusu (6/533)

19. — Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, Kırklareli'ne bağlı Babaeski ilçesinin ortaokul ihtiyacına dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/535)

20. — Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun, Konya'nın ilçelerindeki jandarma ve polis teşkilâtına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/541)

21. — Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun, Konya'nın bazı ilçelerindeki arazilerin sulanmasına ve hidro - elektrik enerjisi sağlanmasına

dair Başbakan, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü sorusu (6/542)

22. — Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun, memleketimizin diplomatik temsilcilerine dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/543)

23. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzun'er'in, Orman Genel Müdürlüğü teşkilâtında çalışanların terfilerine dair Tarım ve Maliye Bakanlarından sözlü sorusu (6/544)

24. — Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, Kırklareli'nin bazı ilçelerinde spor tesisleri yapılmasının düşünülüp düşünülmediğine dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/546)

25. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzun'er'in, 7269 numaralı Kanunun Trabzon bölgesindeki uygulamasına, 2510 numaralı Kanunun yeterli olup olmadığına ve orman içi köylerin iskânına dair İmar ve İskân ve Köy İşleri Bakanlarından sözlü sorusu (6/549)

26. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, boraks madeninin değerine ve bu madenlerimiz için millî bir politikanın tesbit edilip edilmediğine dair Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü sorusu (6/551)

27. — Mardin Milletvekili Nazmi Oğuz'un, Kocaeli'nde Hükümet konağı inşasının düşünülüp düşünülmediğine dair Maliye Bakanından sözlü sorusu (6/552)

28. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzun'er'in, Trabzon'da sportif faaliyetlerin gelişmesi için ne gibi tedbirler alınacağına dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/558)

29. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, eski Tokat Valisinin, Türk Kadınlar Birliği Genel Merkezini denetliyen müfettişin elinden zorla tahkikat evrakını alıp almadığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/564)

30. — Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun, Konya'nın Doğanhisar ilçesinin kalkındırılmasına dair Başbakan ve Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/566)

31. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga'nın, Sosyal Sigortalar Kurumuna ait hastanelerin Devlete devredilip edilmeyeceğine dair Sağlık ve Sosyal Yardım ve Çalışma Bakanlarından sözlü sorusu (6/570)

32. — Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, Başbakanın beyanat ve icraatına dair Başbakanından sözlü sorusu (6/575)

33. — Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş'ün, Erzurum Radyosunun yayına başlatılmaması sebebine dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/576)

34. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, bir dergide yayımlanan milletimizi bölücü nitelikteki yazılara dair Adalet Bakanından sözlü sorusu (6/578)

35. — İstanbul Milletvekili Nuri Eroğan'ın, bazı siyasi parti milletvekillerinin devamsızlıklarına dair Millet Meclisi Başkanından sözlü sorusu (6/580)

36. — Muş Milletvekili Kemal Aytaç'ın, 21.5.1967 tarihinde Bulanık Emniyet Komiserliğince bazı şahısların evlerinin aranması, dövülüp, hakarete maruz bırakılmaları sebebine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/581)

37. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzuner'in, Trabzon'daki Fatih Eğitim Enstitüsü için yeni bir bina inşa edilmesine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu. (6/582)

38. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzuner'in, Kara Ordusu görev mâtûllerine dair Millî Savunma Bakanından sözlü sorusu. (6/583)

39. — İzmir Milletvekili Arif Ertunga'nın, Havza - Uzunköprü - Keşan yolunun düzeltilip asfaltlanması işinin ne zaman yapılacağına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/585)

40. — Sinop Milletvekili Hilmi İsgüzar'ın, Sinop'un Ayancık ilçesine bağlı köylerde selden zarar görenlere yapılacak yardıma dair Ticaret, Tarım, İmar ve İskân bakanlarından sözlü sorusu. (6/586)

41. — Adana Milletvekili Mahmut Bozdoğan'ın, Adana'nın Saimbeyli ilçesine bağlı köylerin iktisaden kalkındırılması konusunda bir plân olup olmadığına dair Başbakan'dan sözlü sorusu. (6/587)

42. — Adana Milletvekili Mahmut Bozdoğan'ın, Adana'nın Feke ilçesine bağlı köylerin yol ve içmesuyu ihtiyacına dair Köy İşleri Bakanından sözlü sorusu. (6/588)

43. — Sinop Milletvekili Hilmi İsgüzar'ın, Samsun - Gerze ile Gerze - Sinop yolunun bugüne kadar normal bir işletmeye açılmayıp sebebine dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu. (6/589)

44. — Sinop Milletvekili Hilmi İsgüzar'ın, Trabzon ile Araklı - Varzahan ve Bayburt yolunun inşasına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu. (6/590)

45. — Adana Milletvekili Mahmut Bozdoğan'ın, Adana ili şehir içi trafiği ile fayton ve yük arabası sahiplerinin müreffeh bir hayata kavuşturulması için ne düşünüldüğüne dair Başbakan'dan sözlü sorusu. (6/591)

46. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'nun, dinî bir maksatla yurdumuza gelen Papa'nın, Cumhurbaşkanı ve Başbakan tarafından karşılanmasına dair Başbakan'dan sözlü sorusu. (6/593)

47. — Afyon Karahisar Milletvekili Muzaffer Özdağ'ın Hatay ili köylerinden bazılarının içmesuyu ihtiyacına ve orman eteğinde oturanların geçimine dair Köy İşleri Bakanından sözlü sorusu (6/594)

48. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Marmaris - Datça yolunun inşa edilmesinin düşünülüp düşünülmediğine dair Turizm ve Tanıtma ve Bayındırlık bakanlarından sözlü sorusu. (6/595)

49. — Konya Milletvekili Yunus Koçak'ın, İğel'in Silifke ilçesi Cumhuriyet Savcısının Anayasaya aykırı tutum ve davranışlarına dair Adalet ve İçişleri bakanlarından sözlü sorusu (6/596)

50. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Kıbrıslı mücahitlerin yaptıkları yürüyüş sırasında toplum polislerinin tutum ve davranışına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/597)

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TUZUK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

